

۱۱۶	جسای	۸۶	آداب
۱۱۸	جواف	۱۰۸	آله
۱۲۷	جسای	۵۶	اصدی
۱۱۸	جواف	۲۰	اصدی
۲۵	جاکری	۶۵	اصدی
۲۹	جسای	۱۴۲	اصدی
۶۶	جسای		اصدی
۶۵			
۶۹			
۵۹			
۶۹			
۹۶			
۱۱۰			
۱۰۱			
۱۱۵			
۱۶۶			
۱۲۵			
۶۷			
۲۰			
۲۱			
۱۶۶			
۶۶			
۶۹			
۱۱۵			

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL Sehi Celebi
213 Tezkire-'i Sehi
S45

۸۵	ساق	۹۲	دعای
۹۰	سورای	۱۲۷	دروقف
۹۵	سجای	۱۰۷	زاق
۹۸	ساعری		رازری
۱۱۰	سجودی	۶۲	روشی
۱۱۲	سوزری	۸۱	روانی
۱۱۷	سزایی	۸۹	ریاضی
۱۱۷	سجری	۱۰۲	سیمی
۱۱۸	سجری	۱۱۰	رضیفی
۱۲۰	سوارری	۱۱۶	ردم
۱۲۲	سجری	۱۲۴	ردری
۱۲۰	سلیمی	۱۲۷	ردری
۲۸	شاه چلی	۱۲۷	ریمی
۲۱	شمی (محبی)	۲۲	رضوان
۲۴	شام	۱۲۹	ریمی
۲۶	شیری		زینل یاس
۵۲	شخی	۲۵	زلال
۵۵	شیخ ارغلی	۷۹	زنجیر
۵۷	شیرازی	۱۲۰	زینتی
۵۹	شمی	۱۲۲	زینت
۶۷	شهدی	۱۲۲	
۹۷	شهریدی		سلیم (یادری)
۱۰۱	شمی	۱۵	سعدی چلی
۱۱۹	شبابی	۴۶	سوری
۱۲۱	شفا فی شعی	۴۷	سعدی سیروری
۲۲	صافی (قاسم یاس)	۶۸	سیمی
۶۰	صفی	۸۲	

Tezkere-i Şehi

آثار اسلافند

تذکرہ شہی

Sehī Çelebi

مؤلف

Tegkire-i Sehī

ادرنہلی سہی

طابع و ناشری

آمد غزنہ سی صاحب امتیازی

محمد شکری

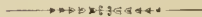
فیاتی

عدد

غروش

۶

۱

دیون عمومیہ جوارندہ سلطان مکتبی سوقاغندہ ۱۳ نومرولی مطبعہ آمدی

PL
213
545

مجموع سر رشته توحید راز
سلسله راه هدایت نواز
لوحة سر نامه لاریب فیه
الحمد لله الرحمن الرحیم
الحمد فتنح کتاب علمه

دیباچه صور انسان کریم وز ایچه فهرست احسن تقویم (و سورم فاحسن سورم)
عنوانی ایله معنون اولوب صانع صنایع صنع قدیم و مبدع بدایع حکیم وجود انسانی صور
احسن ایله خلق ایلیوب (ولقد کرمتنا) توقیی ایله نشانلیوب (وکان حقاً علینا) منشورین
صفحه رخسارنده و لوحه عذارنده مسطور و منغلور قیلوب باغچه کلزار ارم و بوستان بانفشه
زار عدمدن گلستان چهره خوبانه لاله وکل و شاخسار سر و قد خرامانه ترکس و سنبیل
ایله زیب و زینت و یردی .

قطعه

شول یرده قاره طوبراق اولان دلر بالرک زلف و رخندن اوش کل و سنبیل نمونده
کلزار حسنه عشق ایسن بلبل ایلیوب هر بر نفسده زارلفی کونه گسونده

این زمزمه عاشقان و طنین دمه دمه مشتاقان برله تر و تازه و خندان و خوب رو و شادان
ایدوب صاحب نظام اولان شکسته دل و اهل فضل اولان علم و معرفت محصلارین وادی
محبته حیران ، مانند هزار دستان نالان و کریان و بریه حیرتده سر کردان مثال غنڈلیب
خوش الحان غزل سرا و نظم آرا ایتدی .

قطعه

ایدوب بر لاله رخ یوزندن اول کل یتوردی زلف و هودن تازه سنبیل
کولمسندکجه غنجه گلستانه دهان یاردن و یرر نشانه
بنفشه کیم پر طاوسه بکذر عجب قننی نکارک زلفن اوخشر
سمندر کیم طوتبدر باغ و راغی آنک هر یری برشه یوزی آغی
آچیلن کوشه لرده ترکسی تاج نیجه شهزاده چشمیدر کوزک آچ
دیل اولمش هر چمن ایلمر حکایت کوزلار حسن و خطندن روایت

اسن باد نسیم اولوب سحر کاه
 کچین کاستانده سرو وشمشاد
 کورینور هر بری بر مرد آزاد
 برعاشق چهره سیدر اول صرار مش
 هزار اولوب ایدن زاری و فریاد
 صور رسهک آنی مجنوندر یا فرهاد

وصالات صلوٰۃ کل زیبا کی خوب رو و تسایات نامیات سنبل مطرا کی سمن بو
 اول سرور دو جهان و مقخر انس و جان اوزرینه اولسون که نبوت کاستاننه بلبل نغمه
 سرا و رسالت بوستاننه سرو جهان آرا اولوب فضیلت ملککنک سلطان تحت نشینی
 و فصاحت اقلیمکنک پادشاه جلالت آینی در .

نظم

ملک فصاحتہ شه کشور کشا اولان ایکی جهان مالکنه پادشا اولان
 قول فصیح ایله فصحا فصیحی اولوب دنیا و آخرت ثویه پیشوا اولان

و علی آله و اصحابه که هر بری فضیلت میداننک چاچکسواری و ولایت کاستاننک بلبل
 نغمه گذاریدر . [رضیاه عنهم و جعل الجنة مثواهم]
 نکته دان عالم و سخندان آدم ، که مدقق خرده بین و محقق خرد آیین خدمتارنده
 اولوب اشعار نظم نه مائل اولان نظم اهلی کاملری و سوز و زنه قادر اولان شعرا و فصحا
 قابلریدر ، کلام معجز نظام نزولی ایله آنلره زینت و رفعت یتیشوب (و ما علمناه الشعر و ما ینبئ له)
 آتی تصحیح نسبت شعر و شاعر ایشدر . آکا بناء زمره شعرا و فرقه فصحا امتیاز
 بولوب (الشعراء امراء الکلام) اولدینی حیثیتله شعر الهام و شاعر خجسته فرجام اولوب
 بوطبقه دن مرتبه ولایته و درجه سعادته یتشمش عزیزلر چوقدر . درر غرر شعرکه . زاده
 صدف سینه کوهی بار و پرورده بحر زخار ابکار افکاردر ، زیور نوعروس بدیع و بیسان
 و آرایش مخدره معانی فیضان ایله حلیه جمیل جمال و زینت جلیل و جلال بولوب مزین
 و محلی اولمشدر . علماء عظام و فضلاء کرام حضور شریفارنده بوفرقه مرغوب و اشعاری
 مطلوب دوشوب کتب معتبره لرینه نظم اهلی کلامی ایله ترتیب و ترغیب و یروب اوائل
 دیباجه لرنده تحسین کلام و سخایف کتاب کراملرنده استثماد بلاغت و استعداد فصاحت
 ایچون فصحا و بلغا اشعارین ایراد ایدرلر . بوسبيله هر زمانده توارنخ روزکار و سخایف
 نقش و نکلرده بونلرک نامی مذکور و اشعاری مزبوردر . حتی پارسى دیلده شیخ الاسلام ،

ز بده الكرام. عشق كاشانه سنك رند درد آشامی حضرت مولانا عبدالرحمن جامی قدس سره نك (بهارستان) آدلی كتابی، كه آكا (هشت روضه) دیرلر، آنك بر روضه سی شعراء متقدمین ذكر كنده اولوب اول طائفه بی بر وجهله ترتیب و بر رسم ایله تهذیب ایدوب دركه بونك بر روضه سی حجابندن جنتك سكر روضه سی محتفی وارم باغی كازاری بو بهارستانك كاستانندن خفی اولمشدر. و خراسان میر زاده لرندن سعادتیاده، ولایت بارگاه امیر دولتشاه كه زیور دانش و فضیلت ایله آراسته و حلّی و قناعت ایله پیراسته اولوب تقاعد اختیار ایدوب قلمش ایدی، اول دخی بو طائفه نك زبده سی جمع ایدوب (تذكرة الشعراء) دیو آد و یروب كتاب اتمشدر.

بعده میر علی شیر، كه بونك شهسوار جرب سخیدر سلطان حسین بقرانك رحمه الله علیه وزیر اعظمی و صاحب و مهدمی ایكن كندی شی شعرا رمز نه سنه منحصرط قیلوب (نوابی) مختص اتمشدر، وزارت مشغله سی آره سنده، مصالح عوام و خواص امور و خدمت پادشاه مكارم اختصاص ایچنده اولور كن كندی زماننده واقع اولان شعرا و نفس نفیسی ایله جمعیت ایدن ظرفای جمع ایدوب كتاب یازمش و بوجهله سی سكر مجلس ایدوب (مجالس النفایس) دیو آد ویره شددر. انصاف بوكه هر مجلسی بر جنت وهر بیقی نكار خانه چسین كبی پر نقش و صورت قیلوب بوجهله آرایش و بر صورتله ایشلر اتمشدر كه عقل مدقق و موشكاف آنك تصویده حیران و خرد خرد ین قیل قرق یار مقدمه ماهر ایكن آنك تخیلنده سر كر دانددر. بو فقیر حقیر شكسته خاطر كتیب مذکور دینی متداول و متبّع اولوب مجالس النفایس ایله دل غمگین انیس و بهارستان داستان ایله دیده نمكین مونس اولوب هر برینك مطالعه سندن جانه راحت و دل بیماره صحت ایروب خاطر فاتره خطایور و خلیجان دل ناشاده مرور و كذبران ایدردی كه مملكت رومده ظهور و اشتهار بولان شعرا ی عزیزلرك آینه دخی بر رساله اولسه كه مرور زمانه بونلرك اسمی روزگار غدار و چرخ ستمكار ایله زمانه دفرلرندن حك و دوران جریده لرندن منفك اولوب نسیاً منسیاً فراموش اولسه دیو بومعنی كوكل لوحنده مركوز و خیفه دلدله مرمر و اولوب بحسب الطاقه آنلری یازوب ثبت اوراق اتمك مراد كللی اولمشدی.

اگرچه بو عبد ضعیف قلیل البضاعه و نحیف اقل الصناعه ده چون اول مرتبه ده مكنت و اول درجه ده قدرت یوقدی كه بو عزیزلرك نام شریف لرینه و امم لطیف لرینه مناسب بر رساله یازمغه اقدام و اهتام كوستریدی. اول اجلدن بو امر نیجه زمان تأخیر اولنوب اغراض اولنمشدی. آخر الامر بو تأخیردن قضیه معهودده تكسّل و امر معصومه تساهل فهم اولنوب ناكاه بواهال پرملازلدن اصل مراد اولان فوت اولوب قلمغه لوح خاطر

روز کاردن و دفاتر چرخ ناهمواردن بوعزیزلرک نامی محو اولوب بالکایه اونودلمسون دیو ضروری عجز و قصورله قراضه قیبل وقال و بوتنه بال مقسال بیانده صیزوب قال اولوب فصاحت اقلیمنه تخت نشین اولان سلاطین نامدار اسم کراملری ایله سکه لوب بازار معیار بالاغنده رایج الوقت اولوب اهل عرفان دفترلرنده ورندان تذکره لرنده یازیلوب چیزلمسی لازم کلوب «الضرورات تبيح المحظورات» فحسواسی طومار ضمیردن فایح و لایح اولمغین خادم الفقرا ، محب الضعفا ، بلغاخاله رهی (درویش سهی) بو رساله نك تدویننه مباشرت و بو اورا قک ترتیبه مداومت کوستردی .

فضه می عالیشان و بلغای معالی نشان کلامی مبالغه سنده عرض فضایل ایدوب بو مخدره نك تصنیفه شروع ایتمک (من صنف قد استهدف) فحسواسی موجبنجه کشی کندونی یالین قلیجه قارشو قالمقان و جرح اوقلرینه سینفسنی نشان ایتمکدر . پس بو تقدیرجه بوفقی و حقیر دخی کندونی هدف تیر ملامت و آماج طعنه سنک ندامت ایدوب بو کستاخلغه جرأت و بواسره اقدام و قدرت کوستروب مباشرت ایتمکده ایکن سروش عاطفت و نوید رحمت اریشوب بوجعیته نشاط و سرور و حبور شول وقت اولور که حضرت خداوندکار ، سلطان کامکار ، سایه پروردکار . پادشاه دیندار اسم کرامیلری و نام نامیلری ایله معنون و مدون اولا .

در مدح پادشاه اسلام

پس از توحید حق ، نعت محمد	روادر مدح سلطان مؤید
نه سلطان پادشاه هفت کشور	جهان خسرو لریدر آکا چاکر
فلک قدرندن اعلا همی وار	سعادت بخت و دولتدر آکا یار
سرای قدرینه بر شمسدر کون	دخانی لاله اولمش چرخ کردون
سوزی کنجینه اسرار شاهی	یوزی آیینه نور آلهی
دم عیسادر انفاس نفیسی	مکر روحه اولمشدر انیسی
دیر یاور اولی - یلر سه سوزندن	سعادت نوری برق اورر یوزندن
قو علمیه در عالمده فاضل	زهی اهل هنر هر فنده کامل
آکا علمیه اولمز کیمسه همتا	فضیلت بحرینه در در یکتا
آنک رای منیری مهر انور	ضمیریدر چراغ نور پرور
سخا و قننده کور سهک حاتم طی	دکلدر بخششی قاتنده بر شی
غنی ایلم عطاسی هر فقیری	اولور هر بر فقیرک دستگیری

باغشار آکا هپ دنیا خیاچین
 که طولدی عدل وانصافدن اطراف
 اوکاردر آکا لطفیله سلامی
 که گلز لطف واحسانی بیانه
 قیلور سمیرغی صید ایلرسه پرواز
 بینر سرزم ایچون رستم طور اول
 دوشر آواز سندن چرخه لرزه
 سالوبدر آکا سایه دین لواسی
 اولور رهبر آکا انا فتحنا
 طور اوجدن اوجه دنیای بیراق
 یازیلور اوسته نصر من الله
 ملک زرهینی ایلر دیزه دیزه
 یوریمک ایستدجه یری صرصر
 طقوز افلاکه بر دمده بولور یول
 انکچون دیدیلر (سلطان سلیمان)
 جهان جسمینه جانلر جانیدر اول
 یوز اوروب خدمت ایلر کیجه کوندوز
 قابوسنده قول اولدی جمله واری
 اک ادنا بنده سی بکار بکی در
 که بر آلقاق قولیدر مصره سلطان
 جهان سلطانلرین قول ایتدی ضربی
 نوله ایتسه (سهی) یه داخی شفقت
 بولام دیردم سعادت دولتمده
 سورلدم قابودن بن پیرلکمده
 قوجه قول قابوسنده اولسه دربان
 نوله لطفی کورسم بادشاهک
 نیجه کیم سیر ایده بو نجم سیار
 جهان تختنده قائم قیل الهی

کیمه بر کز ایتسه مدح وتحسین
 شود کوایتدی خلقه عدل وانصاف
 یول اوزره کورسه بر درویش عامی
 عجایب لطف کوستردی جهان
 شکار ایچون اله آلدجه شهباز
 او طور سه زمه جام جم طور اول
 قوجینور نعره سندن شیر شمرز
 توغی نصرت هاسینک یواسی
 دوزوب سنجاق غزایدن سه سودا
 غزا ایتمکله کمالدرسه سنجاق
 قلیجن قنغی یا که صالسه اول شاه
 سوار اولوب الینه آلسه نیزه
 سمندی بادیا وکوه پیکر
 اوله سرعت دمنده برق ورعد اول
 مسخردر اکا انسان ایله جان
 نیجه سلطان که خانلر خانیدر اول
 ایشیکنده جهان بکاری دوب دوز
 جهان خسرو لری و تاجداری
 جهان شاه اولانلر کرچی در
 شود کلو قدر و رفعت ویردی سبجان
 طو توبدر حکمی جمله شرق وغربی
 قول اولانه چوق ایتدی شاه همت
 اولور کن پادشاهک خدمتمده
 کناهم نولدی بیلسهم دیرلکمده
 نه وار بر همت ایتسه یینه سلطان
 قدیمی قولیم بو بار کاهک
 نته کیم دور ایده بو چرخ دوار
 همیشه دولتیله پادشاهی

جهان طور دڄه سلطان جهان ايت جهانك جسمنه سن آني جان ايت

..

اما بوطايه نك بعضي مقدم كاوب بوفقيز آنلك مصاحبت شريف وموانست لعيلفريته
يتشمك ميسر اوليوب آنلرده دار فناء غروردن دار بقاء سروره رحلت ايدوب تواترله
سالخورده وامور ديده كيمسه لردن هر برينك اوصافي واشعاري ظاهر و آناري باهراولوب
وبعضنك اواخر اواني بوفقيزك ابتداء زماني اولمغين آنلر ايله ملاقات ممكن ومواصلت
معين اولمدي. انلك دخي بين الناس اشعاري معلوم و آناري مرقومدر. وبعض خوش طبع
شعرا و نازك مزاج ظرفا كه بوسنده آنلك ملازمتي خدمتي ايله مشرف الحال ومصاحبت
فصاحت بخشلي ايله مسرور اليال اولوب اثناء مصاحبتده انلردن صادر اولان ابيات
واشعار كه اوراق صحايف روز كاردده نقش و نكار اولمشدر، آنلك كيبلرك دخي اسمي
ورسمي ايله اشعاري مذكور وصفاتلري مسطور اولمق لازم ولايد اولوب والآن اشبو
فرخنده زمان ومبارك دورانده ظهور بولان ذوق سليم و ذهن مستقيم خوش طبع ونو نياز
شعرا و ظرفا يكي تله كه حضرت پادشاه صاحبقران ظل الله جهان كير زمان يمن هم تلي ايله
نشو ونما و امتياز بولوب طرز غزل و طريقه مثله كمال درجه ده كسب سلاط و لطافت
ايدوب نهايت مرتبه ده مهارت و مهارت بولمشدر، آنلك و آنلردن غيري دخي طائفة
مزبور نك نتايج طبع لردن صادر اولان نازك مطلع و خوش آينده غزل لردن بعض
يتلر و مقطعلر يازبولوب ممكن اولدڄه هر برينك كيفيت احوالي تسويد اولوب تبيين
وتعيين اولندي.

رباعي

يارب بو بنم شعري بابانه يتشدر اعطف ايله سوزم غايت امكانه يتشدر
حالم دن آكا يانغه اي آصف دوران بن موري مدد شاه سليمان يتشدر

§

و بو رساله نك اسامي سكرز طبقه اوزرد ترتيب و ثمانية مثالنده سكرز تمه ايله تهذيب
اولوب (هشت بهشت) ديو اسميه اولندي. صرافان معادن ايجاد و ابداع و ناقدان
نقره چارسوي اختراع حضورنده حضور موفور الحبور لردن مترجي و متوقع اولدر كه بو
مختصر ك صفحه جهه سنه نوك قلم اعتراض ايله خط نامه قبول و نامه قبول چكه يوب مهمالمكن
عيون ذيل شفاعت ليله مستور و خطاسن عين رضالري ايله اصلاح و منظور بيوره لر.

نظم

صاحبقران عمری جهانده مدام اول
دوری زمانه عمری کبی - مدام اول
اولسون همیشه کل کبی خندان و خرم اول
بر الدہ مهر خانی بر الدہ جام اول

طبقه نخستین

اولکی بهشت تقریری، دوران گلستانده یوز کوسترن کل رخسار و سمن سپا دلربار
وصفنده و جهان سبزه زارنده صائنان سرو خوش رفتار و لاله عذار ماء اقبال مدخنده
پادشاه صاحبقران، شهنشاه کیتی ستان حضرت تلیرنک طبعه شریف لرندن صدور و ذهن لطیف لرندن
ظهور ایدن ایسات زیبا و غزلیات رعنا، که هر بری بر مناسب نازک و قتده بی اختیار
سویلوب دینلن سوزلرک بر موقی و برر موردی وار، اول موردی و اول موقه کوره
وارد اولان اشعار بلند، کفتار سود مند اول سلطنت بحری صدفک در ازهری و جلالت
سپهرینک خورشید انوری . سخاوت بزمکاهنک کوهر افشانی و شجاعت رزمکاهنک
رستم دستانی (بیت) « عدالت تختک نوشین روانی، مروت کانک شاه جهانی » خورشید
تکوین، سلیمان نکی، یوسف، مصر خلافت . صاحب لواء کرامت، پادشاه ظل الله
سلطان سلیمان شاه .

نظم

الهی دولتی دایم ایله جهان ملکنده ذاتن قائم ایله
جهان طور دجّه سلطان جهان ایت جهان تختنده آنی دایم ایله

دیوان منقبتلرنده رسم اولوب یازلمشدر، اول نوع کلماتی و اول جنس ایساتی اوراق
محبت سیاق اجزاسنه نام کرامتری ایله ثبت ایلک بو مختصره قدر و رفعت و بوفقیه مرتبه
وزینت و یرمکدی . اول جلالت آسمانک مطلعندن طلوع ایدن عاشقانه اشعار و مطلع
ورندانه کفتار و مقطعلری شونلرکه عاشق شوریده حال و آشنه و مشوش الاحوال . عشق
آتشنه جان و دلی سپند ایدوب عشقبازلقده سرآمد و مستمند اولمشلردر، هر بری اول
اشعاردن ویا اول کفتاردن بر غزل ویا بر بیت تکرار ایتمکله کندی حالنه مناسب کوکلی
تسلیت بولوب شعله آتش عشقی بر مقدار تسکین و یرکده اولان حرارتی راز تلیین
ایتمک ایچون ابدی . پادشاه ظل اله حضرت تلیرنک فضیلتی و معرفتی و حسب و نسب آرتوقدر،
آنلره شعر اسناد ایتمک ترک ادب و کستاخلفه سپیدر . غایت فصاحت و بلاغتلرندن روز
مره سویلنن هر برسوزلری وزن اولنسه بر حرف آراتق اکسیک بولنمز، کلی کلماتی، ووزوندر،
انلرک عظمت و حشمتن و فضیلت فصاحتن خامه سخن کذار تیز رفتار نیجه بیک بیل صحرای
کافور قرطاسده جولان و قلم دوزبان سربع الیاب و بدیع اللسان مانند لؤلؤ و منثور کشیده سالت آیان
ایلنسه عیان و بیان ایلمکک مجال بولمق و اعلام قیل و قال ایتمک امر محالدر . پس بو معنی

بین و بدیدرکه آنلرک فضلنه نسبت حضور شریفلرند ارسطو طفل ابجد خوان و کم خرد و ناداندر . واسکندر ذوالقرنین سیاح عالم وجهانکیر مسلم ایکن اذل بر رومی بنده سیدر . و جمشیدکی دخی پادشاه روی زمین اولوب نیجه یوز ییل جدو جهد ایلوب جهان خلقی مهمانی ولوازماتی ایچون جهان ملکنه نظام و انتظام وزیب وزینت و یرمک ایچون کندی ایجادندن انواع صنایع ظهوره کتوروب کونا کون تصرفات غریبه و اختراعات عجیبه کوستروب و بونجه آثار اظهار ایتش ایکن آستان سعادت آشیانلرند خدمت ایدن اهل حرفدن رذکی قولیدر . اول حضرتک اخلاق کریمه لری و العاف عیمه لری لایعد و لایحصار . آنلرک بر زکوارلفی و سخن کذارلفی ایله فصاحت و بلا تسلین شرح و توصیف ایتک مراد اولورسه حشره دک اتمامه یتشمز . تطویل کلام و اطناب مرام موجب کلال و باعث ملالدر . بوسبیدن آنلرک اشعارندن بو اوراقه سنه ثبت اولمبوب بو مختصره تبرکاً و تمناً نام هایونلری ایله ابتدا ایدلوب تسوید اولندی . هوالله استعان و علیه التکلان

تمه

اولکی طبقه تمه سی مقالاتی اولدرکه بودیوانده جمع اولوب ذکر اولنان سلاطین عدالت آیین و خواقین سلیمان نکیین و سائر عزیزلرک هر بری کلدکاری زمانلر کوره ترتیب اولنوب یازلدی . غیر یی پادشاهلر زمانه نسبت سلطان صاحبقران حضرتلمرینک زمانی عاده مؤخر و رتبه مقدم اولوب سلطان سلاطین حضرت امیرالمؤمنین اعز الله انصاره نعمت شریفلری ایله بورسالیه ابتدا اولنوب دنیا پادشاهلری ایچنده بر وجهله منفرد اولمشدرکه « الواحد کالالف » مثابه سنددر . اول اجلدن بونلر دخی بو طبقه ده فرد واحد یازلوب کلی جهان سلطانلرینه مقابل واقع اولدی . وراثت ایله جمله نک خلقاتی و هر برینک سلطانی اولمغله بو مختصره پادشاه صاحب قران ظل الله زمان نام کراماری ایله عنوان یازلدی .

نظم

اول یازلسه نوله بو مجلسده پادشاه
ذات شریفی جمله دن اوکدر نه اشقباه
شهزاده لرله کندی وجود شریفی
تاحشره دک بوجمله بی سن صاقله یالاه

طبقهٔ دوم

سلطنت دریا بنده ظاهر اولان لآلی کوه بار ، خلافت صحرانده صورت کوسترن
 ازهار جواهر نثار ذکر نده درکه فهرست مکارم اخلاق و قانون منظم آفاق اطوار سلاطین
 نامدار و سنن خواقین عالی مقدار ایله زیب و زینت بولمش تاجدار تخت نشین، شهریار
 ایالت آیین پادشاهلر و شهزاده لردرکه حلیه شریعت نبوی ایله آراسته و حلی سنت مصطفوی
 ایله پیراسته، مضمار غزاده هر بری رستم دستان و بحر زخار فتوتده یکدانه در صدف
 عمان اولوب واسطه تیغ آتش افشان و رابطهٔ سنان فتنه نشان برله روی زمینی خون
 اعدا ایله مالامال و کفار قانی ایله بتون دنیایی دریا مثال ایتمش لردر. اکتساب علوم و فضائل
 و انتخاب امور خصائل قیلوب طبیعت قوتی و ذهن تقوی برله نظمه قادر اولوب آنلردن
 صادر ازلان غرا مطالع رزیا غزاللر ورعنا ایسات یازیلوب تذکره اولمق لابد و لازم
 اولمغین تسوید اولندی .
 بوطبقه نك جد اءلاسى و بو فرقه نك مقتدا و یشوامی :

سلطان مراد خان غازی علیه الرحمة

الباری

سلطان یلدریم بایزیدک ارغلی سلطان محمد اوغلی در . توارنخ آل عثمانده «ابوالخیر»
 یازیلور . بوکا میسر ازلان خیرات برپادشاهه دخی میسر اولمش دکل . غایت مرنبه ده خوش
 طبع و نازک نهاد و اشعار دیمکه معتاد، اشعاری وافر و نظمه قادر پادشاه ایدی . انشای
 صحبتده علی الفور دیدوکی مطالعلرک بری بومصلعدر :

مطلع

چالینور چنکار ایاقلر قارصلور رقص اورر رقاص چارداق صارصلور
 آنک اشعار ننددر .

شعر

ساقی کتور کتورینه دونکی شرابی
 سـویلت دیله کتورینه چنک و ربابی
 بن واریکن کرک بکا بو ذوق و بو صفا
 برکون کله که کورمیه کیسه ترابی

سلطان محمد خان عليه الرحمة

والرضوان

تواریخ آل عثمانده «ابوالفتح» یازیلور، تخصن (عونی) ایتمشدر. • دما ذکر اولان سلطان مراد اوغلی در. بوکا میسر اولان فتح و غزا آ- عثماندن برپادشاهه دخی میسر اولمش دگل. ابوالفتح دیمکه دخی سبب اولدر. هر جنس لطیفه فابل و هر نوع هنر مائل، خصوصاً اهل علم طائفه سنه بر مرتبه ده رغبت و بروجله الثفات ایدردی که برپادشاه دخی ایتمه مشدر. اول شوق ایله، استانبولی فتح ایتدکده یکی جامی [*] بنیاد ایدوب چورده سنه سکرز مدرسه یابدی. دانشمندلر آتی «ثمانیه» دیو آکارلر. وایچنه اولو اولو منالر کتوروب مدرس ایلوب شغل ایتدردی. اول زمانده اهل علمه شول درجه ده اعتبار وار ایدی که مدار- سده نه دکلو قابل آدینه دانشمندلر وار ایسه هر برینک دایرده سنه کوره دفتر یابدیروب یاننده، صاقلاردی. مدرسه و یاقاضیلک دوشیجک دفترینه باقوب کندی مناسب کوردوکنه و برردی. بونلردن غیری اصفهانی قابل آدینه اولان سوخته لری بیه دفتر ایتش ایدی. بوسبب ایله هرکس علمه طالب و راغب اولوب او قوماعه جانلر و برردی. و شعرا زمره سنه اول ایتدوکی اعتباری و اول ویردیکی اشتهاری برپادشاه دخی ایتمه مشدر. آنک دورنده جمع اولان شعرا بروقتده دخی اولما مشدر. هر برینه اولو اولو دیرلکار ایلوب هرکا، حضور شریفنه کتوردوب مشاعره ایتدیرردی. عربدن عجمدن اهل معرفت آدینه اولان کیمسه لری بولدیروب کتوروب فوق الحد رعایت ایتدیرردی.

الحاصل خوش طبع و نازک، صاحب هنر و هر درلو هنر و رغبت ایدر هنر پرور. محاورانندن چوق لطائف نقل ایدرلر. تنهارو، لطایف سور بادشاهدی.

روایت ایدرلر که برکون تنها صورت دکشیدروب کیدرکن بر درویش بونی بیاحش. یانسه وارمش. ایتش «الله تبارک و تعالی اوچ یوز یکر می درت بیک پیغمبر یاراندی. اول پیغمبرلرک هر برینک عشقته بکا براچه ویر» دیش. سلطان محمد دخی کورمش که ایتدوکی چوق ایچه اولور، درویشه ایتش «خوش، سن اول پیغمبرلرک هر برینک آدین سوبله» بونجه پیغمبرلرک آدین قنده سیمسه کرک ایدی. پس اون پیغمبرلرک آدین آنجق سوبلیه بیلدی. ارق سوبلیکه قادر اولیوب او دخی اون ایچه دن زیاده ویرمکدن بری اولدی. وافر اشعاری وار. سوزلری مردانه و غزلیاتی عاشقانه. وادیء اعلا ده جولان ایدر.

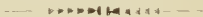
بلند پرواز و اسلوب غزلده ممتاز ، نظمى ب بدل و اشعارى مثل آمیزد . بوا بیت آنک اشعار نند .

غزل

ساقیا می ویرکے برکون لالہ زار الدن کیدر
غرد اولمہ دابرا حسن و جمال قیل وفا
یار ایچون اغیار ایله مردانہ جنک ایتم کرک
بو بیت دخی آنلرک اشعارندندر .

فدیت

بسم-ن شاه مهر و به قول اولماغیلدر فخرم کدای دلبر اولماق یك جهانك پادشاهندن

سلطان بايزيد رحمه الله

etc

سلطان محمد کی ابوالفتح در، آنک اوغلی در، تخلص (عدلی) ایتشد در. علمی ترتیب
از زرد کوروش : فاضل و کامل : اشعاری وافر در. هر فنده ماهر و اوق علمنده سر آمد،
ممتاز تیر انداز : کندی زماننده اول چکدیک یی یاں کیمسه چک بیاضدی. صالح متدین، محب
صلحا و علما، شعر و انشای و اهل معرفتہ مایل : عدالتده و سخاوتده عظیم المثل : صاحب
خیر بادشاه ادبی .

منلا ادریس بدایسی رحمة الله علیه رغبتله دیار عجمدن کتوروبوب عالی همتلر و زیاده
النفاتلر ایدوب تمیین اولنان دیرلکدن غیری پادشاهک انعام خاصی ایله متمم اولوب غنی
اولمشدی . بوطریقله توارنخ آل عثمان یازدوروب آکا انشا ایتدیرردی . ملا شرف الدین
یازدینی توارنخ تیمور کرکانی ایله هیچ مناسبت و نسبت یوق . حق الانصاف که غایتده بی بدل
کومزل یازمشدر .

بابای سلطان محمد فوت اولدقده قونداشی سلطان جم ایله پادشاهلغه چکمدیلر .
تمایت باری معاون و مقارن اولوب تخت روم سلطان بایزید میسر و مقرر اولیجق سلطان
جم باشن آلب قاجوب عرب اونسه کروب آندن کمه شرفهالله زیارتنه واروب آندن

كلوب قرمان ولايتد اوتوروب تكرر سلطنت دعواسن ايتد كده نسنه باشرميوب سلطان
بايزيد بويي ديوب ويازوب سلطان جه كوندردى . اول يت بودر :

بيت

حج الحرمينم ديو سن دعوى قيلارسن بوسلطنت دنه ايچون بونجه طلبنه
سلطان جم دخى اول يت مقابله سنده بويي كوندردى :

بيت

سن پستركده ياته سن شوقله خندان جم حجر ايله بالين ايدينه خارى سبب نه
سلطان بايزيدك اشعارى وافر وغزلياتى متكاثر و بين الناس مشهور اولان بو مطلع
آنكدر :

مطلع

صبحه دك نالانم اى خورشيد رو سن ماهدن
نيجه بر فرياد ايدم قورقز ميسك اللهدن

سلطان جم رحمة الله عليه

سلطان بايزيدك كوچك قرنداشيدر . قرمان ولايتده چلبى سلطان ايكن بابالرى سلطان
محمد فوت اولوب قرماندن روسيه كلوب كندى آدينه خطبه ارقودوب سكه يازدردى .
بومقدار آنده بادشاهلق ايدوب سكردهن سلطان بايزيد ايله مقابل اولوب جنك ايديجك
چنكه متحمل اوليوب ديار عرب حيقوب كيدوب واروب كه به شرفها الله زيارتن ايدوب
تكرار كلوب سلطنت دعواسن ايدوب صورت بوليچق كى به كيروب دريا يوزينه قاجوب
ريم پايه واروب آنده الله امرينه يتشوب ميتن روسيه كتورديلر . مزارى
روسه ددر . شجاعتده وسخاوتده بي مانده زور دست وهنر مند ، اول صالحدينى كرزى
كندى زمانده كيمسه صالما مشدر . بالفعل محروسه استانبولده اسكه قپوسنده كرزى
اصلمش طورر .

صاحب معرفت واهل فضيلت . شعرا طائفه سنده زياده رغبه والتفات ايدردى .

و بو طائفه دن ياننده چوق كيمسه اولوردى . هر برينه حدندن زياده رعابته لر ايدوب
شفقت و مرحمت كوستوردى . اشعار و انشايه قادر و كنديسى بي بدل شاعر ، اشعارى
خيال انگيز و غزلياتى امثال آميز ، على الترتيب ديوانى وار . و بو غزل آنك اشعارنددر :

غزل

دل هلاك ايلر كوزك خنجر چكر جان اوسته كورنه خونيدر كوزك كيم قان ايدر قان اوسته
كل كتور خطك خيالى بو ياتش سينه مه سبزه عادتدر قونور چون تازده بريان اوسته
ديدم اى جان چون ايك جاندر بكا بر بوسه وير كل كى قيلدى تبسم ديدى كيم جان اوسته
دلده نغمه كه اوقى وار ايكن نغمك كوندومه كيم قونمق اولمز دوستم مهمان مهمان اوسته

ديدم اى جان قاجمه جمن حاجيدر كولدى ديدى

كرجه حاجيدر ولى جان ويردى جانان اوسته

و هئوى به تبع ايدوب (خورشيد وفرحشاد) آدلو بر كتاب ديمشدر . نايث كوزل
ايمشدر . ايچنده چوق خاصه معانى وار . نظمى سليس و اسلوبى نفيس كيتابدر .

—•••••—

سلطان سليم عليه الرحمة

والجنان

سلطان بيز يلك كوچك اوغلدير . آنك بهادرانى و شجاعتى شول مرتبه ده دركه باباسى
آخر وقتنده تختنى بيوك اوغلى سلطان احمد و يرمك مراد ايدندى . عاقبت چرى جمع
ايدوب كلوب باباسيله جنك عظيم و قتال ايم ايدوب ضرب دست ايله تختى باباسى النندن
آلوب تخت نشين پادشاه اولدى .

دور اسكندردن برى بونك استيكى بهادرانى و دلاورلىكى بر پادشاه ائتمه مشدر . شاه
اسماعيل ايله مقابله ايدوب باذن الله شرق پادشاهى اسماعيل شاه منهنزم اولوب احوالى نه
اولديغى معلومدر . و آندن غيرى مصر اوسته واروب داود پيغمبر عليه السلام تر بهسى
اوستنده سلطان مصر اولان قيصو غورى ايله مقابل اولوب اول دخى آنده منهنزم اولوب
قاجار ايكن طوتيلوب باشى پا شاه علمپناه سلطان سليم شاه حضر تلمينك آياغى طوپراغنه

کتور دیلر . آخر بقیه سیوف اولوب قالان چرکس طائفه سی تومن بای نام چرکسی سلطان نصب
ایدوب مره بعد اخری مصره کلوب جنک ایدوب انلر دخی صینوب سلطان تومن بای
طوتیلوب مصرده باب زویله اوکنده بوغازندن آسدیلر . تواریح ایچره کلی مذکور
وہمسطوردر .

لطف طبعی نہایتہ و ذہن پاکی غایتہ نہادندہ عشق و محبت موانست و الفت طوتوب
درون و بیرونی عشقلہ مملو و معارفلہ طوبطالو اولمشدی . بالضرورہ عشق آتشن اشعار
آبدار ایلہ بر مقدار تسکین اتمک ایچون انلردن صادر اولان واردات الہی کہ اشعار غرا و ابیات
رعنا یازوب دیوان ایتمشلردر ، جملہ عاشقانہ و مردانہ واقع اولمشدر . شویله کہ
مشغلہ پادشاهی سوداسندہ اولیوب مصالح عوام و خواص و امور مملکت غوغاسنہ اختصاص
کوسترمیوب فارغ البال و فراغت اوزرینہ خوش حال اولوب صفای خاطر ایلہ شعرہ توجہ
کلی ایتسہلر خسرو دہلویںک اشعار ی، کہ بونجہ سوزلرلہ مشہور آفاق اولمشدر ، بونلرک
اشعار ی اوکنده اوقونمغہ استحقاق بولمق یوقدی . اکر چہ عوام الناس انلرہ تورکی اشعار
اسناد ایدرلر اما انلر اصلا تورکی شعر دیمہ مشلردر . کلی اشعار ی آنلرک پارسیدر .
دہوانلرندہ بر تورکی سوزلری یوق . جملہ اشعار ی یکدست و ہمواردر . بوغزلی شہجاعتہ
و بہادر لغتہ مناسب دیمشدر :

غزل

لشکر از تحت ستانبول سوی ایران تاختم سرخ سر را غرقہ خون ملامت ساختم
شد غلام ہتم از جان و دل والی مصر تا لوی خسروی بر نہ فلک افراختم
کرد از ملک عراق این مژدہ آہنک حجاز چنک نصرت راجو در بزم ظفر بنواختم
ماوراء النہر از تیغ شدہ غربتاب خون چشم دشمنراز کحل اصفہان پرداختم
آب آمو از سر ہر مو روان شد خضم را شد عرق ریز از تب غم چون نظر انداختم
شاہ ہند از لشکر فرزانہ ام شد پیل مات بر بساط ملک چون شطرنج دولت باختم

ای سلیمی شد بنام سکہ ملک جہان

تاچو زر در پوتہ مهر و وفا بکداختم

بو ابیات دخی شوریدہ ملک سوداسی و آشفته لک بالاسی ایلہ دیدکاری اشعار سوزناک
و ابیات دردناکدر کہ ذکر اولانور :

غزل

آنکه در پای غم افتاد دست دامن منست وانکه افتاد دست بر دامن کربان منست
 زخهای سینه ام از غیری پوشم بداغ زانکه آنها یادگار تیغ جانان منست
 و بومطلع آتش عشق ایله آمیخته اولمش و درد درونی ایله پیوسته دینلمش مطلع در که
 ذکر اولتور :

مطلع

مرده ام در وادی هجران بماند اعضای من داغهای تازه زانگند سرتاپای من

دیگر

شوخی که می نخورده دل خلق خون کند وای آن زمان که چهره زمی لاله کون کند

دیگر

اگر چه خسته مجنون شحنة دشت بالا بودست نه همچون من بعشق مادر و یان مبتلا بودست
 اشعاری سریع الفهمدر . تلطف کلام و دقت معانی باینده بر مرتبه ده اهتمام ایشملردر که
 قابل تقریر و تحریر دکادر . خلاق المعانی کمال اصفهانی دیدیکی « برسر » ردیف قصیده سینه
 جواب دیشدر و انصاف که غایت کوزل دیش . بو بیت اول قصیده دندر :
 اول قصیده بی دینلرک بری ده بواصل بر بیه مالک دکل .

بیت

در صف خاد مهای تو کنز است سپهر
 که زخورشید زده سوزن لرزان بر سر

سلطان قورقود رحمة الله علیه

بودخی سلطان بايزيدك اوغليدر و سلطان سليم حضرت تليشك برادريدر . دده لری
 سلطان محمد، که ابو الفتح ديمکله سويلير ، فوت اولديغنده سلطان قورقود کچورك اولغين

اسکی سرانده بولنوب یکچیری طائفه سی ایچنده فترت اولوب شهری یغما ایدیجک-اسحاق پاشا بوفسادی کوردی . سلطان قورقودی کتوردوب تخته کچردی . استانبولک فتراتی بر مقدار تسکین اولوب باباسی سلطان بایزید کلوب تخته کچنجه اون سکر کون بادشاهلق ایلدی . یکچیرینک کلی علوفه سی ترقی ایتسنه باعث اولولمشدر .

اما صکره سلطان بایزید کیدیجک یکچیری آنی قبول ایلوب سلطان سایم حضرتلری کتوروب تخته کچوروب پادشاه ایتدیله . (حریمی) تخلص ایتمشدر . عالم ، فاضل ، ذوفنون پادشاهدی . آنک کلاتنه نهایت یوق . فتوادن «قورقودی» آدلو بر کتاب تألیف ایدوب موالی عظام واهالی کرام حضور شریفلرنده مقبول ومرغوب واقع اولمشدر .

علم ادوارد دخی مامر وهرنوع سازی چالغه قادر ، حتی کندینک اختراعاندن (غدای روح) آدلو بر ساز تصنیف ایتمشدر . اهلی قاتنده معتبر و محبوب ، خوش آواز دوشمشدر . بودکلو معارف وفضائل ایچنده ایکن شعر دیمکه مائل ایدی . جمله اشعارندن بو ابیات آنکدر :

بیت

حسرت ورد رخکله لاله نعمانی کور باش آچیق ابدال اولوب بلینه یاپراق باغلانور

دیگر

تاج و قبای ترک ایدوب عریان اولایم بر زمان

غریبته سیران ایلوب مهمان اولایم بر زمان

—o—o—o—

تتمه طبقه دوم

ایکنجی طبقهده مجلس ایدوب یاد اولان سلاطین انجم سپاه و افریدون آیین و خواقین فلک بارگاه جمشید تمکین که هر بری بر پادشاه نوشین روان داد و شهنشاه اسکندر استعداد اولوب سلطنت بزمکاهنده عیش و عشرت ایدوب اوتوررکن چرخ غدار ، روز کارناهموار جام جم طولوسن بونله دخی ایچیروب کوزلرینه کلدکده بوکار کاهدن فراغت یوزین کوستروب (عند ملیک مقتدر) وطن طوتوب بوجهانده تحت نشین و تاجدار اولدقلری

کبی اول جهانده دخی مقرب جناب عرش عظیم وبارکاه حضرت رب رحیم اولوب بونلرک
سریر و تخت سلطنتی و ملک و عسکر و شوکتی صفای خاطر ایله پادشاه صاحب قران
حضرت لرینه ابدالاباد مسلم و مؤید، مستحکم و مؤبد اولسون و شهزاده لرینک هر برینی الله
تبارک و تعالی اتالری دولته لایق ایلیوب عمر طویل ایله روزگار جمیل میسر ایدی
ویره ، آمین یا مجیب السائلین .

قطعه

یرده یاتدجه بو یاد اولان جهان سلطانلری
حق تعالی ایلسون صاحبقرانی سر فراز
صاقلاسون ذات شریفی خطر دن حشره دک
دولتیه ایلسون شهزاده لر عمرین دراز

طبقه سیوم

اوچنجی طبقه بهشته واقع اولان وزراء عظام و اسراء ذوی الاحترام، که حلیه فضائل وزیر و خصال ایله متحلی و مزکدر ، بونلرک هر بری لطف طبع سبی ایله نظمه مائل و اشعاره قابل اولوب فکر عمیق ایله بحر زخار و ذهن پاک ایله صدف کوهر بار، دریا دل عاقل و فاضل کشیلردر . سلاطین نامدار و خواقین عالی مقدار خدمتلرند. تربیتلر بولوب بونلرک کیمی وزیر و کیمی قاضی عسکر و کیمی دفتردار و کیمی نشانچی و کیمی صاحب طبل و علم مملکت بکلری اولوب هر بری وزارت و صدارت و امارت منزله سنده عزت و رفعتلره مقارن دوشوب بعض سلاطین ماضیه لطف و انعامی خزینه سی رشحاتندن غنی و بعض دخی حضرت پادشاه صاحبقران سحاب همتندن فیضان و احسان یتشمکه مستغنی اولوب مرادات دنیوی و مقاصد اخروی تحصیل ایتمشلردر . بوفرقه نک بعضی کتر مخفی کبی تحت الارض مخفی و بعضی بزم حیاتده جام می شادمانیدن مستوفیدر . فانی اولوب فنا عالمندن جوار حقه نقل ایدنلر الله رحمتی ایله آسوده حال اولهلر . و بالعمیل زاویه حیاتده پادشاه کردون اقتدار سلیمان و قار حضرت نلرینک عاطفت خسروانه سندن مستفاد اولوب فارغ البال اولانلری عتبه علیا و سده سما سیالرنده خدمت ملازمته پایداری استوار ازله . بوجهلرک مهتری و بوطبقه نک سر دفتری مرحوم احمد پاشادر . رحمة الله علیه .

..

احمد پاشا

اصلده ادرنلیدر . فکرده و فراستده زیاده مدقق و موشکاف ا لمغین قیو خلقی آرمه سنده «سپاهی مفتیشی» دیمکه مشهور اولمشدی . مرحوم سلطان مرادک قاضی عسکری اولان مولانا ولی الدین اوغلیدر . آل رسولدن اولوب علوم ظاهره کسب ایتمش ، ذوقنون، صاحب فضائل، اهل دل . مرحوم سلطان محمد سقی الله ثراء خواجه سی اولوب اندن معرفت و نیجه فضیلت کسب ایتمشدر . خواجه ایکن بونک ادراک پاکن ورای صائب کوروب وزیر ایدندی . ساده و محبوب یکیتلر مصاحبندن صفایاب و محظوظ ا لمغین اصلا تاهل ایتیموب عمرین تجرد ایله کچورمشدر .

روایت ایدرلرکه سلطان محمد و وزیر اولدوغی محله پادشاهک حرم خاصه محرم اولان محابیدن برینه تعشق ایدوب اوضاعندن پادشاه متنبه اولوب بو احوالی امتحان ایتمکچون حریر و مشک ازفر صاروب پنهان ایدر کبی زلفنی کلاه اچینده پنهان ایدوب

اوغلان ینه اولی اوسلوب اوزره خدمتده ایکن احمد باشانک کوزی ناکاه اوغلانه طوش اولوب زلفن کورمیجک علی الفور بو بیتنی همان اول محله دیدی :

بیت

زلفن کیدرمش اول صنم کافرلکن قویمز هنوز
کشمش ولی زناریخی داخی مسلمان اولامش

سلطان محمد احوالی تمام معلوم ایدندی . شهسی قالمایحق احمد باشایی اولدرمک ایستیوب آخر (من علمنی حرفاً فقد صیرنی عبداً) حدیثک فحواسنی ملاحظه ایلدوب خواجہلق حقنی ضایع ایلدوب اولدرمکدن بری اولوب اوغلانی احمد باشایه ویردی . لکن وزارتدن عزل ایدوب بروسهده مرادیه تولیتن وروب کوندردی . بو بیتنی تولیتده ایکن دیوب پادشاهک سمع شریفنه یتیشوب ینه مرحمت وششفقت ایدوب بو بیت سیدیلہ تولیتدن خلاص اولدی .

بیت

جهانه جود ایدرسن هر جهتدن . خلاص ایت بن قولکی تولیتدن

سلطان محمد فوت اولدقده بروسه سنجاغنده بولوب مرحوم سلطان بایزید تحتہ کچدکده چوق رعایتلر وزیاده عنایتلر ایلدوب بروسه سنجاغنده فوت اولوب الله امرینه واردی . مزاری بروسهدهدر . فصیح وبلغ شاعردر . بونک شعرنده اولان سلاست ولطافت برشاعرک دخی شعرنده یوق . علی الخصوص قصائدنده حلاوت وملاحت ومثانت بر مرتبهدهدرکه ترک دیلنده آندن آرتق اولمق یوق . الحاصل اولقدر اولور . بلندپرواز وسخن پرداز اولدوغی حیثیتله امیرنظام دیومشهور ومذکوردر . بوابیات انک اشعارندندر :

چین زانک مشکه بکزتم خطاسن بیلدم کی پریشان سسویلدم بویوز قراسن بیلدم
بن قرا طور ایدم جان ویردی زلفکدن صبا هی نه جانپور فیات دلرباسن بیامدم
قد قیامت، غمزہ آفت، زلف فتنه، خط بلا آه کیم بن حسنک بونجه بالاسن بیلدم

وبو بیت دخی معانی یوزندن کندویه خاص اولان خیالاتندندر :

بیت

زلفک شبنده ویردم دل حسنکه کورن دیر
مغربده بر قلندر آینه طومش آیه

و مثنوی طرزنده دخی « لیلی مجنون » نظمیه چوق کوشش ایدوب نظمی درمکنون مثال ایدی . لکن ناپیدا و ناپایدر .

—o—o—o—

محمود پاشا رحمة الله علیه

(عدنی) تخلص ایتشدرد . عبده اوغلیدر . [۱] مرحوم سلطان محمد مرہاسیدر . علومی ترتیب اوزره کورمش فاضل و کامل و شعر و انشاده چوق مهارتی و زیاده ممارستی وار و چوقلقی خاصه معانی به مالکدر . خوش طبع ذوالاقتدار . پارسی و ترکی دیلده اشعار دیوبدر . ظہیر قاریابی قصائدینه و خواجه حافظ شیرازی غزلیاتنه نیجه جواب [۲] دیتشدرد . اشعاری مطبوع و غزلیاتی مصنوع ، بکر سوزلری چوق و خاصه معنیلرینه نہایت یوق . بو بولدوغی اعتباری و اشتہاری و بوکا اولان رغبت و عزت و ہونده اولان فکر و فراست و رأی و تدبیر و فطانت آل عثمانده بر وزیر دخی میسر اولامشدر . صاحب هنر و هنر پرور وزیر ایدی . آثارندن اقتداری معلوم و خیراتی غایت چوق ، توارینجده مرقومدر . آخر سلطان محمد غضبہ مظهر دوشوب عدم دیاری جانبہ سفر ایدوب دنیساندن گذر قیلدی . مزاری استانبولده کندی جامعہده اولان تربہ دہدر . طوپراغن استمہ بہ کفارت ایچون آلیرلر مجربدر . جملہ اشعارندن بو برقاج بیت آنکدر :

اول سرو ماه چہرہ کہ کلدن یکاغی وار	جان و کوکلده لالہ لین مہری داغی وار
دل مرغی خالی دانہ می صیدندہ در ولی	بیلمز آنی کہ زلف سیاہندہ آغی وار
بکزتمہ مہر و ماہی فلکدہ جہانہ	ناکہ کسنہ ایشیدہ یرک قولاغی وار

بو ابیات دخی انک اشعارندندرد :

کوردو کجہ عنبرین زلفن زخ دلداردہ	مار مشک افشان یاتوبدر صابرم کلزاردہ
زلفک ای مہر و یوزکدہ اولدوغی پرتاب بو	کوندہ یاتدقجہ اولور قوت زیادہ مارده
لالہ خدکدن مکر کلرنک و بو اوغری لادی	کیم درختہ صاروبن کزدردیلر بازاردہ

[۱] « عبدالله اوغلی » تعبیرات مخصوصہ قدیمہ دن اولہرق اسرای حرب اولان اولاد نصاریہ انلاق اولنور . لمصححه

[۲] « جواب » نظیرہ دیتکدر .

و بو بیت تخلص دخی آنک اشعارندندر :

کر صویه باقق ایله بیانسیدی سرغیب عدنی باقوب یوزوکه بیلیردی دهانکی

قردهمانی محمد پاشا رحمة الله علیه

قونویدر. منلاخنیکار [مولانا] رحمة الله علیه نسلندندر. فاضل، زکی کشی ایدی. محمود پاشا تربیت [توصیه سی] ایله مرحوم سلطان مجده نشانی اولدی. بو جهتندن تخلصن (نشانی) ایتشدرد. غایت عاقل ودانا، صاحب ادراک ملا اولوب صکره دن وزارت صدرینه کچوب فکر تدبیرین ورأی و تقریرین پادشاهه بکندیروب تک و تنها صدر وزارتده یکتا قالب خدمت وزارت و مشغله امور مملکتی و مصالح عام و خاصی یالکنز کوروب وزارت ایدردی. تا و عده حق یتشوب سلطان محمد الله امرینه وارد قدده یکچیری طایفه سی اوین باصوب کندوبی قتل ایتدیلر. مزاری شیخ وفا تکیه سنده در. بو ابیات آنک اشعارندندر :

سنسز بو جهانده صما جان کرکز حسنک کونشی طوغمه دوران کرکز
قدکله خدک زلفک و خطک کوره لیدن سرو و سمن و سنبل و ریخان کرکز
عشقکده نشانی نه صفا بولدی کیم ای جان دردک کرک اول عاشقه درمان کرکز

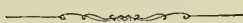
قاسم پاشا رحمة الله علیه

(صافی) تخلص ایتشدرد. ادرنه لی بر پیره زنک قولیدر. اوغلی کبی بسله یوب اوقوتدی. تحصیل فضل و کمال ایلوب علمه اشتغال کوستردی. طالب علم اولوب اوقورکن محمود پاشایه ربط اولوب انلرک تربیتی ایله نشو و نما بولوب مرحوم سلطان بایزید امامیه ده چلبی سلطان ایکن دفتر داری اولوب صکره دن سعادتله تحت خلوس ایتدکارنده وزیر ایدندی. نیجه مدت وزیر اولوب آخر سالنیکه کوندروب انده بکلک ایدرکن فوت اولدی. مزاری سالنیکه در. ولایت رومک معتبر شاعر لرنندندر. طرز خاص قوللانور. کوزل اداسی

وار. قاعده شعری خوب واسلوب نظمی مرغوب بیلور. خوش طبع، مثل کوی، خیال
انگیز و امثال آمیز غرا غزلیاتی ورعنا ایاتی چوق. اشعاری اشتها تمام وسوزلری اعتبار
مالاکلام بولمش. بین الناس دیوانی مشهور و مذکوردر. بو بر قاچ بیت انک اشعارنددر :

بویک بر سرو رعنادر کلی وار سمن اوزره پریشان سنبلی وار
نه نازکدر جلالک کلشنی کیم کل تر اوزره مسکین کاکلی وار
اینانمه زلفنک عهدینه صافی کیم انک بر باشی و بیک دیلی وار

خیلی مدارس و مساجد بنا ایدوب چوق خیرانه مالکدر. صلاحیه و علمایه و سائر فقرایه
هرزمانده صدقاتی واحسانی بی دریغ ایدی. عثمانلی بکارنده بودکلو صاحب خیر بک
وار ایدوکی معلوم دکلدردیرلر.

پیری پاشا رحمه الله علیه

قونویدر. حضرت ابو بکر رضی الله عنه نسلنددر. تحصیل علوم و تکمیل رقوم
ایدوب صاحب معرفت و اهل فضیلت اولوب غلطه قاضیسی ایکن دارالسلطنة استانبولده
واقع اولان سلطان محمد جامع شریفنه متولی اولوب اندن سلطان یازید زماننده خزینه
دفترداری اولدی. مرحوم سلطان سلیم کلوب مقر سلطنته جلوس ایتدکده کوردی،
ارکان دولت آردسنده هرخصوصده بوندن قابل وسوزده و تدبیرده اندن کامل یوق، یانه
آلوب وزیر و مشیر ایدندی. فی نفس الامر آنده اولان ذکاوت و فطانت و فراست و نظام
امور مملکتی و عام و خاص ارسنده اولان مصلحتی کورمکده و باشارمقده نسل عثمانیده
بونجاولین بروزیر میسر اولمش دکلدرد. خوب ادراک و ذهن پاک ایله بوزرجههر ثانی دیرلردی.
خوش طبع، نازک دل، فاضل کشی ایدی. بو ابیات آنک اشعارنددرکه ذکر اولنور :

شب زلفنده قالانلر ظلمات ایله یورر ایریشن لبلری آینه حیات ایله یورر
زاهدی حسرت می شویله ضعیف ایلدی کیم الله تسبیح و عصامی صلوات ایله یورر
حسن سر نامه سنه قاشلری اولالی نشان حکم ایدرعاشقنه صانکه برات ایله یورر

طرز شعری غایت لطیف آکلامش ایدی . کندینک وادیمی دخی طریق مثله کوزل،
جولان طبیی محبوب والفاظی مرغوبدر .

زینل پاشا رحمة الله علیه

مرحوم سلطان سلیمک کندی قولیدر . کندی تربیتی ایله حاصل اولمشدر . حسن
تدبیرده بی نظیر و فکر و فراست ملکننده امیر، مقادرناسی واحوال عام و خاصی فهم
ایتمکده ووزارت اسلوبن بیلیمکده بودکلو وزیر کله مشدر دیرلر . خوش طبع، نظمی لطیف
و کندوسی ظریف کشی ایدی . بو فقیردن بر غزل صادر اولدی و بو بیت مقطع اتفاق
بو نوع، دوشدی :

بلبل صداسی کبی شعر سهی کوزلدر
اشعار غیرلر هپ آکا کوره طویقدر
آنلر دخی بویته جواب [نظیره] بیورمشلر ، اول بیت بودر :

افسانه جنونم دستان اولوب اوقونسون
هنگامه بلاده شعر سهی طویقدر

اهل مذاق ، مشربی صاف و عندالانصاف اشعاری کوزلدر . اما هر کشینک اشعارینه
دخل ایتمک ایستدیکچون مرحوم سلطان سلیم « سنک مخلصک دخلی اولسون » دیو لطیفه
ایدرمش .

لطفی پاشا یسر الله مایشاء

مرحوم سلطان سلیم طاب ثراه حضرتلرینک تربیتی ایله حاصل اولمش مهربالرننددر .
حضور شریفلرنده غایت مقبولیدن اولمشدی . شریعت شعار، عدالت، دثار، صاحب فضیلت
ونیک خصلت و ملک سیرت ویوسف صورت، حیا و ادب قد بالاسنه خلعت دولت نواز
و ذکاوت و فراست لباس سعادتنه علم و طراز اولمشدر . حلیه صلاح ایله آراسته وزیر

دیانتله بیراسته، علم و معرفت احتیاجی سور و هنر پرور وزیردر. آستان سعادته قدیمدن
حادث اولان بعض بدعت وار ایدی که عادت اولوب جمله عالم خلقی اندن بی حضور اولمش
ایدی. صدارت صدرینه صدور ایتدکه کلی بدعتلری رفع ایتدی. مملکت خلقی حضور
ایدوب خیر دعالر ایدرلر. هر وجهله اخلاق حمیدهلری و اوصاف پسندیدهلری بی بدل،
نهایت درجه ده عالی شان، شجیع، دولت اسی، طبیعی سلیم و ذهنی مستقیم اولوب طبیعی بیدارلنی
و ذهنی پیشه کارلنی جهتندن غرا اشعاری و زیبا کفتماری وار. زاده طبعلری اولان
غزلیاتدن بری بودرکه ذکر اولنور :

غزل

فرقتکدن چقدی جان ای ورد خندانم مدد غرقه ویردی عالمی بو چشم کریانم مدد
کر صور ارسه کونیمی سنسر صاچک کیبی قرا ظلمت انجره قالمشم ای آب حیوانم مدد
مدعیلر طاشلدیلر طعنه طاشیله بنی وقتدر کیم رحم ایده سن شاه سلطانم مدد
دردک ایله اولدیکمده سینمه ازغرایحوق ایشیده سن طوبراغمدن درلو افغانم مدد

لطفی داخی دلبرینک یولنه اولدی شهید
اوش حلال اولسون حرامی کوزینه قائم مدد

مولانا حاجی حسن اوغلی رحمة الله علیه

(جامی) تخلص ایتشد. قره سی ولایتدن بالیکسرایدر. سابقا واقع اولان موالی
عظام واهالی کرام جمعیتدن قالمش بقیه سلف و احسن خلف، سال خورده و روزگار دیده،
یوزیاش یاشامش، فضائل و خصائل معلوم و مفهومدر. مرحوم سلطان بایزیده قاضی عسکر
اولمش، خوش طبع، نازک کسنه ایدی. قاضی عسکرلکی زماننده اتفاق بر مناسبت ایله
بو بیت دیمش :

بیت

کشتی دل بولمغه دریای حیرتدن نجات
کا کل دلبر خیالیله رسنلر باغالادم

اول اشناده غلطه بوغازنده بر بیوک کی دریاه باتوب آنی چیقارمق تدارك اولمشدی .
اول محله عارفك بریسی بویتی دیش :

شول باتان پارچایه طاقیلان یوغون اورغانلره
لطف طبعندن افندم کاکل دلبر دیش

بویتی ایشیدیکجک اول دخی مقابلهده بویتی دیش :

دل کشتیسنه پارچه دیین تورکه نه دیرسن
اورغانی طاقوب آنی همان آنده آصهیدی

اشعار لطیفه سنه نهایت یوق و غزلیاتی ایکن [اوقدر] چوق . قاضی عسکرایکن فوت اولدی .
مزارى استانبولده کندوسی بنا ایتدیکی جامع شریف ومدرسه لطیف حرمنده در . بو
ابیات اشعارندندر :

راه نمکدن اوله لی کوکلم روان سکا قطع ایتدی تن علاقہ سنی کیتدی جان سکا
مهرمکه اولدی عالمه روشن کونش کی بر ذره گلز ای مه نا مهربان سکا

مولانا عبدالرحمن چلی المؤیدی رحمه الله علیه

اماسیه لیدر . « مؤید اوغلی » دیمکله مشهوردر . فضلی واهلیتی بین الموالی مذکوردر .
مرحوم سلطان بایزید اماسیه ده چلی سلطان اولدقلری تاریخده چوق مصاحبت وموانست
ایتمشدر . حتی سلطان محمد منافق نفاق ایدوب «سلطان بایزیدی نامالیم و نافر جام یولاره
سوق و نامعقول و نامقبول یرلره رهبرلک ایدن بری فناری اوغلی احمد پاشا وبری مؤید
اوغلی عبدالرحمن چلی در » دیو غمز ایدوب سلطان محمد دخی خشم ایدوب آنلری هلاک
ایتمک آدم کوندروب سلطان بایزید بوقضیه دن آگاه اولوب فناری اوغلی احمد پاشایی هنده
ومؤید اوغلی عجمه قاجیردی . عجمده شغل ایدوب علومی آنده تحصیل وتکمیل ایلدی .
انک فضلنه وکالنه کیمسه لا دیمز . صکرده دن سلطان بایزید کلوب تخته جلوس ایتدکده
قاضی عسکر ایدندی . [۴] و ابیات آنک اشعارندندر :

ایچلم ایچلم شراب ایچلم نیجه برکاو کیچی آب ایچلم
آخرتده اولور شرابه حساب بز آنی بونده بی حساب ایچلم

مولانا جعفر چلبی رحمة الله علیه

«تاجی بك اوغلی» دیمككه سولنیز . سلطان بایزید حضرتلری آماسیه ده چلبی سلطان ایکن باباسی تاجی بك دفترداری اولمش . آنده مناسبت کسب ایدوب تخته جلوس ایتدکده اول مناسبت ایله تربیت ایدوب نشانچی ایتدی . شعره و انشایه متبع ، اهل فضل و صاحب معرفت کشتی ایدی . سلطان بایزیدك اراخرنده فترات اولوب نشانچیلقدن عزل اولغنشدی . سلطان سلیم حضرتلری کلوب یمن و اقبال ایله تخته جلوس ایتدکده ینه رغبتله کتیروب نشانچی اولدقدن صکره قاضی عسکر اولوب قاضی عسکر ایکن آماسیه ده یکچیری غوغا ایدوب باشالر اوینی باصوب چوق فساد ایتدیلر . بو مشاورده ده جعفر چلبی بیلده در دیو سوء ظن ایدوب قتل ایندی . مزاری استانبولده بلاط جانبده کندوسی بنا ایتدیکی مسجدده در . اشعاری وافر و کندوسی نفیس شاعر ، دیوانی السنه ناسده متداول و مثنوی طرزنده «هوس نامه» آدلی بی بدل برکتابی وار ، خیلی چوق معانی جمع ایتمشدر . نظامی لطیف و کندوسی زیاده ظریف کیمسه ایدی . اشعارندن بو ابیات آنکدر :

طوتشدم عشق ایله بر ناتوانم اگر جان قورتاریرسم پهلوانم
پهار ناز پرور دم ـ دن آیری صارارمش برقوری برک خزانم

مولانا شاه چلبی الفناری رحمة الله علیه

منلا فناری ازغلی علی چلبی اوغلیدر . قدیمی بروسه لیدر . باباسی مرحوم سلطان محمد زماننده هم روم ایله وهم اناتولی به بر یردن قاضی عسکر اولمشدی . سلطان محمد حضور شریفنده زیاده اعزاز و اکرام و اعتبار و احترام بولمشدی . اکا اولان عزت و حرمت بر قاضی عسکره دخی اولمامشدر . ابا عن جد منلا فناری نسلی عثمانیله قاضی عسکر اوله گمشدر .

و کندوسی دخی مرحوم سلطان سلیمه و پادشاه صاحبقران حضرت ترینه قاضی عسکر
اولمش، علم و فضل ایله مسلم و کمال و معارفه مکرم، صاحب لطف، انواع فضایل ایله متصف،
وجیه، واحسان و بذل ایله موصوف، الطاف عام ایله آکا کیمسه شیهه اوله بیلیمک یوغیدی.
ذهنی روشن و خلقی حسن، لطافت طبعی بی مانند و طومار نظمی بی قسد. الناطلی پاک
و خوب ادراک، خیلی نازک کسسه ایدی. بوبیت آنک الفاظ دربارندن صادر اولان
اشعارندندر :

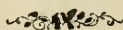
نوله کلدی ایسه خطک دیدی داخی قیمتن
ایتدی قورتلش یوقدر الکن اوزکه آفتسن

مولانا عبدالواسعی چلبی رحمه الله علیه

دیمتوقه لیدر. عشره مخبئه دندر. مرحوم سلطان بایزید اول طائفه یه خشم ایتدکده
هربری پراکنده اولوب ترک دیار ایدوب غیبت ایتشدی. اول زمانده بودخی دیار عجمه چیتوب
نیجه زمان شغل ایدوب کسب فضائل قیلوب بعده رومه کلدکده رغبت ایله مدرس اولوب
آخر پادشاه صاحبقران زمانده قاضی عسکر اولدی. کامل و فاضل کشیدر. حالیه جمه
مناصبی ترک ایلوب کعبه شرفه الله جانبه کیتدی. انده مجاور اولوب قالمق مراد ایدندی.
خوش طبع، نازک آدمدر. بومطلع آنک زاده طبعندن صادر اولان اشعارندندر :

مطلع

چشمک باقه لیدن بکا خشم ایله باقشلر
جیحون و فرانیه کوزم اوکرتدی آقشلر

مولانا محی الدین چلبی الفزاری

بودخی منلا فناری نساندندر. مرحوم شاه چلینک کوچک قرنداشیدر. پادشاه

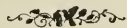
صاحبقران حضرتلرینه قاضی عسکر اولمشر . انواع فضائل ایله معروف و اصناف خصائل ایله موصوف ، اخلاق حمیده و اطوار پسندیده و ادب و حیا و حلم و وقار ایله مزین و محلیدر . صلاح نفس و زهد و تقوا سی بر مرتبه ددرکه قلم دوزبان و محرر سریع الیان تحریرنده عاجز و تقریرنده قاصر در . طریق تصوفده نیجه منازل قطع ایش ، راه حقه واصل ، لطافت طبعی و زراکت ذهنی زیاده در . شعر و انشایه و اسلوب معمایه متباعد در . بوابیات آنک اشعار ننددر :

ابیات

ریحان و بنفشه یله ایدوب باغ رخن زین صاندک که بهار اولدی خزان ایلدک ای دوست

دیگر

آلور لر جان و دل نقدینی بزدن واریر لر غیر ایله بازار ایدر لر

مولانا قدری چلی

پادشاه صاحبقران حضرتلرینه قاضی عسکر اولمش ، صاحب فضیلت و اهل همت و حلم و سیخا و علم و حیا و وجود شریفنه و ذات منیفنه بچلمش خلعتدر . اشعاری خوب و کفتماری مرغوب ، طبعی لطافتی و ذهنی استقامتی فوق الحد محبوبدر . بو ابیات آنک اشعار ننددر :

خنجرک اوزره دوشوب ویرمیدی جان آنی جانی آندن صاقینور صانمه صاقینور آنی
دشت غم پیکی کچنمش نیجه ییلار مجنون ای دریغا یالکز بولدی دلی میدانی
ای مسیحا دهنکدن اومارم بینه شفا دردی ویرندن اومار خسته کوکل درمانی

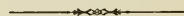
مولانا خواجه چلی

صاحبقران حضرتلرینه قاضی عسکر اولمشر . شیخ یاسینک اوغلیدر . باباسندن

سلطان بایزید مرحوم نائب اولمشدی . علم ایچنده ذو فنون و کلماتی در مکنون، افاضل روز کارک افضل و کمل چرخ غدارک اکلی، خوش طبع و نازک مزاج، علم و صلاحه زیاده رواج و یرمش، صاحب ادراک و ذهن پاکدر . بوابیات آنک اشعار نذندر :

شعر

ای اجل بالله امان و یر بکا قیلعه عجله صوگ نفس طوش اوله شاید کوزم اول بی بدله
یولنه خرج ایدیم نقد حیات اده ایکن که کچر فرصت عمر کذران کیرمن اله
قلب میالم لندن نیجه ایدیم یارب کیم کور یجک آب روان کبی آقار هر کوزله

محمد چایی رحمة الله علیه

«جندرمه جی اوغلی» دیمکله معروفدر . (شمسی) تخلص ایدردی . مرحوم سلطان بایزیده دفتردار اولمشدی . زیاده محاسب ایدی . حساب و عقد باینده بی نظیر، علی الفور پارمق حسابن بر بر ایدوب جواب و یرمکده نهایت درجهده قادر و جواهر بیلیمکده عدیم المثل، صاحب معرفت، جوهری، ماهر کیمسه ایدی . بو بیت آنکدر :

بولدی رقیب کذب ایله عالمده اشتهار
دیر وصفن ایشیدن کشی لغت یالانچی به

مولانا عبدالوهاب چایی رحمة اه علیه

ملا عبدالکریمک اوغلیدر . (خیالی) تخلص ایدردی . اهل علمنددر . چوق معتبر یرله قاضی اولمشدر . مرحوم سلطان سلیم رغبتله کتوروب دفتردار ایدینوب یکچیری طائفه سی آماسیده غوغا ایتدکده دفتردارلقدن عزل اولنوب صکره دن از میر قاضی ایکن فوت اولدی . مزاری ادرنهده باباسی مکتب خانه سندهدر . قضاة طائفه سنده اول دکلو مستقیم اولمز . جانب حقه مائل و هر فته دخولی وار . ذو فنون قابل کیمسه ایدی .

«لیلی و مجنون» حکایه سن نظم ایدوب غایت لطیف ایتمشدر. لطافت طبعی زیاده و ذهنی بغایتده کشاده، سرآمد رعنا غزلیاتی و منها بی بدل ابیاتی چوقدر. بوابیات آنک اشعارندندر:

ابیات

مرقدی طاشینی مجنونک علامت صانمه کنز سنک مختدرکه یاغدردی زمانه باشنه

دیگر

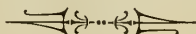
صورته کیرر پرین سحر ایدرسن ایللر،
بوجهان مجموعه سنده برکوزل تصویر سن

مولانا ابوالفضل چلی

تواریخ آل عثمانی تدوین ایدوب یازان مولی الموالی، اکرم الاعالی مرحوم مولانا شیخ ادریس اوغلیدرکه سلطان صاحبقران حضرت تبرینده دفتردار ایشددر. تخلص (فضلی) دیوبدر. فضل و کمال ایله مملو و انواع معارفله طویطولو، انشا و انشادده طبعی کشاده، «الولد سر ایسه مقوله سندن فصیح و بلیغ، مولویت درجه سن بولمش اهل فضل، صاحب همت، مکارم اخلاق و مراسم اشواق ایله متصف، امرحقه قائل منصف کیمسه در. بو برقاج بیتا کلنجه ردیف قصیده سندن در :

کرچه عاشقک اولور درد نهان اکلنجه سی	اولدی شیدا کوکک آه و فغان اکلنجه سی
کیمسون غناب لعلک فکری بر دم دیده دن	کیم اوسودادر بو چشم خون نشان اکلنجه سی
ذکر یاقوت لبک سرمایه تفریح دل	یاد لعل روح بخشک خسته جان اکلنجه سی
مصحف قدر کده در آیات قهر و مرحمت	طفل طبعک سوره نور و دخان اکلنجه سی
آستانکده اومار دل الفت حب الوطن	چون غریب کدر امید خانمان اکلنجه سی

نشانجی مصطفی چای

پادشاه ظل الله حضرت تلیسینک دیوان عالی شاننده صادر اولان احکام فرمان قضا جریان نه ایسه جمله انلرک امرینه مفوضدر . انلرک نظر شریفلری ایله اصلاح اولوب نشانلنور . حضرت پادشاه صاحب قران حضور شریفنده بونلره اولان اعتبار نسل عثمانده بر نشانجی به اولما مشدر . الله قلم سحر نکار وخامه کبک رفقار آلوب یازوب وصف اوصاف ایتسک ایسته سه فضلاء جهان انشاسنه آشفته وحران ومنشی دیوان سپهر فلک ایوان املاسنه شکفته وسرکردان اولوب دوات صفت یارمنی آغزنده قالب کندن کیده . ووصاف بونجه معانی بدیع ولطائف منیف جمع ایدوب لاف وکذاف اوروب لناف جهان ایکن آنک حضورنده انصاف که مانند کودک دبستان وتواریح « تاج المائر » و « کلیله ودمنه » و « خلکان » صاحب لری، که هر بری علم و معرفت طوبن فصاحت و بلاغت چوکانی ایله میدان بیانده اوج فضل وکمال و ذروه فلک اجلاله یشدرمشدر، آنک اوکنده طفل ابجد خوان مهابسنده دکل . سلطان سامان شاه حضرت تلیسینک تحت سلطنته واقع اولان ابتداء جلوسلرند، شرق وغرب وهند وعرب جانب لریسه ایتدکاری غزالری وهر دیاره ایتدکاری سفر لری وکند . یلرینک عظمتن وقدرتن بیان ایتک ایچون بر کتاب تألیف ایدوب و یازوب تاریخ تصنیف ایلوب « طبقات الممالک ودرجات المسالک » دیو تسمیه اولنور . تحت سلطنته اولان قلاعدن بیک بر قلعه نک اوصافنده انشا ایلوب کندیسک ایجاد واختراعندن هر بر قلعه به برنوعه القاب یازوب برینه یازدینی القابی برینه دخی یازمیوب بونده اولان قدرت ومکنت برکیمسه به دخی میسر، بلکه مقدور نوع بشر اولمش دکادر . فصاحت و بلاغت آند ختم اولمشدر . ونظم بابنده بر مرتبه ددرکه قصیده سن مولانا ظهیر وسلمان کورسه متحیر قالب معانی جوامع نظام والفاظ لای ارتسامن تعقل وتخیل ایله . وخسرو دهلوی وخواجه حافظ شیرازی دخی غزلیاتنک اصلا خیالنه ایرمیه . اشعار ی مخیل وابیاتی مکمل، لطف طبعنه سوز یوق وذهنی استقامتی آرتقدر . [۵] جمله اشعارندن بو بر قاچ بیت آنکدرکه ذکر اولنور :

سمنسا کا کاک کیم صفحه کلزاره یاصدانش ایکی هندویه بکزر کیم یاتوب کلزاره یاصدانش
کلباسده صنم صانمه بت مهباره لر شکن جالاک نقشنک حیرانیدر دیواره یاصدانش

[۵] مخلص « نشانی » در .

و بو ابیات مخیله دخی آنک اشعارندندر . انصاف که غایت کوزل دیمشدر :

نهدر ای دل بو آه و ناله ، عشقی بویه فاش ایتمک سکامی قالدی ای دیدنه جهانی بویه یاش ایتمک
کیدرمه صفحه حسنکده خطک سنبل تردد ضرردر بو محقق آل اورانی تراش ایتمک

اگر چه که بو شعره چوق جواب دینلمشدر ، لیکن دینلن اشعاردن بری دخی بوکا
جواب اولمز :

لبرک یادینه جانا شهد و شکر بار شعر دیشلرک نظمیه اولور اولور شهو ر شعر
نطق عیسی صانورم دلمردله احیاسنه نازایله ازل غنچه لب کیم اوقویه هر بار شعر

رستم بک رحمة الله علیه

اسفندیار اوغلی قاسم بک اوغلیدر . (قاسمی) تخلص ایدردی . صاحب معرفت و اهل
فراست ، کامل و فاضل ، ذہنی پاک و خوش طبع و برادرک ، کشاده دل بک کشی ایدی .
اشعارین ترتیب اوزره دیوان ایتمشدر . بو ابیات آنکدر :

ویردی الیمه زلفک دون کیچه بر براتی هجرک کونندن ازلدم بولدی کولنجاتی
سرمایه محبت اولدیغنه خطیکک یازمش عذارک اوزره قدرت الی براتی

شاملی اوغلی مصطفی بک رحمة الله علیه

(شامی) تخلص ایدردی . ولایت رومک غایت سردارلرندن و نهایت مرتبه ده یارار دلاورلرندن
سجناغه متصرف ، صاحب معرفت شاعر ایدی . (متون) سفرنده دریادن کفار بد کردار
کیلیری کلوب قلعه یه آدم قویمسون دیو نیجه یارار بکلر ایله آنی کی یه بیله قویوب دریا
بوزین کوزتمکه امر اولندی . بونلر دریاده یاتوب متسون قلعه - سنک اوکن بکلرکن کافر

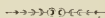
دوئتماسی ظاهراً اولوب دریا یوزند، کوزلین بکەر تدارک ایدوب کلن دوئتمایه قارشو وارنجبه روزکار ناهموار قوتیله کفره نك کیسی قلعه یه کیردی . آند، اولان بکەرک آدی محنت آدینه طاقیلوب پادشاه غضب ایدوب حبس اسر ایلدی . آخر قلعه آلمغله کناهلری عنو اولتوب اول شلکده حبسدن خلاص اولدیلر . روم ایلی بکهری آره سنده شامی دلاور قلیچ آکیلورکن آدی مختلکله آکلدیغنه عار و ناموس چکوب غیرتندن هلاک اولدی . کوزل غزلیاتی بی بدل وامثال آمیز ابیاتی وار . انداسی لطیف و نظمی لذیذ، ظریف بک کشی ایدی . بو مطلع آنکدر :

مطلع

یتیمی تماشای نکار الده صونارسن ای عاشق محنتزده بولدقچه بوکارسن
وبو مطلع دخی آنکدر :

دیگر

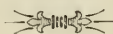
ینه ای جام معطفاسنی کوردک سلمه صحبتک رونقیسک دنیه ده آرت اکسلمه

چاکری سنان بک علیه الرحمه

سلطان بایزید زماننده استانبول سو باشیسی اولوب صکره سنجاغه چیقمشدر . صاحب معرفت و اهل مروت . پارسی و ترکی اشعاری وار . ظهیر فاریابی قصائدینه بعض جواب دیمشدر ، غایت خوب دوشورمشدر . و مثنوی به دخی چوق نسبتی وار . (لیلی و مجنون) و (یوسف و زلیخا) حکایتلرین نظم ایتمش ، مثنویسی کوزل ال ویرمشدر . ایکسیسی دخی بی بدل کتابلردر . خوش طبع ، ذهنی پاک شاعر در . مثنویسی غزلیاتنه غالبدر . بو برقاج ابیات انک اشعارندندر :

ساقی پیاله صون که زمان بی امان ایتمش اول داخی دلبرم کبی نامهربان ایتمش
چرخ فلک کمان و حوادثدر اوقلری درد اکه آدم اوغلی نه مسکین نشان ایتمش

احمد بك عليه الرحمه

«توتونىز احمد بك» ديمككه مشهور ومذكوردر . (رضوان) تخلص ايدردى . پادشاه
سنجاغنى چكر بك آغيز ديرلىكلو بك ايدى . مهر سپهر دانش ، ماء برج بيش ، صاحب
خمسه مثنويىن متبع ايدى . چوق معارفه قادر واسلوب شعرده ماهر ، كامل وعافل كشى
ايدى . خمسۀ نظامى يى تركيه ترجمه ايتمشدر . مثنويى غزلياتنه غالبدر . بو بر قاچ بيت
آنكدر :

صاچك مسكى ايله غنبر قارشمش لب لعلك ايله شكر قارشمش
صاناسن ار غواندر لعل نابى تن سيمين ايله احمر قارشمش

على بك عليه الرحمه

(شبرى) تخلص ايدردى . هرست ارغلى احمد پاشانك ارغليدر . مرحوم سلطان سليمك
نظر كرده سيدر . آنلك خدمتنده حاصل اولمش ، فاضل وكامل ، مثنويى چوق تتبع ايتمش ،
اخلاقى كوزل وكنديمى بى بدل محبوب يكت ايدى . پادشاه صاحبقران حضرتلى سنجاق
ویرمشدی . يكتيكندۀ مرضه مبتلا اولوب تازه جوان ايكن فوت اولدى . بو ابیات آنكدر :

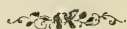
دمى واردر باغمى لعل ابك قان ايلز كونى واردر كيم صاچك كوكم پریشان ايلز
ای مسلمانلر هلاك ايلر بنى زلف نكار آنى كيم اول كافر ايلر برمسلمان ايلز

ادريس بك

طورخان بك اوغلى عمر بك اوغليدر . ددهسى عثمانلىلر ايله بيله حاصل اولمشدر .
تخلصى (مخوى) در . چوق معارفه مالاك ، صاحب كمال واهل مقال ، پادشاه عالمپناه سنجاغن چكمش

کشیدر . مولانا عبدالرحمن هاتنی نظم ایتدیکی خسرو شیرینی ولیلی و مجنونی ترکیه
دوندیروب غایت اینی ترجمه و نهایت مرتبه ده تحسین ایتمشدر . غزلیاتی غرا و ابیاتی مستثنا ، نظم
و انشایه قادر و اسلوب شعرده ماهر در . بومطلع مربع آنک اشعارندندر :

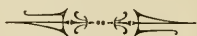
برصاچی لیلا قاشی یا کرپکی اوق نا کهان آلدی بندن عقل و فکر و قلب ایله آرام جان
غم بیاباننده مجنون ایله اولدم هم غزان دوستلر شمدنکیرو طاعلاره دوشمه مدر همان

احمد بك عليه الرحمه

«قراجہ پاشا» دیمکله مشهور در . اراکنه عمارتنه متولی ایدی . مرحوم سلطان سلیمه
طربزونده دفتردار اولمشدی . نیجه زمان دفتردار اولوب صکره دن درگاه عالمپناهیدن بر
دفتردار کوندردیلر . سلطان سلیم مرحوم قراجہ پاشاده خیلی دلاورلاک و قابلیت و زیاده
ادراک و ذکاوت فهم ایتمکین یاننده آلیقویوب قاپویه کیتمه که اجازت و یرمدی . آنک اهلیتنه
و قابلیتته تمام اعتماد ایتمشدی . الحاصل اکا چوق اعتقادی وار ایدی . باباسی سلطان بایزید
ایله مقابله ایدوب جنک ایتدکده یاننده اولان یارارجہ آدملری دیشوب قراجہ پاشا قالوب
هر نه خدمته اولورسه قراجہ پاشا خدمتلنوب هم وزیرلاک هم دفتردارلق خدمتن ایدر ،
یارار ، مصلحت کذار ، هر خدمتن عهد ، سندن کلوردی . سعادتله کلوب مقرر سلطنته جلوس
ایتدکارند ، آغیر سسناقلر و یروب اولو بکلکاره متصرف اولمش ، فاضل و کامل و هر فرته
تبع ایتمش کشی ایدی . بوابیات آنک اشعارندندر :

کل قتده آچلمغه یوزی یوق
لبی وصفنده غنجه نك سوزی یوق
اویکنور چشمه دیو بادام
نرکسک آنی کوره جک کوزی یوق

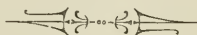

تمه طبقه سوم

او چندی طبقه ده درج از لوب یاد اولان وزراء عظام و امراء کرام، که سلاطین ماضیه حضور شریف لرنده و حالیا پادشاه صاحبقران حضرت تیرینک شرف رکاب نوسلری ایله مشرف از لوب شب و روز سده عالمپناهیلرینه یوز سوروب خدمت ایدنلردر ، الله تبارک و تعالی امری ایله فردوس اعلاده مکان طوتوب رحمت رحمان ایله آسوده حال اولدقلرنجه و آلآن خدمت پادشاهیده مواظب و مدارم اولانلرک حتموق خدمتی موجب عاطفت خسروانی و مستوجب همت سلطانی اولادوغی حیثیتیه روضات آماللرینه نعمات عنایت پادشاهی هر آن و هر زمان متنعم اولمهدن خالی اولمیلر . ان شاء الله تعالی .

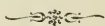
قطعه

آهی خسرو صاحب قرانی
جهان طور دقجه سلطان جهان ایت
صاغ اولان بکارین لطف کله صافله
ازلی بلبل باغ جنان ایت

طبقه چهارم

در درنجی طبقه هشتده مجلس ایدوب فضیلت کاستاننده معانی کلترین چین ایدن و علم و معرفت بوستاننده ازهار فضائل ریاحین و یرن فضلا و علما که (العلماء ورثة الانبیاء) نعتی ایله رفعت و رتبت بولوب آنلرک علو شانی و سمو مکانی سائر ناسدن رفیع و منیع اولوب (علماء امتی کاندیاء بنی اسرائیل) وصفی ایله ذات شریف و صفات منیقلری مزین و محلی قلنوب معارف چوکائی ایله مولویت طوبی اوج سپهر اعلی و قبه قبه فلك منیايه ایلتمش لر در، بو طائفه نك بعضنك اوصاف حمیده و اخلاق پسندیده لری و طبع لطیف و ذهن شریف لرندن صادر و لایح اولان اشعار دلپذیر و ابیات حسن تعبیر لری و بونلردن غیری بعض صلحا که علمه مباشرت ایدوب موالی عظام و اهالی کرام درجه سن بولمشکن صلاحیت جانبیه میل ایلوب اول طریقده دخی مهما امکان سعی بلیغ و جهد بی دریغ ایدوب سلوکارنده نیجه معارف و فضائل و انواع فوائد و خصائل کسب ایتش منتهی سالک راه هدایت و معتکف کوشه بارکاء ولایت اولوب بونلر دخی طائفه علمادن عدد اولندقلری حیثیتیه بو طبقه فاضل لری دیلنده یازیلوب بونلرک کندی قریحه لرندن وارد اولان حسن مطلع و ابیات و منقطع دخی یازیلوب ذکر اولندی . هو ماهم بالصواب والیه مرجع والمآب .

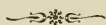
مولانا خضر بك چلی رحمة الله علیه

استانبول قاضی ارلمش، فاضل و کامل، هر فیه قادر و عمر علمده ماهر کیمسه ایدی . خوش طبع، غزلیاتی کوزل و ابیاتی بی بدل، نظمی سلیس و اداسی نفیس، عربی و پارسی و ترکی دیلمده اشاری وار . استانبول قاضی ایکن یازدینی حجت لره امضا یازد قده اکثر نظم ایدوب عربی ابیات ایله یازاردی . بواسلوب اوزرینه که ذکر اولنور :

صح مضمونه بقول عدول شهدوا ثم قوبلوا بقبول
خضر ابن جلال امضا قاضیاً فی دیار استانبول

مزاری استانبولده شیخ وفا قربنده نجاتی مرحوم مرقدی ارلدی تکیه‌ده در . ترکی
غزلیاتی و منها و غرا ابیاتی بی‌نهایه در . بوغزل آنک اشعارنددر :

قیل لاله صحبتی که چاغنده در دخی وارکل مسافرینه که باغنده در دخی
کل لشکری خبرلری لاله دن ایشیت کیم شمدی کلدی توزی ایاغنده در دخی
ورمش صبا بنفشیه ییغام زلف دوست اول غرتک هواسی دماغنده در دخی
کوکلده قونمش ایدی غمک سنی کور یجک کوچدی ولیکن اودی اوجاغنده در دخی
زلفک خیالی ایله کوزم صحبت ایتدی شب
کور صبحدم که جرعه قباغنده در دخی

مولانا عذاری علیه الرحمه

(خسرو و شیرین) صاحبی مولانا یوسف (شیخی) خدمتلیستک اقرباسنددر . بین الموالی
والاهالی کمال و فضل ایله معین و مبیندر . ذکات و فطانت ایله معروف و موصوفدر .
خوش طبع کیمسه ایدی . ثمانیه ده اولان مدرسلردندر . محنده مدرس ایکن فوت
اولوب مزاری استانبولده حضرت ابویوب انصاری جوارنده در . بوایات آنک اشعارنددر که
ذکر اولتور :

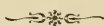
صاقن آهمدن ای نکار صاقن کینه جودر بوروز کار صاقن
کوک که آغارکن اذر آهم یا قسون دامنک شرار صاقن

محنده ملا لطفی ایله جمع اولدقلرنده ماینلرنده بر مقدار شکراب واقع اولوب ملا لطیفدن
صادر اولان « شکل » ردیف قصیده سنه جواب دیوب ملا لطفی به ذم طریق ایله ذیل
قصیده ده بوییتی دیمش :

بیت

شمدی عالم بنم اغیار ایله دستانم اوقور قصه هشت بهشت، آدم و شیطان شکل
وجهله اشعارندن بوربای [نظم] آنکدر :

بریکا کشتگیر عشق نکار بریکا آتش غم دلدار
بیلزم قنقیسیله طویشیم وقنا ربنا عذاب النار

مولانا لطفی رحمة الله علیه

دیوانه رنگ کشی ایدی . بین الموالی « دلی لطفی » دیمکله بللی اولوب دارالسلطنة استانبولی فتح ایدن مرحوم غازی سلطان محمد خان علیه الخنة والرضوان دارالسلطنة لرنده اولان کتابخانه لرینه حافظ نصب ایتیش . سلطان محمد خان ایله اکثر اوقاته حضور شریف لرنده مصاحبت و خاک پای کیمای سعادت بخش لرینه مناسبت ایدوب مایلر لنده چوق ملاطفه و زیاده محاوره کچر میس . روایت ایدر لر که برکون سلطان محمد بر کتاب مراد ایدینوب کتابخانه یه کیش . ملا لطفی به خطاب ایدوب « بکا شول کتابی آلیور » : یو امر ایلدی . کتاب بر یو کسجک یرده بولنوب الی کتابه ایرمدی . کتابلر اوکند، یرده بر مرمر پاره سی طاش یانور میس . مولانا لطفی اول طاشه باعوب کتابی آلوب پادشاه الله و یردیم دیمش ایکن سلطان محمد مرحوم اینجینوب « های نیلک! اول طاش عیسی علیه السلام مولدیر ، اوطاش اوسته طوغمشدر » دیدی . ملا لطفی دخی نسنه دیموب کتابخانه ده خدمته مشغول اولوب خدمت ایدر کن کتابلر اوسته اورنکس رکهنه زیارچه سن کوررکه کولریمش ، دلاک دلاک ایش . اوستی قاپ تاره توز ارملش بانور . نازکک ایله اول بزه ایکی النک ایکی پارمفی اوجیه ادب واحترام برله یابشوب اول بزی کتوروب اعزاز و اکرام اسلوبنده سلطان محمدک اوتوردیغی یرده ، دیزی اوسته قور . سلطان محمد بونی کوریمجک بحضور اولوب « بونی بنم اوستمه نه یه کتوردک؟ » دیمجک ملا « دولتو پادشاهم! نه یه بحضور اولورسز؟ بو بز عیسی پیغمبرک بشیکی بزدر » دیو جواب و یردی . مرحوم سلطان محمد حضورنده ایتدیکی بوجنس لطیفه لره و بونوع بدیهه لره نهایت یوقدر . صاحب محاوره اولمغه بو اصل کستاخلغه جرات و بودکلو لطیفه یه قدرت کوستروب سلطان محمد ایله مصاحب اولمشدی . صکرده دن ثمانیه مدرسلرندن اولوب لطیفه باندده اختیاری اولموب کیمی کرکسه دونادوب هر کشیک سقنده غرا ایات سویلردی . اول اجلدن موالیدن بعضری اتفاق ایدوب منافقت صورتیه صاحب دولتلورله غمز ایلوب کفر سویلدی دیو شهادت ایتدیلر . استانبولده آت میداننده بونین اوروب قتل ایلدیلر .

مزاری حضرت ابویوب انصاری رضی عنہ الباری جانبند در. دیوانه روش آدم اولدینی
اشعارندن معلومدر. بوابیات آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

عشق قوبوزین [*] ینه چالایمی نه دیرسن عالمه آوازه صالایمی نه دیرسن
نالشلر ایدوب نی کبی غوغاسنی عشقک باشیمه ینه صاتون آلامی نه دیرسن
رسوای جهان اولغیچون شیده عاری نه اولسه کرک طاشه چالایمی نه دیرسن

—o—o—o—

مولانا قطبی رحمۃ الله علیه

«پاشاچلی» دیکله اشتهار بولمشدر. ازینقلیدر، شیخ قطب الدین ارغلیدر. آلر سولنددر.
فضیلت و حکمت بابتده بی نظیر و کلی قوننه واقف و خبیر، صاحب فضل و اهل معرفت
و نهایت مرتبه ده صلاحه و تموفه مائل، فصیح و بلیغ کشی ایدی. فصاحتده سحبان ثانی
و بلاغتده، حضرت خاتانی کندوسی ایدی. بوابیات آنکدر :

نه دل خسته مجروحمه مرهم بولنور نه زمان غصه لری دفعنه درمان بولنور
نه پریشانلغنی خاطر سودازده نک شفقت و رحم ایدوبن برصورار آدم بولنور
آشنالقده ثبات اوزره نه ریکمه اولور بوجهان ایچره قرار اوزره همان غم بولنور
و بوبیت دخی آنک مشهور اولان اشعارندندر :

حقیقدی کوزمدن هوای سبزّه باغ ارم
پته لی کاشن یوزکده سوسن عنبر فشان

«انیس العشاق» اسلوبنده (هوسنامه) آدلو بر کتاب یازوب تألیف و آنده نیجه باب تصنیف
ایدوب غرائب تشبیهات و عجایب اطلاعات بولمشدرکه آندن غیری کیمسه به میسر ازمش
دکدر. و مخیل رعنا اشعاری و غرا غزلیاتی وار. بوه طلع دخی آنک اشعارندندرکه
ذکر اولنور :

[*] «قوبوز» طنیرده نوعندن قیم بر ساز.

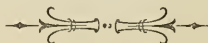
مطلع

رخلرنده بوزینک کالری طورماز آچیلور
کاشن باغ ارمدرکه قیش و یاز آچیلور

مولانا مفتی شمس الدین احمد چلبی رحمۃ اللہ علیہ

« کال پاشا اوغلی » دیمکله معروف و موصوفدر . ادرنه لیدر . دده سی مرحوم سلطان محمد وزیر اولمش ایدی . و کندوسی حکیم و فاضل ، فصیح و کامل . آنک فضل و معرفتی شعله آفتاب و اشعه ماهتاب کی روشن و میندر . مولانا سعدالدین تفتارانی و سید شریف جرجانی حضرت لرندن ترجیح تفضیل ایدرلر . شویله که آنلر مرحوم کال پاشا زاده زماننده واقع اولسه لر کلوب آندن تحصیل کال و کسب معرفت و مقال اتمک جائز ایدی دیرلر . برکیمسه بی که مولانا سعدالدین ایله سید شریفدن ترجیح ایده لر ، آکا مدح و تعریف و تحسین و توصیف حاجت دکل . اول جمله دن مستغیدر . تصنیفات بی نه یاه مؤلفاتی بی غایه در . اشعاری وافر و غزلیاتی متکثر . اون بیک بیت مقداری « یوسف زلیخا » حکایه سن نظم ایدوب غایت لطیف و مطبوع و مرغوب و مصنوع ایشدر . و تواریخ آل عثمانی ترکی دیلده انشا ایدوب یازوب بغایت کوزل ، بی مانند و بی بدل یازمشدر . و مولانا شیخ عبدالرحمن حامی رحمه اه علیه « بهارستان » آدلو کتابنه ، که هشت روضه دیرلر ، آکا دخی « نکارستان » آدلی بر کتاب نظیره دیوب باری دیلده انشا ایدوب یازمشدر . انصاف که غایت بی نظیر ایدوب لطیف حکایه لر و نازک لطیفه لر جمع ایدوب درج ایشدر . مناسبته عربی و پارسی ایاتله مانند نکارستان چین و نخل کلن خلد برین زیب و زینت و یرمشدر . اما کی ایدر . و بو بر قاج بیت ملا حضرت لر بیک اشعارنددر که ذکر اولنور :

کیمسه اغیارک التدن کسه مز یار اتکن
قوسه ارلمز نیدلم نازه کلک خار انکن
دامن کلی صانورسن نه در ای باد صبا
نه انک وار سنک کیم آچه سن یار اتکن

مولانا حسن چابی علیه الرحمة

کلیبولیدر. «آشچی زاد» دیکله معلومدر. اهل فضل، صاحب معرفت و قاعده علم و حکمتی
خوب بیلور، فصیح و بلیغ و هرفه تتبع ایش، خلقی لطیف و لطفی بی دریغ، سخای نفی
غالب و ساده رولر مجلسنه طالب، خوش طبع، الفاظی کوزل و کنیدی بی بدل کیمسه ایدی.
بو بر ایکی مطلع آنک اشعارنددرکه ذکر اولنور :

مطلع

کلدکجه تیری سینه مه دل مرغی شاد اولور

شاد ارمسونمی هر بریسی قول قتاد اولور

و بوم مطلع دخی انکدرکه ذکر اولنور :

نیجه تحریر ایده یم وصفی درد و المک
باغری یوفقه کاغداک کوزلری یاشلی قلمک

مولانا محمد چابی رحمه الله علیه

پیری پاشا ارغلیدر . ادرنه قاضیدی ایکن فوت اولدی. (رازی) تخلص ایدردی .
انک لطف طبعی و استقامت ذهنی زیاده ایدی . صاحب لطف، اهل هنر و کونا کونا معارفه
مصور، مفخر ناس ، سخا و لطف ایله پرکرم یکیت ایدی . بو ابیات اشعارنددر :

دلبر طوتارسه عاشقه نوله جفا یولن
ایرمن بساط قربه طوتالر وفا یولن
کل کوشه کوشه صحبت ایدر ناخل ایله
ای عندلیب طورمه فغان ایله ، ها یولن

مولانا حافظ عجم

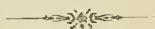
فضلی و مولوبتی بین الموالی والاہالی معلومدر . حلیہ حکمت و زینت فضیلت ایلہ ممتاز، آندہ اولان فضیلت و مولویت دکہ کیسمہدہ ایلماز . عصرک مشہوری و زمانہ خلقنک منظور، صاحب فضل متمایز و علما آردہسندہ متحیز، ہر فندہ کوشش ایتش و ہر علمہ طور شمش، فاضل و کامل، اشعارندہ معانی خاصہ چوق، ہونک اشعارندہ اولان خاصہ معانی نچہلر اشعارندہ یوق . ہومطلع انکدر :

مطلع

از قد ہم چون کجان آہی چوتیر انداختم
چرخ را کردم مکافات و معلق ساختم

دیگر

خوشا کہ میکده کنجندہ بریتانم اولہ
الم ایانم اولہ، کاسہدن فراغم اولہ

مولانا اسحق چابی علیہ الرحمہ

اسکو بلیدر . شام قاضیسی اولمشدی . آندہ قاضی ایکن فوت اولدی . صاحب فضل، خوش طبع کیسمہ ایدی . امائل عصر و افاضل دہمدہ ممتاز و اہل علم آردہسندہ انواع فضائل ایلہ امتیاز بولمش، سلاست سخندہ و متانت الفاظدہ و معانی بایندہ بروجہلہ دقت و ہمت ایتشد کہ قابل وصف دکل . نازک، رندانہ اشعاری و بی بدل عاشقانہ کفتاری وار . جملہ اشعارندن ہر قاج بیت آنکدر کہ ذکر اولتور :

زادمن غصہ و غم، درد و بلا راحلہ من
چکیلوب کعبہ کویکہ کیدر قافلہ من

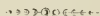
يکمشنر تاج وقبادن اولوبن عشقه اسير
 کر صورارسهک بزی مجنونه واریر سلسله من
 بيک اولوب يوکريشورز عشق بياباننده
 ژنکدر آياغمزده کورينن آبله من

مولانا عبدالعزيز چلي

ام ولد اوغلنک اوغليدر . ملا زاددر . متقدمين افاضل عرب قصائد و اشعاری، که هر بری در نمیندر، خزانه خاطر نده محفوظ، فصیح و بلیغ کشیدر . مقدما قاضیلق و بریلوب صکره دن صاحب دولت لر کوردیلر که بونده خیلی قابلیت و ذاتنده نیجه اهلیت وار . ضایع اولنک وجهی یوق دیوب کتوروب محروسه ادرنده دارالحديث مدرسه سته مدرس استدیله . نیجه زمان آنده شغل ایلدی . آندن حلب قاضیلق و پرلدی . غرا اشعاری و زیبا گفتاری وار . مقدما مغنيسا قاضیسی ایکن ویردیکی حججه یازدیغی منظوم امضا بودر که ذکر اولنور :

هذه حجة مبانيها اسست بالوثوق تأسيسا
 صح عندي جميع فحويها ان تری فی سطور تليسيا
 صار عبدالعزيز كاتبها قاضيا فی دیار مغنيسا

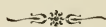

مولانا سعدی چلي عليه الرحمة

نشانجی جعفر چلینک برادریدر . «تاجی بک اوغلی» دیمکه آکیلور . مرحوم سلطان بایزید امانیه ده چلی سلطان ایکن باباسی دفتر دار ایدی . وکندیسی نمتیه ده مدرس اولمش اهل کشی ایدی . عربی و فارسی و ترکی دیله اشعاری وار . خیلی اعتبار و اشتهار اهلیت ايله مشهور و فضیلتله ظهور بولمش فاضل و کامل کشی ایدی . بومطلع انکدر :

مطلع

روز روشندر نوله روشن اولورسه شائز
مهر عالمتابدن یاغار چراغی جائز

مولانا فخری چای علیہ الرحمۃ

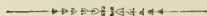
اجہ زادہ در، کہ بروسه قاضیسی اولمشدی ، آنک اوغلیدر . ثمانیہده مدرس ایکن
فوت اولدی . غایتہ قابل و اهل معرفت، فاضل، نتایج طبعی لطیف و واردات ذہنی منیف،
مروجہلہ معیار کلامده سخن پرداز و صاحب فضل آرمندہ ممتاز، نازک طبع برخوش
یکیت ایدی . بو بر ایکی مطلع اشعارنددر:

مطلع

جمالک مصحفن اطفال اشک چشمم ای دلبر
از قورلر مکتب حسنگده دائم صوکی از بر

دیگر

هر دم اول سیم تنک طرء عنبر شکنی
قیلیدی دہبسته و سودازده مشک ختنی

مولانا سروری

اسمی مصاح الدیندر . حاج الحرمیندر . کابیولیلیدر . فضل و کمال ایلہ آراسته و معارف و فضائل
ایلہ پیراسته ، اسلوب شعر و فن معانی و بدیع و بیانی بیلیمکده بی نظیر و جمیع امورده
فکر صائبہ مشتری تدبیر، پر معرفت و نیک خصلت، کشاده دل کشیدر . مولانا عبدالرحمن
جامی و سید حسین اخلاطی معما فتنده یازدقلمری رسالہ لره شرح یازوب مغلق یرلرینی
حل ایدوب بغایت آسان و مشکل محملرینی آچوب عیان و بیان ایتمش، چوق علمہ قادر

وهرفنده ماهر، کوزلجه قاسم پاشانک غلطه يافه سنده واقع اولان مدرسه سنه مدرسدور .
بوايات انکدر :

کرم اولوب مه يوزکه ايکنده همتانسون
بيلسون اکسکليکني ايکنده رعنانسون
بزده قوالارندز اول شاهک ايدک کيم رقيب
اولولانوب دلبره ايکنده پاشانسون

مولانا اميري عليه الرحه

مرحوم سلطان بايزيد و سلطان سليم زماننده نقيب الاشرف اولوب سلطان صاحبقران
حضرتلرينک زماننده آخرته نقل ايدن مولانا سيد محموددر . سلطان بايزيدک خواجه سي
ارغلیدر . علمه مشغول ايکن صلاحه مائل اولوب زهد و تقوى مسلکته سلوک ايتدی .
صلاحيت شعار و فضيلت دنار، عابد و زاهد، صلاح و علمه معتاد، مسلمانلر دعا سندن ايدرلر
استمداد، مستجاب الدعوه برعزیز ایدی . مصاحبتي صفابخش و کلماتي روان و دلکش، لطافت
طبعي بي نياه و نزاکت سخني بي غايه ایدی . بو بر قاچ بيت سلطان بايزيد و صفنده موعظه
اسلوبنده ديدیکی قصيده دندرکه تحرير اولندی :

ایکی جهانی ایکی بايزیده ايتدی طفیل	خدا قیلوب انار لطفه هر برین منظور
بريسي عالم معنیده شهره آفاق	بريسي صورت و معنیده کون کبی مشهور
بريسي مہبط انوار فیض ربانی	بريسي رهبر جمهور غازیان غیور
آنک فضائی حق فضلی کبی نامحدود	بونک خصائی حق لطفی کبی نامحصور
بو ویردی شرع اساسینه صدقله احکام	اوقیلدی زهد دیارینی عشقله معمور
شمائی متناهی دکل چو هر برینک	کرک بریسنه صرف اوله ماهوالمقدور
زهی مراسم جودک مربی الفضلا	لوايح هممک فیض بخش اهل حضور
بیاض غره اسبک، سواد درکاهک	حق ايتدی رشک بیض و سواد ديدہ حور

اولور بولكده ايكي ديللي، تيره خاطر اولان
مداد كيبي سيهرو، قلم كي مكسور

بو بر ايكي بيت دخي غزلياتندركه ذكر اولنور :

بن اينك كيبي قابوكده يورورم خوار و ذليل
آستانكده نه بيلسون بنی آدم صانور ايل

سن كوش يوزلو ايله دعوى حسن ايلكده
ملزم اولدى نه قدر شمع كتوردیسه دليل

—•••••—

مولانا حمدي رحمة الله عليه

شيخ آق شمس الدينك اوغلدير . بيلم سوداسنده اولوب شب و روز شغل ارزرينه
ايكن باباسي سلكنه منسلك اولوب زهد و صلاح ايله زيور بولمش ، فضل و معارف ايله
پر هنر اولمش ، صاف دل ، پاك نهاد ، كندى حالده اشعار ايله معتاد ، خوش طبع ، اشعارنده
خيلي لطافت و نظمنده چوق حالوت وار . « يوسف زليخا » حكايه سن و « ليلي مجنون »
قصه سن نظم ايتمشدر . نظمي هموار و اساسي استوار ، غایت زيبا ايتمشدر . اهل ذوق اولانلر
و « يوسف زليخا » نظمن ايدنلرده بوندن يك نظم ايتمش يوقدر ديرلر . اشعارى لطيف
و كنديمي نازك ، ظريف ، فقر و فاقه ايله فخر ايدر ، درويش كشي ايدى . بو ابيات
انك اشعارندركه :

درويش ساده دللره ديبا عبا يتر

پهلولرينه نقش اثرى بوريا يتر

درويشه ترك و مسكنت و فقر فخر اولور

درويشه قده اقشام اولورسه سرا يتر

درويشه قاضى حكى قضاي خدا اولور

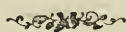
درويشه نفس ايله صاواش ايتك غزا يتر

مولانا لامعی رحمۃ اللہ علیہ

دفتردار عثمان چلبی او لیدر . اسمی محموددر . علوم ظاہریہ سہی ایدوب مشغول
ایکن امیر بخاری حضرت تیرینہ محب اولوب نقش بندی سلوکنہ سالک و علم لدن ممالکنہ
مالک اولقی امیدینہ تصوفہ میل ایلدی . صوفیون طریقہ طالب و اهل الله مذهبہ ذاہب
اولوب زہدی شعار و تقوایی دنار ایدندی . بر وجهہ عبادتہ مائل وزہد و صلاحہ دل
باغلیوب تقاعد اختیار ایتشدی . دنیا بکری آنک خدمتہ واروب یوز سوروب دعاسی
آلغہ جانلر ویرلردی . متأخریندہ اول اصل صورت صلاحدہ زاهد و عابد آرز بولنور
صاحب فضل کشی ایدی . فخر جرجانینک « ویس ورامین » آدی کتابی ترجمہ ایدوب
ترکیہ دوندرمشدر . « فرہادنامہ » و « ونامق و عذارا » نام کتابلری نظم ایدوب « حسن و دل »
آدی بر کتاب کہ شہستان خیال صاحبی مولانا فتاحی نیشا بوری انشا ایتشدر ، آنی دخی
ترجمہ ایدوب یازمشدر . عند الانصاف آنده چوق معارف و فضائل خرج و درج ایتشدر کہ
حد و صفدن بیرون و افزوندر . دیار مجمدہ مولانا شیخ عبدالرحمن جامی متأخریندہ
واقع اولدینی کبی دیار رومدہ دخی بولنر واقع اولمشدر . تصنیفاتنہ نہایت یوق ، غزلیاتی
و اشعاری چوق . بواسعار آنک ایساندندر :

بر مہ پر مہرہ چوقدن انتسابم وار بنم ایشیکندہ روز و شب چوقفتح یابم وار بنم
اون سکز بیک عالمی روشن قیلارہر پرتوی عرش و کرسیدن یوجہ بر آفتابم وار بنم
میر اقدس بندہ سییم مذہبمدر حب آل غیریلرلہ نہ سؤالم نہ جوابم وار بنم

با کہ بو دولت ایکی عالمده بسدر لامعی
کہ آستان نقشبنده انتسابم وار بنم

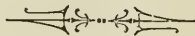

تمہ طبقہ چہارم

دردنجی طبقہ بہشتدہ واقع اولان مجمع فضلا و فرقہ بلغا عن یزلر کہ ہر بری فضیلت
کوکینک کونشی و بلاغت چرخک ستارہ ماہ وشی اولوب علم و معرفت ایلہ دین و دنیایی

معمور و شریعت مشعله سی ایله جهان یوزین پر نور قیلمش لر در ، بونلر مدرسه نه قبه چرخ
 دوار و مکتب خانه سپهر عالی مقدار درس خانه سنده جمعیت ایدوب بین الخواص والعوام
 درس علمی تمام ایلیرب بعضی حق اصرینه واصل اولوب مغفرت روضه سنده نوره مستغرق
 اولدقلر نجه ارواح طیبه لرندن پادشاه ظل الله مدد و یاری و حالیا حیات باغنده موجود
 بولنوب درگاه فک حقیقت و بارگاه سپهر منزلت ترابنه یوز سوروب دعای قوام سلطنت
 و ثناء نظام مملکت لر دن بالمشی والابکار اوراد و اذکار ایدندکجه اول حضرتک کلستان
 باغ سلطنتی انوار جو یبار نصرت و بوستان کلبن سعادت چشمه سار ابر بهار شوکت ایله
 سرسبز و خندان و شادان اوله .

پادشاهک دولت و اقبالنی یابنده قیل
 آفتاب طلعتن تاحشره دک تابنده قیل
 پایه قدرین فلکدن یوکسک ایله یا آله
 بوجهان خسرو لرینی قابوسنده بنده قیل

طبقه پنجم

پنج طبقه بهشته منسوب اولوب بوستان فصاحتده هزار داستان قذلكشاه، پنج كنچ وكستان بلاغتمده بلبل غزالسرای سخن سنج اولان عزيزلرك ذكرنده دركه بوكمينه آنلرك شرف مصاحبتلری ايله مشرف اولوب ملاقات ايتك ميسر ارميوب اوصاف حميده و اخلاق پسندیده لری برلردن و روزگار دیده لردن بهماع ايله توارنه يتيشوب تصوير و تحریر اراندى . المهدة على الراوى . اول جمله دن برى :

مولانا شيخى رحمة الله عليه

اسمى يوسفدر . شاعر و فاضل و حكيم كامل ، شعرى فضلنه نسبت كلستان فصاحتدن بربرك كل و نظام لطيفى بوستان بلاغتمدن برشاخ سبلدر . قصيده و غزل و مثنويات و رباعى و قطعه ديكمه متفنددر . كرمان ملاكتنده اولوردى . ديار عجمده مولانا سيد شريف جرجانى حضرتلریله شريك اولوب شغل ايتمشدر . طبعى طبه مائل و حكمته قائل اولوب علم طبه زياده مهارت و فن حكمنده تمام ممارست بولوب (حكيم سنان) ديكمه اشتهار تام و اعتبار مالاكلام بولمشدى . نسل عثماندن مرحوم مير سليمان حضرتلری ايله مصاحبت دوشوب ، بونك طبع خوش و الفاظ دلکشن كوروب طبيعت شريره فهم ايتمكين شعره سوق ايتمش . غرا و منتهى شاعر و بوفنده بالاظير ماعر كيمسه در . ميرسليان فوتندن صكره مرحوم سلطان مراد خان غازى رحمة الله عليه مصاحبت شرفبخشاريله مناسب ايدوب آنلر دخى مولانا شيخيده زياده زكاوت و فطانت و ادراك پاك كوروب بكنوب وزير ايدنك مراد ايديندى . رشكدن مفسد افساد ايدوب نفاق صورتى ايله «نفسه نظامى كى بر كتاب ديكي ارتكاب ايتسين كورهم . بعده وزير ايده سك» ديوالقا و اغوا ايدوب سلطان مراد حضرتلری امتحان ايچون شيخ كرامى حضرت نظامى «پنج كنچ» بن شيخى حضرتلرينه وروب اول دخى آلوب ايچدن « خسرو و شرين » ترجمه سن اختيار ايدوب بوبى بدل خوبك اگتندن كهنه عجم لباسن كيدردي ، تركى كسوت ويكى خايعت بيچوب كيدردي . انصاف كه برشيوه ايله زيب و زينت و بر نقشله طراوت و لطافت و ير مشدركه آنندن آرق اولوق متصور دكلدر .

مثنوی

عجم طوئندن ازل محبوبی صویدی	همانم رومی اسلوبنه قویدی
صوبوب اکتندن اول کهنه پلاسـ	دوزندی رومی اطلسدن لباسـ
بوینه خلعت حسنی بنچوب راست	ویروب اندام و دوزندی چب و راست
شو رسمه ایتدی زینت و یردی ترتیب	کورن جان و یروب ایلر آکا ترغیب
ویروب سوزدن جمال حسنه تاب	کمندین زلف و خطک ایتدی پرتاب
بوزندن چوزدی چیقاردی نقابی	آلوب آچدی جالندن حجابی
جمال حسنن ایرکوردی کلاه	همان عالمده عشق اولسون جلاه

بو کتابک بر وجهله آرایش خوب و اندازدن مرغوب ایتشدرکه صکره دن کلن زمانه فاضالمری و دوران کاملاری خسه ترجمه سنی چوق سعی بلیغ و جهد بی دریغ ایتشلدرد ، لیکن الناظ و معانی باینده ، حکایه بسطی خصوصنده و جایجا مناسبتله الناظ ایراد ایلکده مولانا شیخی سوزه بر مرتبه ده سلاست و حکایه به بر رنگله لطافت و صورت و یرمشدرکه کیمسه به میسر ، بلکه مقدور نوع بشر اولمش دکل . الحاصل سوزی حد اعجازه ایلتمش ، بین الموالی و الاهالی کتاب مقبول و اشعاری منقولدر . روایتدرکه مولانا شیخی واروب خسه نظامیدن « خسرو و شیرین » کتابی ترجمه مباشرت ایدوب بیک مقداری بیت یازوب چاشنی چون سلطان مراد خان علیه الرحمة والغفران حضر تلیینه ایلتوب عرض ایتدکده غایت مرتبه ده چشیده و نهایت درجه ده پسندیده دوشوب مقابله ده وافر انعام و احسان تام بولوب دونوب ینه وطن معروف و مسکن مألوفی ازلان کرمان مایکتنه کیدرکن یلده حرامیلر باصوب النده اولانجه سنی آلوب کنیدیسی اولمکدن خلاص بولدی . واروب کنیدی واقعه سنی مناسب « خرنامه » نام بر حکایه نظم ایدوب پادشاهه کونردی . و کنیدیسی خسرو و شیرین نغزانه مشغول اولدی . بو بر قیاج بیت ازل خرنامه دندرکه ذکر ازل نور :

چیقدی چین و خطایه آوازه	که آچدی روم ایچره عدلی دروازه
ذوق ایچنده جهان مکر شیخی	یانور اوش محنت و بلاده دخی
بخفی رنکی یوزی تک آغارمز	ایشی پشمقلین باشه وارمز
راحت اولمده قجه کوردی زحمتلر	درلت ایستبو بولدی محتلر

غنصلر بالچغنده واله و دنك	بنم اول غم يوكندهكى خرنك
بوينوز اومدم قولاقدن آيرلدم	باطل ايستيو حقدن آيرلدم
وارم ايتدم حراميلر روزى	ايستر ايكن حاللن روزى
آه كيتدى قولاغله غريروق	اكر آنلاره اوليه بويروق

مولانا شيخينك طالعى نامساعد و بنحتى ناموافق اولوب خسرو و شهيرينى تمام ايتدن الله امرينه يتشمشدر . قبرى كرمياندهدر . [*]

—o:~o:~o:—

مولانا احمدى رحمة الله عليه

انواع فضائل ايله معروف و اصناف خضائل ايله موصوف ، فاضل جهان و خطاط دوران . پنج كنچ نظامدين « اسكندرنامه » نام آدى كتابى سلطان ميرسلطان آدينه ترجمه ايدوب تركيه دوندرمشدر . بونجه معارف و لطائف كه اول كتابه رديج و خرچ ايتشددر ، دكه كيمسويه ميسر اولماشدر .

و « جهشيد و خورشيد » آدى بر كتاب دخى نظم ايتشددر . اما اسكندر نامه ده اولان معرفت و لطافت آنده يوقدر . اسكندرنامه يي غايت كوزل ايتشددر . هر كاه مير سلیمان شیخی ايله مشاعرله ايتديروب اشعار ديدردر ایدی . آنك ابرامی واقدا می ايله مولانا احمدی شغلدن فراغت و علوم مباحثندن برائت كوستروب طریقندن چیقوب شعره هوس ایدوب بحور نظمه دسترس بولدی . اكر اویله اولمسیدی ملا سعدالدین وسید شریف حضرتلری کبی بر ملا اولوردی دیو روایت ایدرلر . بو بر قاج بیت اسكندر نامه دندر كه ملا احمدی بونكله مباحثات ایدر :

مثنوی

شكر كيم بر دفتر كوهر نظام	بویله خوش ترتیب ايله بولدی نظام
حقه منت كيم بو سلك كوهری	تحفه ایتدم آكا كه اولدر جوهری
اشبو رسمه درج پر نقش و نگار	چین ایچنده یازه مز كوهر نگار

لفظی زیبا و عباراتی لطیف نظمی موزون و اشاراتی شریف
 برکستاندر آچلمش کللری تازه اولمش لاله و سنبللری
 درج حکمتده لبالب طولودر درج معنادر قامو فصلنده پر
 هر برین برنسنیه قیلیم مثال تاکه سوزمده بولنمایه خلل
 بوندن او کدین نیجه سوزلر دیدیلر درلو دستانلر بیان ایلدیلر
 قیل تفحص قاموسن او کدن صوکا هیچ برینی کورکه بکزریمی بوکا
 بوکا انصاف ایله قیلورسه ک نظر کورسه کیم نیجه در سلاک کهر
 اشعاری وافر و غزلیاتی متکاثر، بین الناس دیوانی مشهور و ایساتی مذکوردر .

مولانا شیخ اوغلی علیه الرحمه

مرحوم شیخینک برادر زاده سیدر . کر میان اوغلنک حضورنده اولوب نشانجیلق
 و دفتردارلق خدمتن ایدردی . ترتیب اوزره علومی کورمش فاضل و کامل و تصوفه مائل
 کیمسه در . چوق اشعاری و موعظه اسلوبنده وافر قصیده لری وار . اشبو ایسات آنک
 موعظه طرزنده واقع اولان « رائیه » آدلی برقصید: سندندر :

چون کوکلدر خزینئه اسرار طلب ایت اول خزینئی ای یار
 سینگی روشن ایله یوقلقدن که سکا روشن اوله هر نه که وار
 دولت اقلیمه عزیمت ایچون همت آتینه فکری ایله سوار
 بار ایدک اعتقادک و فکرک که یولکدن آیرمیه دیار
 نیجه بر هزل و نیجه بر کنکل نیجه بر لهو و نیجه لعب و قمار
 نیجه بر ساز، نیجه بر آواز نیجه بر ایر و نیجه بر اشعار
 نیجه هر ساعت اسرک و پنیکی نیجه هر لحظه دنک و کهنه خوار
 هر دم آشفته ، هر زمان بخود هر کیجه مرده ، هر سحر مردار
 عالم ایچند، بو ایسه دیرلک اولمک آندن سکا یک اوله هزار

مثنوی به چوق کوشش ایتشدور . مرحوم سلطان ییلدیرم بایزید آدینه « خورشید و فرحشاد »

آدلو کتابی نظم ایستی . نجه معانی بدیع و لطائف منیع جمع ایلیوب یازوب بیان و عیان ایلیش . کتابی هر وجهله مقبول و مرغوب و اشعاری هر جهتله غرا و محبوبدر . مولانا شیخینک و فاندندن صکره «خمسرو و شیرین» فی انامه یتشدیروب بیاضه بوچقارمشددر . شیخی سوزلرندن فرق ارماز . حق الانصاف غایت خوش ایلمشددر .

مولانا احمد داعی رحمة الله علیه

اسمی احمددر . بودخی سلطان امیرسلیمان شاعرلرننددر . خوش طبع ، سخندان ، رند و نازک و لطیف و جرب زبان و ظریف ، بو فنک کاملی و بو علمک قابل اولوب اهل علم قسمننددر . قضایق ایتمش کشیددر . مثنوی و قصائد و غزلیات دیمکده ماهر و هر نوع کفتماری و اشعاری وافر ، صاحب دیوان و دیوانی متعارف و دیار رومده هر طرف ایاتی طوب طولوددر . میرسایمان اسمنه (چکننامه) نام بر کتاب یازمشددر ، آنده چوقامثال عجائب و لطائف غرائب درج ایلمشددر . بوندن غیری علم . انشایه متعلق بر ترسل جمع ایدوب خلق مایینده کرک اولان مکاتبات و هر شخصک مرتبه سینه کوره کندی دائره سینه لایق مراسلات و بروات تعریف و القاب ذکر ایلیوب یازوب تدوین ایتمش . طائفه کتاب اول ترسلی یانلرنده صاقلارلر . مصلحتلری واقع اولدقجه آندن استفاده ایدرلر . و کتابه شروع ایدن مبتدیلر ، تعلیم ایدوب اسلوب انشایی آندن کوسترلرلر . عوام و خواص آردسنده مرغوب و اهل قلم طائفه سی قتنده مطلوبدر . عربی و پارسی و ترکی دیله اشعاری وار . فاضل و کامل ، تمام اشتهار بولمش کیمسه در . کندی اختراعاتندن بو غزل آنکدر . بو طرزده ولایت رومده کیمسه شعر دیمه مشدر :

غزل

ایا خورشید مه پیکر جمالك مشتری منظر
نه منظر منظر طالع ، نه طالع طالع انور
یوز کدر آیت رحمت ، اوز کدر مظهر قدرت
نه قدرت قدرت صانع ، نه صانع صانع اکبر

سليمان سیرتی سنده، سکندر صورتی سنده
نه صورت صورت یوسف، نه یوسف یوسف سرور

فلک شطرنجی اوتدک، سعادت ملکی طوتدک
نه مملکت ملکت دولت، نه دولت دولت قیصر

قابو کده قوللرک بی حد، ولی کتر قولک احمد
نه احمد احمد داعی، نه داعی داعی چاکر

مولانا شیرازی علیه الرحمہ

مشایخند عد اولنور. ذهنی پاک وطبعی چالاک، سوزی نازک وموزون واشعاری مانند
درمکنون، الفاظی روشن واداسی مستحسن، خوش آئنده و بی بدل، نظمى غراوغزلاری
کوزل. بونک اشعارنده اولان سلاست والفاظ نظمنده کی اصافت دکه شاعرك شعرنده
یوق. جمله غزلارندن اشبو غزلنه غایت چوق نظیره لر دیمشلردر، دینیلن اشعارک بری
بوکا نظیر اولمامشدر. بو ابیات آنک سر آمد غزلندندر :

غدارنده خطی مکتوب جاندر محبت نامه آخر زماندر
بوینک کولکه سی دوشدیکی یرلر قامو اوجدن اوجه سرو رواندر

کندیسی فاضل وتصوفه قابل سوزلری وار. نتایج علمندن (کلشن راز) آدلو بریارار
کتاب یازوب ایچنده معارف وحقایق واطائف دقایق جمع ایلیوب نیجه تصرفات واختراعات
ایدوب خیلی معانی درج ایلمش. ولایتی ظاهر اولمش صاحب ولایتدر.

مولانا همامی رحمه الله علیه

لم از نیقلیدر. اهل عا قسمندندر. الفاظی پاک وکندیسی خوب ادراک وصاحب فضیلت

و کمال اسبی پر معرفت، نظمی لطیف و مصنوع و اشعاری نفیس و مطبوع، سوزنده زیاده
سلاست و نظمیده چوق لطافت و حالت وار. اداسی رنگین و غزلیاتی شیرین. «سی نامه»
آدلو برکتانی وار، اوتوز نامه در. فراق نامه لر در. غایت ابو دوشمش، جابجا مناسبه
غرا غزلار ایراد ایدوب یازمشدر. بو ابیات اول «سی نامه» دندر:

جان جمالکی سنک جمله نظر دن کونولر [*]

کور مسون دیو جمالکی بصر دن کونولر

دیه من کولکه کی کیم یانکه دوشه یوری به

بو کول کورکه سنی داخی نه لر دن کونولر

عطایی چایی علیه الرحمه

باباسی سلطان مراد غازینک وزیر و مشیری اولمش حاجی عوض پاشا دیمکه معروف
و موصوفدر. محروسه ادرنه ده دلیکلو قیا نام موقعده بر قویو قازوب تونجه صویندن اول
قویویه صو کتیروب دولابه اول صویی چکوب ادرنه شهرینک ایچنه توزیع ایدوب
یر یر چشمه لر بنیاد ایتسه کرک ایدی. اول قویویه صو چیقماق ممکن اولمادی. اول ایشدن
فراغت ایدوب اطرافده اولان محله خلقی از زماندن بری اول قویویه مزبله دو کرلر.
«حاجی عوض خیری» دیمکه مشهور اولوب خلق ایچنده ضرب مثل اولمشدر. کندیمی
غایت خوش طبع، نازک یکیت، غرا غزلاری ورعنا اشعاری وار. مملکت رومده ترکی
غزلده امثال ایراد ایتدی اول اول ایشدر. بو باده مخترع و هر فنه متباعد. نهایت
درجده محبوب زمان و بی بدل نو جوان یکیت ایدی. سلطان مراد خلوت خاصه آلوب
مصاحب ایدیمک مراد ایدیمشدر. راضی اولوب بو بیت سبی ایله کندویی اول
مضایقه دن خلاص ایتمش :

بیت

عدلیه صفینور ایدی ظلم زمانه دن

شمدی کوچی عطایی به سلطان ایدر دریغ

بو بیت مقطع دخی اشعارندندر :

بیت

کوز اوجندن نیدهلم یاندی عطایی دل ورجان
بو مثلدیرکه یانار قوری یاننده نیجه یاش

مولانا شمسی رحمة الله علیه

سلطان مراد شاعرلرندندر . جالوس عالیرنده ندیم و خلوت خاصلرنده مقیم اولوب
قواعد شعرى خوب و فنون علومى مرغوب تحصیل ایتیش . خدمت ملازمت پادشاهیله
عمرى آخره یتیشوب سرای غروردن دار بقا و سروره رسلت ایتدی . بوابیات آنک
اشعارندندرکه ذکر اولنوز :

ای ایستین عشقه نشان درد عاشقك درمانیدر
کافر دیمك عاشقلمه عشق آنلرك ایمانیدر

بیلمدی بیلمز دردی بی درد اولانلر بیلمسون
ایوبه دردی نیلسون دردی آنک درمانیدر

مولانا حسان رحمة الله علیه

بو دخی سلطان مراد شاعرلرندندر . اسلوب نظم و غزلده مسلم وقاعده اشعارده
مستحکم، فصیح و بلیغ کیمسه اولوب تدبیر قصائد و غزلیات و ممارست منشآت و مکاتبات
ایتمشدر . غزلده بی بدل و هر جنس نظمده مکمل، کوزل ایاتی چوق و غمرا و منتهایزلیاتی
آرتقدر . سلطان مراد علیه الرحمة والفقران ملازمتمنده مدت عمرى نهایت و وعده روزکاری
غایت بولوب دنیادن آخرته نقل ایتدی . بومطلع آنکدر :

مطلع

بوکون ای دل نکاره همدمسک حمد لله که شاد و خرمسک

صفي رحمه الله عليه

بر سويدر . استاد نقاش ایدی . رسم ایدوب نقش ایتدکده ارژنک آنک نقشینه
 حیران ومانی چین تصویرنده سرکردان اولوردی . قصائدی لطیف ودلپذیر وغزلیاتی
 خوش آینه وبی نظیر ودیوانی مشهور وایاتی اهلی آرمسند مذکوردر . سلطان مراد
 حضرتلرینک صحبت نفیسلرینه انیس ومحاس شریفلرینه جلیس اولوب موانست کسب
 ایتشدی . پادشاه خدمته قدیم وهمدم ندیم اولان شاعرلردن بعضی رشک ایدوب جوف
 دماغلرینه حقد وحمده حُلُول وخطر کینه کذارلرینه کبر ونفاق یول بولوب آستانه
 سمادتدن دور وخدمت مصاحبتدن مهجور ایتمکیچون « کفر سويلدی » دیو بر صورتله
 تلبیس ابلیس ایدوب حبس ایتدردیلر . بر نیجه کون حبسده یاتوب اول زمانده قاضی
 عسکر اولان ملا ولی الدین آدینه برقصیده دیوب کوندروب اول قصیدهده عرض حال
 ایلوب ملا ولی الدین احواله وانف واسراره مکاشف اولوب مهر واشفاق کوستروب
 حبسدن اطلاق ایش . بوایات اول قصیدهدهندر :

کار بختیم کیم پریشاندر بو کون	رحمتکدن نوله کر بولسه نغلام
ماه عیشمدن بچن قطع اوله میغ	مرغ بختمدن نیجه دور اوله دام
بوکدی سروقدمی بلدن بلا	طوتدی ماه دولتم غمدن غلام
هر نه بد فعل ایتدم ایسه عاقبت	آلدی بندن طالع بد انتقام
گاه آتش وش یرم بسیار چوب	گاه حبس اولدی بکا جای ومقام

سایه پرورد ونازک مزاج اولدیغندن زندان هواسنه متحمل اولوب چیقدیفی کبی
 بر قاچ کوندن صکره مزاجی منحرف اولوب الله امرینه واردی . مزاری اذرندهدر .
 بو برایکی بیت اشعارنددرکه ذکر اولنر :

وعده سینه اول جفا کارک نیجه آلدانهیم کیم یمنیله زمین وآسمانی دتره در
 کوکلیکی جانا جفادن آه کیم دوندرمدک یاشم آنک کبی سیل اولدی که مرمر پرده در

ضعیفی رحمۃ اللہ علیہ

اسمی محمد در . وطنی کلیبولیدر . خوب اشعار و لطیف ابیات وار . مرحوم سلطان مرادک ابتدکی غزالری نظم ایدوب کتاب ایلدی . فی الواقع رعنا نظم ایتمش . صاحب معرفت و کمال اسمی ، اهل حقیقت کیمسه در . بو براق بیت آنکدر :

ضعیفی ساکه بومعنا نه یوزدن حاصل اولمشدر
مکر مقصودکی بولدک حقیقت جملہ اشیا دن
بو ابیات دخی پک مشهور اولان اشعار ننددر :

ای باد صبا لطف ایدوب ارل جانہ خبر ویر
بو بن قولنک حالنی سلطانه خبر ویر

هم مورجفن اولدیغنی خاکہ برابر
اول تختی یوجہ بختی سلیمانہ خبر

ازهری رحمۃ اللہ علیہ

بو دخی شعرای متقدمینددر . کندیمی ظریف و اشعار لطیف و زماننده استاد و درویش نهاد ، اهل دل و کامل کیمسه در . احوال و کیفیتی اشعارندن معلومدر .
بو ابیات آنکدر :

فرصت الدہ وار ایکن وقتی غنیمت بیللم
عمر من حاصلنی مهر و محبت بیللم

هر عزیزک آباغی توزینه یوزلر سورہ لم
کر قبول ایدہ آنی بر اولو دولت بیللم

تجومی رحمة الله عليه

بابای منجم اولمفین (تجومی) تخلص ایتشدرد . کندیبی دخی تجومی خوب بیلوردی .
اشعاری خوش آینده وغزلیاتی پسندیده ، اسلوب غزلده ماهر و صنایع شعره قادر کیمسه در .
بو ذوالناقین شعر اشعارندرد :

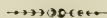
مهر وحدتدن یوزنده مطلع انوار وار
جان آکا حیران اولوبدر کردش دوار وار
عشقه منصور اوله لیدن بودل شوریده مز
اولدی جان بویننه زلفک ای بت دلدار دار

بابا ندیمی رحمة الله عليه

صاحب کسوه درویشدر . سلطان حاجی بکتاش رحمة الله عليه کسوه سن چکردی .
علم رملده مشهور و اسلوب شعرده معمور ، طرز غزلده مرغوب وقاعدۀ نظمی خوب
بیلور . مصاحبتی لطیف و بی مانند و هر نسنه دن فارغ ، لالایی ، درد مند کیمسه ایدی .
بوابیات اشعارندرد که ذکر ازلور :

فلکک یازدی چاق بروجنده
که دونه م بن دخی بر اوجنده
نه زکاتن ایدم طمع مالک
نه نمازنده ، نه اوروجنده

مولانا ملیحی رحمة الله عليه

اهل علمندرد . علوم ظاهریده جد وجهد بی حد و وافر وسی مدید بی عدومتوار
ایدوب کندیبی فاضل و کامل ، بلیغ و فصیح و اشعاری لطیف و ملیح ، نازک و شیرین
وغزلیاتی دلپذیر ورنکین کیمسه در . فن بدیع و بیانده عظیم القدر و رفیع المکان اولمفین

علم شعره بروجله ممارست و بر صورتله رغبت کوستروب تتبع علم شعر ایتشدرکه کندی
زماننده اولان جمله شعرادن فن شعرده بی مانند واسلوب معانیده سر آمد اولوب ملا
ولی الدین اوغلی احمد پاشانک شعرده استادی و پیشواسیدر . بوابیات آنک اشعارندندر :

بحر کوروبن سوزمی ایچی اوده یاندی
شمع آغلا دیغم کوردی یاشی قانه بویاندی
اوپوب لیک زلفکه ال اوردم اوزاتدم
کویا که حیات آن ایچوب عمرم اوزاندی

مرحوم سلطان محمد غازی ایله مصاحبت ایتشدر . نهایت درجده عیاش و غایت
مرتبهده اوباش اولدینی اجلدن پادشاه خدمتدن دور و آستانه سعادتلرندن مهجور دوشوب
فلا کتله فوت اولوب حق امرینه واصل اولدی . روایت ایدرلرکه مرحوم سلطان محمدک
بوکا خیلی نظری اولوب بونکله تنها مصاحبتدن محظوظ اولورمش واصلاً بر لحظه آیق
بولغزایمش . آخر الامر برکون اینجینوب شرابه یساغ ایدوب ایصهار لامش : « مست بولدیغکزده
بکا کتیرک » . اتفاق برکون مست بولدیله . پادشاه حضورینه ایلندیله . « نیچون ایچدک » دیو
سؤال ایتدی . « یمین ایدوب ایچمدم دیو جواب ویردی . « سن خود بالفعل مستسک
نیچون یمین ایدرسک » ؟ « دینلیجک پادشاه عالم پناه قورقوسندن « شرابی حقنه ایندیردم »
دیددی ؟ جوانی بواولدی . سلطان محمد دخی بوسوز سببی ایله کناهن غنوی ایتدی .
ایروق یانسه کتورمندی . بوقطعه مولانا ملیحی نک صفت میده اولان اشعارندندر :

قطعه

بوملیحی ایکی عصا کوتورر بری روحانی پیری جسمانی
اول که جسمانیدر آغاچندر اول که روحانی لعل رمانی

مولانا شیخ روشنی رحمة الله علیه

آیدین ایلندندر . (روشنی) مخلص دیمکه دخی باعث اولدر . خلوتلر زمره سندن اولوب
خلوتلرک سر حلقه سی اولان شیخ ملا علینک برادریدر . لایالی عالمده ملا ملیحی ایله
شب و روز بر یرده بیله اولوب بیله جه شغل ایتشلردر . بونلرک بر بیله اولان لطیفه لری
چوق و اوصافه گلز منقبرینه نهایت یوق . ایل اینجده بوایکسینک احوالی معلوم و مفهومدر .

روشنی دیار عجمه جیقوب شیخ سید یحیی خدمتہ یتشوب آندہ مدت مدید وروزگار
بعید ایله ریاضت چکوب شیخک تربیتلرینه مقارن اولوب آینه طبعی بجلا و مرآت قلبی
مصفا اولوب آخر عنایت سبحانی معین و هدایت ربانی قرین دوشوب صاحب خانقاه
شیخ اولدی .

بیت

بک ذره عنایت الهی بہتر زہزار پادشاهی

نیجه بیک مریدہ قادر اولوب کندی مہالزندن بش یوز نفر مقداری صاحب سجاده
خليفة لری وار . جملہ دن بری دیار مصرده اولان شیخ ابراہیم کلشنیدر . شیخ روشنی علوم
عربیاتی بالتمام ترتیب اوزره کوروب اشعاری مشہور عالم اولوب تصوفہ مائل ، الہی سوزلری
وافر و کندیسی کسر نفس و خاطر ایتکیچون ذم طریق ایله کندیہ برقصیدہ دیمشدر .
آندہ لطیفہ یوزندن نیجه معانی جمع ایتمشدر و دیار رومده اول قصیدہ یہ کیمسہ جواب
ویرمہ مشدر . موعظہ اسلوبندہ برترجیع قصیدہ سی وار . آندہ جوق حقایق و دقایق
ونیجه معارف جمع ایدوب سويلشدر . اول ترجیعک بندی بودرکہ ذکر اولنور :

تمہ کوزت بقمہ چلر پوشمہ هیچ [*]

رند جهان اول یوری طوقمہ کیچ

وطن اصلیمی آیدین ایلی قضا ساندہ یکیکجہ کویندندر . بو ییتی اول مناسبتہ دیمشدرکہ
ذکر اولنور :

بیت

صورارسک تحفہ سی مصرک شکر در

ولی آیدین ایلینک روشنی در

تبریزده چوار حقدہ توطن ایدوب اللہ رحمتہ واصل اولدی . علیہ رحمۃ واسعة

مولانا خلیلی رحمۃ اللہ علیہ

اصلده دیار شرقدن کلوب آناطولی جانبندہ اولان (ازنیق) نام شہرده شغل ایدوب

[*] عیناً یازلدی .

اول برده بر محبوب ایله مناسب ایدوب اشباق خامه سی ایله آنک آینه برترکی «فراق نامه»
 یازمش . خلق ایچنده فراقامه خلیل دیمکله مشهور و مذکوردر . صکره دن تصوفه مائل
 اولوب صاحب خانقاه اولدی . سوزلری صوفیانه و اشعاری مشایخانه در . بو ابیات آنک
 اشعارنددر :

بن که دیویش اولمشم شاه جهانندن فارغم
 بنده سلطان عشقم این و آندن فارغم
 شهرتندن کچمشم دنیای فاینک تمام
 بی نشای بولشم نام و نشانندن فارغم

مولانا نظامی رحمه الله علیه

وطن اصلیمی قراماندر . مولدی قونیه شهریدر . بابای ملا ولی دیمکله آکیلور
 واعظ کیمسه ایدی . کندیمی اهل فضل ، صاحب معرفت یکیت اولوب اشعاری سادیس
 وغزلیاتی نفیس . دیار عجمه چیقوب مائل تحصیل اولوب و تکمیل علوم ایدوب هر فنده
 ماهر و هر علمه قادر ، عربی و فارسی و ترکی دیلده اشعاری وار . تمام مراد اوزره شغل
 ایدوب ینه وطن اصلی و مسکن مألوفی اولان قونیه شهرینه کلدی . باقی عمرین آنده
 کچروب آخرته نقل ایتدی . بو ابیات اشعارنددر که ذکر اولنور :

ایتمدن سیل فنا عمر دیاریخی خراب خذ من العیش نصیباً ومن العمر نصاب
 فتح باب حرم عیش زمیخانه طلب رحم الله لمن علمنی فتح الباب
 بو بیت دخی آنک مشهور اولان اشعارنددر :

شویله حیران ایتدی سروی قدک ای لیلی خرام
 کیم باشنده یاپدی مجنون کچی قوشلر آشیان

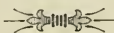
—o—o—o—

خواجه فقیه قرامانی رحمه الله علیه

قونیه شهرندن و اهل علمنددر . صنایع اشعارده بی مانند ، خیلی خاصه معانی به

مالک و بی درد کیمسه در . عربی و پارسی و ترکی دیلده سوزلری و غمرا و بی بدل غزلیاتی وار . بوابیات آنک مشهور اولان اشعارندندرکه ذکر اولنور :

سویله ای کوزلری آهو کیمک آغنده ایدک
 کلدک یاتمغه شب کیمک اوتاغنده ایدک
 سرفراز ایتش اوزوکی کیمه هم کاسه ایدک
 لب فکار ایش آنک که قوجاغنده ایدک
 دون کیجه عالم ایچی طولش ایدی بوی کباب
 ای دل خسته مکر محنت اوجاغنده ایدک
 سنبلک تابه واروب ترکس مستک خوابه
 قوقلامش کلرک اول کیمسهکه باغنده ایدک
 برفقیه آولامشم دیر ایش اول ترک نژاد
 دل آزاره مکر زلفی دوزاغنده ایدک

مولانا علوی رحمه الله علیه

اسمی شاه علیدر . علوم ظاهری تحصیلنه اشتغال کوستروب چوق معارفه قادر ، صاحب کمال و فن شعری غایت خوب و طریق معاینسن نهایت مرتبهده مرغوب احاطه ایتش . سلیمان مراد و سلطان محمد زماننده هر گاه درگاه عالمناه خدمتته کلوب قصیده عرض ایدوب انعام عاملینه لایق و احسان خالصینه مستحق اولوب صدقات پادشاهیدن و عاطفت شهنشاهیدن برومند و مغنم اولوردی . آخر پیر اولیجق سده سعادته کلمه که قدرت یتشدرمیوب هر وقت قصیده سن [بروسدن] کوندر اولمشدی . اشعارندن رایحه تصوف کلور . احوالی بو یتدن معلومدرکه ذکر اولنور :

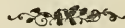
یت

سویلین کندوسیدر اسرار حسندن خبر
 تهمت ایدوبن کنهالن صکره علویدن طوتر

بو ابیات دخی آنک مشهور اولان اشعارندندر .

جان که غصه‌ك چكمدی عالمده هیچ شاد اولمسون
دل که ویرانی دکل عشقك آباد اولمسون

شاد اولوب هرکیم کاوله آزاده سروك بنده‌سی
تا ابد بند نمکدن هیچ آزاد اولمسون

مولانا شهدی علیه الرحمه

مرحوم سلطان محمد زماننده رغبت بولمش فاعل روزکار و کامل پراعتبار ، سخن
کذار بلیغ وطبی نازک کیمسه ایدی . حتی مرحوم سلطان محمد خان تواربخ آل
عثمانی شاهنامه بحرنده نظم اتمکه امر ایتدی . شاهنامه‌یه ابتدا ایدوب اون بیک بیتدن
زیاده دیمشکن عمری وفا ایتوب دنیادن آخرته رحلت ایتدی . بوبرقاج بیت اول شاهنامه
ابتداسنده دینلن بیتلردنرکه ذکر اولور :

مثنوی

بنام خداوند دادار پاك	برارنده آتش و باد و خاك
خداوند جان و خداوند هوش	خداوند روزی‌ده و راز پوش
خداوند روز و خداوند راز	خداوند سوز و خداوند ساز
ازو تاب قنديل خاور فروز	ازو قسمت و روزی شمع روز
صفا بخش خلوت نشینان راز	سخن سنج مردان میدان راز

اصلده مولانای مزبور رومیدر . ترکی اشعاری زیاده و کندیسسی صافی و ساده دل
و کشاده مشرب ، صاحب دیوان کیمسه‌در . بوبیت مقطع آنک اشعارندندر :

بیت

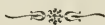
در دیشلرکک نثرینی نظم ایده‌لی شهدی
پر قیلدی جهان کوشنی لؤلوی عدندن

مولانا عشق رحمة الله عليه

مرحوم سلطان محمد شاعر لرندندر . اول زمانده زياده رغبتی وار ایدی . هرگاه پادشاهك ملازمتی ايله مشرف اولوب مصاحب دوشمش ، فاضل ، قواعد اشعاری كوزل ضبط ایتمش ، طرز غزلی و - اlob نغلی خوب بیلوردی . بوایات آنکدر :

كوكل اول ماهه چونكیم هشتريدر فغانم كوكاره ايرسه يريدر
خطك خدكده هركيم كوردی دیدی كه رومه گش اول قاره چریدر

سعدی سیروزی رحمة الله عليه

فصیح و بلیغ شاعر و صنایع شعرده ماهر ، سلطان جم شاعر لرندندر . مرحوم - سلطان بایزید كلوب تخته چالوس ایتدكه وزرا و امرا دست پوس ایدوب مقرر سلطنته مقرر اولدقه سلطان جم ايله دریاه بيلهجه سفر قیلوب بر نیجه بیسل دیار غربتده و وادی محتده بیانه خدمت کرین پرکیدوب همدم سفر بحر و بر ایکن تبذیل صورت و تغییر کسوت قیلوب درویش شکلنده استانبوله كلوب بعض اشخاصله تحصیل مناسبت ایلوب انانی موانست و مصاحبتده سوز قاجیروب غمز غماز ايله کشف راز ازانوب و کینیده دخی مکتوبلر بولنوب خیانت فهم اولنغین غضب پادشاهی به مظاهر و عقاب حدت شه پندشاهی به منظر واقع اولوب غلطه بوغازنده دریای عمیقہ غرق ولجۀ بالای عظیمه مستغرق ایتدیلر . بوایات آنك اشعارندندر که ذکر اولنور :

دیدم کعبه میدر کویك دیدی باغ چناندر بو دیدم طوبامیدر بویك دیدی سرور و اندر بو
رخي اوستنده زلفندن صبا کيی آلورکن بو دیدی کیم ملک رومه خطادن ارمغاندر بو

بو بیت دخی آنك مشهور اولان اشعارندندر :

رخلرك شوقی نوله سینه مده ایلرسه وطن
بو جهاندر وقت اولور کليخنده سلطانلر یاتور

خفی رحمة الله علیه

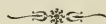
ادر نه لیدر . کفاف نفس ایچسون دکان یوزنده اوتورر خفاف ایدی . علومدن چندان بهره مند و فن معانی و بدیع قسمندن اول دکانو سود مند دکل ، علوم مکتسبه دن عاری و فنون معارف اشعاردن بری برکیمسه ایدی . سلیقی طبع اولوب طبیعت قوتیه دیدیکی اشعاری لطیف و دلکش و اکثر ابیاتی و مطلعهای غایت خوش واقع اولمشدر . صنایعدن تجزیه صنعتن قوللانوور . نظمی شیرین و الفاظی رنگین . بوبر قاچ مطلع آنک ائک مشهور اولان اشعارنددر :

مطلع

هیچ اله مال یتیم ایله می آملی دکل کر برین آل دیسه لر سا که می آل ، مالی دکل

دیگر

آیرهم اغباری حق یاری قیلورسه یاردن فرصت ال ویره یتهم ، ایتهم ، دوشورهم یاردن

حیاتی رحمة الله علیه

مولانا علوینک یکیتلکی بهاری کچوب حیاتی کالری پڑمرده و شاخسار عمری تندباد حوادث روزکاردن آزرده ارمغه باشلا ییحق ، پیر بی طاقت و فقیر بی قدرت اولیجق دوشن قصیده لرین حیاتی ایله درگاه عالمپناهه کوندروب ارکان دولت دخی پایه سریر اعلای پادشاهه عرض ایلوب جائزه طریق ایله انعام سلطانی و احسان خسروانیدن بهره مند و سعادتمند اولوردی . حیاتی ارکان دولته واروب محمودپاشا ایله مناسبت ایدوب اول دخی بونده قابلیت مشاهده ایدوب کندی خدمتمنده آلیقودی . خوش طبع یکیت ، اشعاری لطیف و رندانه و غزلیاتی درد مندانه در . بوابیت آنک اشعارنددر :

بز که جسم ایچره سنک مهرکی جان ایشمر یولکه ترک دل و جان و جهان ایشمر

ینه رندانه می صافی بی نوش ایتکیچون یوزمرن خاک در پیر مغان ایشمر

طبیعتی هزله مائل و ذهنی اکثر بوطریقه قابل اولمغین محمودپاشا بعض کیمسه لره لطائف قصد

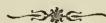
ایلیوبکاه انشا وکاه نظم اسلوبنده ذمه منسوب ابیات دیدر تیرمش . حتی تواریخ آل عثمانی
تدوین و یازوب تزین ایدن یازیچی طورسونه بریت دیوب اول بیت اوچندن عداوت
ایدوب قتل ایتدردی دیرلر . اول بیت بودرکه ذکر اولنور .

بیت

قوشکک قیلیدر یازیچی طورسون
کرک طورسون کرک ایسه او طورسون

صفت اسبده دخی قصیدهسی وار ، بغایت رعنا لطیفه لر و کوزل غرا قصدلر ایتمشدر .
بو بیت اول قصیده دندر :

قولاغی مدیه وقویروغی آختاپوت بالنی
چاپاق یرینه کوزندن مدام آقار خاویار

مولانا علی رحمة الله علیه

شعراى متقدمین قسمندندر . اهل علمدندر . تحصیل فضل و کمال و کسب معرفت
قیل وقال ایلیوب اسلوب معانی اشعار و طریقه وادی کفتراده ممارست و قدرت بولمش
کیسه در . طرز مشنوده بر کتاب دیمشدرکه « دردنامه علی » دیمکله اعتبار بولمشدر . جابجا
کوزل غزللاری وار . الفاظی سلیم و اداسی نفیس . جمله اشعارندن بو برقاچ بیت آنکدر
که ذکر اولنور :

نه جورى که بکا سن یار ایدرسن قولو کم چونکه حکمک وار ایدرسن
قرار ایتدیکک بردم یانمده غریب اولدیغ ایچون عار ایدرسن

فنائی رحمة الله علیه

مرحوم سلطان محمد زمانند . اولان شعراندندر . خوش طبع ، ذهنی کشاده ، اشعاری

خالدن خالی دکل ، غزلیاتی زیاده و کندیسی صاحب دیوان ، فن بدیع و بیانده ماهر
کیمسه در. بوایات آنک مشهور اولان اشعارندندرکه ذکر اولنور:

اول معنبر خط که وار سن سرو خوش رفتارده صانه سن کیم سبزه نورسته در کلزارده
چین زلفکدن بنفشه رنک و بو اوغرا دی کیم طاقوب بوینه ایپ کز در دیلر بازارده

عشقی یوز بیر، سعدی اوتوز بیر، فتاینک دخی
هفته ده یدی کونی وار طوتلوغ واشجارده

مولانا نجیبی رحمة الله علیه

کوینده [خواننده] اوسته شمی دیمکه ذکر اولنور. عربی و پارسی و دیار هندی سیر
ایلیوب مسافرتله اکثر معمره ارضی تماشا ایلیوب کز مشدر. کوینده لکده شول مرتبه ده
پهلواندرکه دیار عجمدن سازنده (عبدالقادر) کلدکده سلطان محمد آدینه برتصیفک هم ابیاتن
دیوب هم تقسیمن ایدوب تصنیف باغلیوب ایرلامشدر. عرب و عجم و ترکی دیلده اشعاری
وار. فصیح و بلیغ کیمسه در. بومطلع آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور:

مطلع

. اشک چشم دمبدم کوزمدن آقار ما کبی
تن حباب اواسه نه زار قانلو یاشم دریا کبی

مولانا مجدی رحمة الله علیه

دارالسلطنت استانبولده ایاصوفیه جامعنده معرف ایشدی. شیخ سعدی رحمة الله
علیه نسلندندر. پارسی دینده زیاده ممارست ایتش، اول دیلده تمام مهارت بولوب عجم
سلفرینک مغلق قصیده لرین حفظ ایلیوب معارفله طوب طولو و چوق اشعاره مالک،
مصاحبی طاتلی، خوش طبع و نازک، سالخورده کشی ایدی. بو بر ایکی بیت آنکدر:

طیلساننه طولشمه زاهدك ای رند اولان
قیل حذر كزدم صفتدر زهری قوروغندهدر

دیگر

جان ویر لینه غصه مه تندن ای کوکل
بودر مثل که کوکلککی [کوملک] صات کراسه ویر

صفای رحمة الله علیه

سینوب شهر نندر . عالمی ترتیب اوزره کورمش، تفسیره قادر وهر علمده جوابه
حاضر، کیجیلک علمنده استاد کامل وکیجیلر قولاندینی خارتی [خریطه] علمیه فاضل و بو
فنده سر آمد و بو طریقده، بی مانند کیمسه ایدی. زمانده کان رئیس لر آکا چوق نذر وارمغان
کتور لر دی . کیچی طائفه سنک شیخی ایدی . آنی زیاده سورلردی ، هرگاه آنی زیارت
ایدوب نصیحت ایشیدیرلردی . جودت طبیعی غایتده، غرا قصیده لری ورعنا غزللاری
نهایتدهدر. و (کال رئیس) دریا یوزنده ایتدیکی غزالری نظم ایدوب اوز بیک بیت مقداری
مثنوی اسلوبنده یازوب کتاب ایتشدیر . کندیزی یوز اوزن یاشنده ایکن آخرته نقسل
استدی . مزارلی غلطه یاقه سنده ترسانه لر قریبده، کندی اولدینی اوندهدر. بو بر قاج بیت
آنک مشهور اشعار نندر :

کاربان بوی زلف یاره اوغرایم دیو طاغله دوشمش صبا یورر حرامیلر کی
جنته دوندی جهان بر حور الدن بانه ایچ یاقه حسرت اودینه باغربکی طامیلر کی

ای صفای چار یاری سو محمد عشقنه
مذهبی بیتورمه کل زهار امامیلر کی

صفای رحمة الله علیه

ادر نه لیدر . اسمی خیر الدیندر . شیخ وفا حضرت لر ندن تائب و چوق معارف تحصیل

ایش راه حقّه ذاهب اهل سلوک کیمسه در . بر مرتبه ده جودت طبعی وار ایدی که قابل تقریر
وامکان تحریر دکل . پاری و ترکی اشعاری وافر نظمی سلیس ، هر نوع شعره قادر . ارناود
قوجه داود پاشا بوسنه ستجاغه متصرف ایکن اول دیارده ایتدیکی غزالری نظم ایدوب
اون بش بیک بیت مقداری یازوب کتاب ایتدی . کانپ نیشابوری (شتر و حجره) آدلو
قصیده سنه جواب دیدی . عندالاهالی قصیده سی مرغوب و نظایره سی محبوب دوشمشدر .
بو بیت مقتدای انام حضرت امام حسن و حسینه دیدیکی مرثیه دندر :

هشوی

بن یبه مدح ایدم حسن ایله حسینی کیم ایکی ها درر رضی الله عنهما
بو بیت دخی آنک مشهور اولان اشعارندندر :

بلبل شوریده دن کازاره ایرشمز ضرر
باغبانا سن همان بستانی آروقدن صاقین

لا الی رحمة الله علیه

رعنا کتابتی و علم شعر ایله خیلی مناسبی وار . پاری و ترکی دیله اشعار دیو بدر .
ولایت عجمده چوق سیاحت ایتمش . دیار رومه کلده که قلندر صورتنده کلدی . مرحوم
سلطان محمدک صحبت خاصنه مظهر دوشوب مصاحبت ایتدی . اول زمانده طائفه اعجامه
زیاده رغبت اولغین بودخی کندونی عجم بیلدیروب خیلی حرمت و نیجه عزت بولدی .
استانبولده یدی قله جانبده « قلیچ بابا تکیه سی » دیمکله مشهور کلیسای تکیه ایلوب بوکا
ویروب انعام سلطانی ایله التفاتلر و احسان خانانی برله رغبتلر بولوب مغتم دوشمش ایدی .
صکره متعجم اولادینی طویلدیجی سلطان کیتی ستان تکیه یی الندن آلدی . جمیع ادراران
رفع ایدوب صفرا لید قالمشدی . استانبولده الله امرینه واروب مزاری شیخ الهی
تکیه سنده در . بو مطلع آنکدر :

مطلع

رشته نظمه لائی دیزدی بر سلاک لائل در دندانکدن ایتدی وار ایسه اول اقتباس

قوامی رحمۃ اللہ علیہ

کایولیلیدر . اشعاری لطیف و کندیسی ظریف ، اهل دل ، غزلیاتی وافر و هر درلو
نظمه قادر کیمسه در . اشبو مطلع آنکدر :

مطلع

طکمیدر جان ویرسه عاشق سودیکی جانانه

شمیدی قیدی بکم عاشق اولانلر جاننه

بو بیت آنک غایت مشهور اشعارندندر :

یتشمش سبزه لر جانا عذارک بوستاننده

ولی بی وقت ایرشدردک که دیرلردی بهار اولمز

تمه طبقه پنجم

بشنجی طبقه بهشتیده جمع اولوب یاد اولان عزیزلرک دار غریر فنا و سرای سرور
پر بلادن عالم علوی آشیانه پرواز کوسـتروب طایرس قدسی جنانه همراز اولوب طاق
ورواق حضرت عزت احدیت و دیوان ایوان بساط قرب صمدیت جانبده توطن ایدوب
رحمت رحمانله باغ رضوان و روضه جنانده مقام و آرام قیلوب ساکن اولدقلرنجه آنلرک
ارواح طیبه لرندن حق تبارک و تعالی پادشاه صاحبقران حضرتلرینک روزکار شریفلرینه مدد
ویاری و عمر لطیفلرینه سال و ماه بی عدد کامکاری میسر ایده ، ان شاء الله تعالی .

قطعه

آسوده اولدیفنجه بونلر جوار حقهده

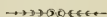
صاحبقرانه اولسون چرخ برین منزل

دوندکجه چرخ دوار نصرتله اوله دائم

دنیا و آخرتده اوله مرادی حاصل

طبقه ششم

آلتنجی بهشته متعلق ارلان عزیزلرک بیساننده درکه بونلرک بمضی فنا جامندن مست و بی خود و حالیا بعضی حیات آبی ایله باقی و موجود اولوب بوقیر یکتلکی زماننده آنلرک شرف مصاحبتلری ایله مشرف و سرور و صفای ملازمتلری ایله نقد عمری صرف اولدینی فصیح و بلیغ کیمسه لردر، که آنلرک هر بری شکرستان حلاوته طوطی شیرین زبان و بهارستان ملاحظه بلبل و نکین بیاندر، معیار فصاحتده صاحب عیار سخن سنج کوهر زا و مضمار بلاغته چایک سوار نکته ربا اولوب الفاظ کوهر بارلری عروس ابکار طبع زخارلرینی تزیین و اشعار جواهر نثارلری ایله محایب افکار ذهن خوش گفتارلرینی تبیین ایدوب کلام روحبخش و جان پرور و پیام فنوح نقش و روان کسترلریله اطراف عالم مملو و اکثاف جهان طوب طولو اولغله بر یوزی خلقی ظرفاسی و دنیا اهلی فضلاسی آنکله خوش حال و مسرور البال اولورلردی. و محافل رندان و مجالس عرفان ایچره اوقوندقجه عشاق پر اشواق نعره لرندن طاق و رواق آفاق زمزمه این ایله مالا مال و رندان جهان نازک طبعان هوی و هایندن زمین و زمان طنطنه طنین ایله پر قیل و قال اولمشدر. بوجمیتک بهتری و بوزمره نك سروری، سعادت برجنک نجم انوری و سیادت کوکینک مهر منوری، اهل عشقک سرمایه حیاتی مرحوم :

مولانا نجاتی قدس الله روحه

مولدی ادرندهز . اسمی عیسی در . مرحوم سلطان محمود طاب ثراه حضرتلرینک آستان سعادت آشیانلرنده نشانچی اولوب دیوان سلطنت ایوانلرنده نشان شریف خدمتن ایدردی . هر زمانده رکاب بوسلری ایله مسرور و بساط نشاط و مصاحبت سعادت بخشلری ایله پر حضور ایدی . بر آن و بر زمان آنلرک خدمت مصاحبتلرندن دور و ملازمت مجلس سعادتلرندن مهجور اولمق یوقدی . انانی محاورده صادر اولان گفتار و حین ملاطعه ده وارد اولان اشعارندن بری بوقطعه در :

قطعه

اومارز ایده عطا فارس میدان کرم جابه کیم ازمشیدی آرقه لرندن معهود
اومارز ایلیه شاه ، نجاتی قولنه آنی کیم ایلدی فردوسی به سلطان محمود

سلطان محمودك هائى روحى قفس تندن اوج سهايه طيران ايدوب فردوس جنايه وجـوار
رحمانه رحلت كوستروب قرب حقهء ساكن اولدقده مولانا نجائى باقى عمرين مرحوم
سلطان بايزيد نورالله قبره حضر تليريك دركاه علمپناهلرئنده كچروب فوتى استانبولده واقع
اولدى . مزارى شيخ وفا تكيهسى قربنده در . مرقدى فقير بنا ايستم وفوتنه بوفقيردن
اشبو تاريخ صادر اولدى كه ذكر اولتور . تاريخ فوت نجائى :

نقل نجائى عالمه تاريخ اولمغين
تاريخنى سهى ديدى « كتدى نجائى هاى »

ومزارى لوحه سنه تاريخ مذكور ايله كندى اشعارندن بويى فقير مثنى خط ايله يازدردم :

بت
بر سنكل فراقه اولان نجائيك
بالله مرمر ايله ياپاسز مزارىنى

جودت طبى نهايتده وقوت ذهني غايتهء فصيح شاعر قادر وسوز رنكنده ساحر فاخر در .
شعرى بر مرتبهء لطيف وباك وسوزى بر درجهء نظيف وسوزناكدر كه لطافت شعر
وسخنى حد اعجازه ايلمشدر . اشعارى رنكين ونظمى سحر مين ، طرز غزلده خوب
وطريقهء مثله مرغوب ، خوش آينده عاشقانه غزلارى چوق و پسنديده مطلعلى نهابت
يوق ، قصائدى خيال انگيز وقطعهلى كوه ريز ، ديوانى السنه ناسد ، متداول وكنديسى
معارفله مكمل كيمسه در . اشعارينه بر وجهله شيوه ويرمشدر كه انيس ملائكه مقربين
وجليس ملاء اعلاء عليين المزين بانفاس نفيس . مولانا شيخ اندريس بدلىسى رحمه الله عليه
يازدىنى توارىخ آل عثمانك آلتىجى جلدنده كه سلطان محمد جلدير ، نجائى « خسرو
رومدر » ديو يازوب معلوم ايدر . بر كيمسه يى كه توارىخنده ملا اندريس كجى صاحب فضل
واهل هنر خسرو روم ديو ذكر ايدر اكا مدح تعريف وتحسين لطيف انجى از لور ،
آرق ازلز . بوميان مطلع سلطان بايزيد مرحومه ديدى كى قصيده دندر :

مطلع
آنك ايچون كيمسه يه ويرمز سلام اول نازنين
لبلى نازكدر زحمت ويرر دندان سين

مشايخانه ومحققانه غرا اشعارى ، منها رزبا كفتارى راز . ديوانى مشهور آفاق وكنديسى

مکارم اخلاق ایله موصوف اولمشدر . بوابیات آنکدرکه ذکر اولنور :

هرکه یاری خوش کورر قومز بوکونی یارینه
جنتی دیداره صاندی عشق اولا دیدارینه

دار دنیا برمسفر خانه در کیم هر کان
آه شاهم یازدی کیتدی صفحه دیوارینه

(مناظره کل و خسرو) آدلو برکتانی وار . متوئسی کوزل ونظمی بی بدل؛ اما کیم
نایاب و ناپیدادر . صفت کلمده بو برقچ بیت اول مشویدندرکه ذکر اولنور :

مشوی

یای کرلدیجه سوزر اولدی ارق جانه اجل کیبی صور اولدی اوق
اوق چکیلور طرناغه دکاو طولر خیلی اولاشدرمغه طرناق چکر
دکدی کرش ایتدی صدای حزین بک چکنه ، اوز آتانه آفرین
ارلمیدی آرده مانع نشان بر آدم اولایدی ایکی جهان
کرشنی برکزین اوترسه یای آتیه پانبوق کیبی نیجه آلا

مولانا وصفی رحمة الله علیه

سیروز یاننده اولان «تیمور حصار» نام قصبه دندر . عالم و فاضل ، شاعر و کامل ، اسلوب
نظمده ممتاز و وادی سخنده بیکه تاز ، طریقه اشعارده طرزى خاص و بحور اوزانده
غواص ، غزلاری عشق آمیز و ابیاتی خیال انگیز . قاضیق ایدر اهل حکم ایدی . زمانه
قاضیلری کی دنیا پرست اولوب اچقه والتون جئسندن برنسنه . محبت ایلیموب کئندی
ایله یاشمق یوغیدی . صلاحه مائل و راه حقه واصل . «معلقره» قاضیسی ایکن الله امرینه
واروب مزاری معلقره ددر . بوابیات آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

برمه بد مهر ایچون چرخ ایتدی سر کردان بی
کور نه نک کیبی کون ایچون صاقلادی دوران بی
کوردیلر شیدالغم عشقکده زندان ایتدیر سینه سنده صاقلادی جان بی زندان بی
بن دیمزدم خلقه سن کل یوزلونک رازین ولی اوده یانسون دفتر و دیوان ، ایدر دستان بی

بو مطلع دخی آنک غایت مشهور اولان اشعارندندر :

مطلع

هر که هجر کده نظر ایلیه جانا تمه
موی صانیر که آنی دوشمنس اوله پیر اهنمه

مولانا وصفینک بو غزلی سر آمد اولان اشعارندندر. بوکانجه، کیمسهلر جواب دیمشلردر،
لکن جواب اولماشدر. بوفقیردن دخی صادر اولان جواب بومطالعدر :

مطلع

داغلا حلقه سی کیدردی زرهلر تمه،
جبه صاتمق نیجه از لور کوستره یم دشمنه

مولانا کمال رحمة الله علیه

« صاروجه کمال » دیمکله معروفدر. مولدی برغمه در. بو بیت برغمه لی اولدینی مناسبتله
دیمشدر :

بیت

هر دیارک برمتاعی واردر لابد کمال
آب و خاک برغمه محبوب ابله شاعر قوپار

محمود پاشانک ارغلانلرینه تعلیم و خدمتنده اولان قوللارینه علم تفهیم ایدردی. پاشا فوت
اولیجق چفتلیکی واولری اولدینی « خاص کوی » نام قصبه ده توطن ایدوب آنده زراعته
مشغول اولدی. بو بیت آنک اشعارندندر :

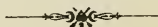
بیت

کمال انشاد اشعارک قومادی فکر و ذکر نی
صانیر دور زمانیدر دخی محمود پاشانک

[۹]

دانشمند کیمسه در . طرز غزلده و طریقهٔ مثله سر آمد و خوش طبع بی مانند شاعر در .
جمله اشعارندن بو ابیات آنکدرکه ذکر ازلور :

چشمومک آغلامقدن یاشیله قانی چیقدی
خاک رهک کورنجه چوق ترجمانی چیقدی
صوفیلنوب رقیبک می اچمزم دیر ایدی
میخانه ده اول ایتی کوردم یالانی چیقدی

مولانا زلالی علیه الرحمه

قاضی اولمشدر . سلاست طبعی و استقامت ذهنی نهایتده در . الفاضلی کوزل و غزلیاتی
بی بدل ، فصیح فاضل و بلیغ کامل ، قاعدهٔ شعری خوب و اسلوب نظمی مرغوب بیلور
کشی ایدی . بو برقاچ بیت آنک اشعارندندر :

جانمی آشفته قیدی زلف مسک آساعلی کوکلی دیوانه قیدی آه بو سودا علی
هر طرفدن چکشم سینه مده شکل ذوالفقار باش آجیق ابدالکم کیتمز دیلدن یاعلی
بو مطلع دخی آنک غایت مشهور اولان اشعارندندر :

مطلع

لعل جانان شوقیدر هر لحظه جان اککنجه سی
عاشقک اولور شراب ارغوان اککنجه سی

مولانا نهانی علیه الرحمه

عبدالله اوغلیدر . تحصیل علمه اختصاص ایدوب کندوبی جهلدن خلاص ایلدی .

[*] نسخهٔ اصلیه اسم یری آجیق بر اقلمشدر .

صاحب فضل، نیجه مدرسه یه متصرف اولمش، اهل علم آره سنده مشهور و متعارف کیمسه در. مدرس ایکن فوت اولدی. عبدالله اوغلی [مهتدی] ارلدینی حیثیتله بعض کیمسه بوکا نجاق دیو لاغ و لطیفه یوزندن چوق سوز ابلاغ ایدرلردی. آکا بناء بوییتی دیمش :

بیت

نهانی یه نجاق دیرلر ولیکن کرچک ایدرلر
ابو مسلم نجاغیدر خوارج بوینن اورماغه
غرا اشعاری چوق ورعنا کفتارینه نهایت یوق .

مولانا کاتب شوقی علیه الرحمه

اسمی یوسفدر . ادرنه لی بر خاتونک قوایدرد . کوچیجسکدن اوغلی کبی بسلیوب اوقوتمش، تحصیل علوم ایتمش . کتابت علمنده سرآمد، جمیع خطوطی بی مانند بازار و دردمند کیمسه ایدی . اتفاق وارکه خط رقاعی یاقوتدن یک یازاردی . ممالک رومده هر طرفده حسن خط ایله متعارف، عربی و پارسی و تورکی دیلده اشعاری وار . اهل علم قسمندندر . غایت خوش طبع، نازک وجود، پرشوق و عیش و عشرتی سور لاابالی اهل ذوق کیمسه ایدی . خط سببی ایله مرحوم سلطان یازید علوفه تعیین ایتشدی . نهایت درجه ده رند بی پروا اولوب کیمسه نك محکومی اولمایم دیو وظیفه یی قبول ایلمدی . فلاکتله عمری آخره یتوب استانبول دارالشفا سنده فوت اولدی . مزار ی غلطه جانبنده در . واحوالی اشبو یتدن معلومدر :

بیت

کیمدر دیر ایسه ک ای یوزی کون شوقی غریب
برکوزی یاشلی، یلدری دوشکون، فلک زده

امثال آمیز کوزل غزلاری و خیال اکیز مطلعاری چوقدر . وجهله مطلعارندن بورقاج مطلع آنک اشعارندندر :

مطلع

زلفی صاقلر دیده دن خط لب جانانه سن شویله صاقینیر بومسکین جان اوتیدر صانه سن
بومطلع دخی آنک غایت مشهور اولان اشعارنددر :

دیگر

خیال لعل جانخشکه تندن جان روان چیقدی بن آغلا یایم آغرسم اومدن ایکی جان چیقدی،

وتوار یج آل عثمان انشا ایدوب مبالغه معارف صرف ایتمش ، پهلوان منشیدر . اگرچه
بوتوار یخی سی ایدوب خیلی کشی یازمشدر ، تورکی دیلده بودکاو کوزل یازمش کیمسه
وار ایدوکی معلوم دکلدرد .

— — — — —

روانی رحمة الله علیه

مولدی ادرنه در . درگاه عالیشان ملازملرنددر . عامکیر رعنا غزللری ، خوش آینده
زیبا مطلعاری وار . اشعار وافره وقصائد متکاثره ایله موصوف صاحب دیوان ومفتخر
اقران ، نظمی کوزل وغزلیاتی بی بدل کیمسه در . بعضی شعرانک اشعار ی معناسن تغییر
ایدوب کندی اشعارنده ایراد ایتمکین سرقه تهمتن اسناد ایدرلر . مرحوم سلطان بایزید خان
علیه الرحمة والرضوان مکه فقراسنه ومدینه خدمه سنه ولایت رومده تعیین اولنان صدرلرین
کعبه الله شرفه الله جانبنه بونکله ارسال بیسوروب آنده واردقده تعادل ایلمیوب بعض
کیمسه لک صدرلرینه نقصان وتعیین اولنان التونجقلرینه زیان ایرکورمکین مدینه منوره وکعبه
مطهره اهاندن بعض شکایتجیلری کلوب عرض اولندقده مرحوم سلطان بایزید اینجوزوب
علوفه سن کیدروب تیمار امر ایلدی . اول دخی پادشاهک اینجیدیکن طویوب قاچوب سلطان
سلیم مرحومه واروب آنده خیلی رعایت بولوب سعادته کلوب تخته جلوس ایتدکلرنده
ایاصوفیه تولیتن ویروب صکرده دن بروده قابلیجه متولیمی ایکن فوت اولدی . عزاری
استانبولده قرق چشمه محله سنده کندی بنا ایتدیکی مسجدده در . بعضی شعرانک رنکین
سوزلرین وغما خیاللرین وکعبه علیا خدمه سنک صدرلرندن معین اچهلرین آلوب سرقه
ایتدیکی اجلدن اول ائنده فقیر بوبیتی لطیفه کونه دیدم :

بیت
ایلك معنيسن آلمشسك روانی
سكا خير ایتمز آخز کعبه حق

جودت طبعی نهایتده وسالوت نظمی نهایتده . بش بارچه کتاب مثنویسی وار، «خمسه رومی» دیو آد ویرمشدر . بی بدل آئاردرد . اول کتابلرک بریسی «عشرتنامه» در و بو نظم اول عشرتنامه دندر :

عجیبی اعل عرفانک یری اولورسه میخانه ازلدن می تعلق باغلامشدر غالباجانه
شرابه روح ناسیدر دینلر حکمت اهلیدر مریض عشق اولان صوفی دیرملکدر طیبانه
بومطلع دخی آنک اشتهار بولان اشعارندندر :

مطلع
شا عشقم برقدح میدر بنم باشیمه تاج
کوردی مستم دیدی ساقی بکلکک وار کوزک آج

مولانا عمروی علیه الرحمة

ملا عبدالکریمک قولیدر . اسمی عمرودر . مدارسده شغل ایدوب علومی ترتیب اوزره کورمشدر . خیلی اهل دل، نازک، کامل، خوش آینده وعامکیر اشعاری وغرا و بی بدل کفتاری وار . خوب و نیکرو، اخلاقی حسن و کندیمی مستحسن ، طور غزلده بی مثل وقاعدۀ نظمی لطیف ومعتدل، اشعار ایله اشتهار بولمش و کندیمی قاضی اولوب سجاده شریعتده عدالت اوزره اولمشدر . ویزه قاضیمی ایکن موت ایروب ویزهده فوت اولدی . بو ابیات آنک اک مشهور اولان اشعارندندر :

بلبللر ا یکله دن کل رعنا دگلیسک
عاشقلر آغالادن بت زیبا دگلیسک
بن یامی بکه اوله قدم ضم دیدم دیدی
ارق کبی طوغرو سونیهلم یا دگلیسک

طالعی رحمة الله علیه

اسمی محمددر. مولدی قسطنطنیهدر. آستان سعادت آشیان ملازمی ننددر. فرائض عالمنده ماهر وحساب و کتابتده نهایتده قادر ایدی. سلطان محمود سقی الله ثراء خده تنده اولوب خزینه کتابتن ایدردی. صکره سلطان سایم مرحوم تحته جلوس ایدیجک رعایتلر بولوب درگاه معلا یکیمپریری کتابتن احسان ایدوب خدمتده ایکن فوت اولدی. مزاری استانبولدهدر. بلیخ سخنگذار وشاعر ذی اقتدار، چوق معارفه مالک، صاحب معرفت ونظم باینده اهل قدرت. کوزل غزللاری وامثال آمیز اشعاری وار. بوابیات آنک غایت اشتهار بولان اشعارنددرکه تحریر اولنور :

ای دیدم جگر قانی طور مزسک ازرسک بکزرکه ینه یاره یکی نامه یازرسک
ای اشک اگر یومشاده سن کوکلی یارک عالمده هان سکهی مرمرده قازرسک

مولانا سعی رحمة الله علیه

دارالسلطنه ملازمی ننددر. ایچ اوغلانلر خواجه سی اولمشدر. معرف ملا حمیدنک حمشیره زاده سیدر. ذوقنون کیسه در. عربی و پارسی و تورکی اشعاری وار. یکتیلکی زماننده فخرالنجار دولکر زاده خواجه شمس اوغلی محمد چلبی ایله مناسبت ایدوب اسکوب دیارینه کیتمش ایدی. اول اثناده مرحوم سلطان بایزید ملا سعینک برغزلن بولوب طبع شریفلرینه غایت خوش کلوب «بوغزلی دینی بولک» دیو امر ایدوب جست وجز ایتدکرنده اسکوبده بولنوب پادشاهه عرض اولندقدده درگاه عالمناهلرنده اولان دواندارلق خدمتن آکا احسان ایدوب در دولتدن قول کوندروب «کلسون خدمتده اریلسون» دیو امر اولندقدده ارکان سعادت اسکوبه فرمان هایون ایله کوندردکاری قوله «بکا منصب کرکمز» دیوب دولکر زاده نک مصاحبتی ترک ایتدی و پادشاهک ویردیکی منصبی قبول ایلمدی. اول ذکر اولنان غزل بودرکه نقل اولندی :

غزل

صورتک نقشنی یازنبجه کوکل نامه سنه قالمز آغلندی کوزم کر بکمک خامه سنه

نه بيلور حسنى كتابنده نه سر وار ايدوكن قاشكك هر كه نظر ايتيه سرنامه سنه
شرف شمسده يازلايغيچون خط رخك نسخه مهر و محبت ديديلر نامه سنه
بر كوش سرو قباپوشدر اول مه كه اكر كوش التون كل اولورسه ياراشير جامه سنه

صكره دن مرحوم سلطان سليم كلوب تخته بچكدكه رغبتله كتوروب دارالسعاده ده اولان
غلماننه خواجه ايلديلر . هر برينه علم تعليم وطريق مستقيم نه ايسه كوستروب پادشاه
خدمتنده ايكن فوت اولدى . مزارى استانبولده در . صاحب فضل ، خيال انكيز برچوق
اشعارى واقع اولمش اهل معرفت ، نازك مزاج كشى ايدى . بو بيت دخى آنكدر :

بيت

كربكى اوستنده قاشى بر كانكشدركيم اول
اياغى آلتنده ير ير تيغ عربان باغلنور

آفتابى عليه الرحمه

طوسيه ليدر ، مرحوم [شهزاده] سلطان احمد خدمتنده اولوردى . فقير آنى كورمدم
اما اشعارى معلومدر . خوش اشعارى وغرا كفتارى وار . بو بيت آنك مشهور
مطلع ننددر :

مطلع

كبه كويكه يول وير اكا كيم يول واره من بتور آنك ديلكن كيم ديلوب يالواره من

ديكر

كلدى بر نامه كه افسون او قومش خامه سنه كه كورن عاشق اولور صورت سر نامه سنه

حكايه ايدرلر كه آفتابى (چراغ) آدلو بر محبوب ايله مناسبت والفت طوتوب مابينلرنده
چوق مودت و محبت واقع اولمش . بر كون (چراغ) آفتابى يي او طه سنه دعوت ايدر .
بودخى دعوتنه اجابت سنت ديو قانزوب چراغ او طه سنه واروب كورسه كه مجلس مى
آراسته و اطراف مجلس محابيله پيراسته اولوب صاغلى صوللى سيمين ساق محبوبلر آياق
اوستنه حواله اولوب اياق طولولرين نوش ايدرلر . بونلك بر مرتبه ده عيش وعشرت

و بر درجه ده صحبت و مصاحبت لری و ارکه جام جم کورسه حیران و سر کردن
اولوردی . آفتابی آکاجاق کلوب بو حالی کوریمچک نائب صوفی اولمغین یسنه نازکانه
دونوب کیتیمک ایستییجک جمعیت خوبان بونک کلدیکنه مطلع اولور . هر بری قالقوب
بونی آدینم آتمغه مجال قوموب طوته قایه مجلسه کتیررلر . ضرب دست ایله چار وناچار
بوکا دخی اول . شربتی ایچیررلر . آرتق کریمت ایدوب او یقو غلبه سیله باشندن دولبندی
شراب ظرفه دوشدی و خر قه سنه تاب تب چراغدن آتش ایروب تن جیه سن اودلره
و بدن خر قه سن اوجاقلره یاقوب آفتابی هوشیار اولوب بو حال کوریمچک بو بیتی دیدی :

بیت

صوفیسه ک آفتابی بزم چراغه وارمه
کیم خر قه ک اوده یانار دوشر شرابه تاجک

مولانا ساقی علیه الرحمه

آل رسولندر . فلبه لیدر . «بالدر اوغلی» دیمکه مشهوردر . ساقی مخلص دیمکه دخی
باعث اولدر . همان باباسی اسمنه نسبتله مختص اولمغیندر . علومی ترتیب اوزره کورمش
کامل ، ذوقنون فاضل ، اشعاری اگرچه زنانه رنگ لکن یکدست وهم رنگدر . الحاصل
الفاظی لطافتدن خالی دکلدر . نظمی شیوه دار و سوزلری عشوه کاردر . بو جهتدن
غزلیاتی شیرین و اداسی رنگیندر . روم ایلی دیارنده مدرسه ویرلوب آنده شغلده
ایکن فوت اولدی . بو ابیات آنکدر :

غنچه ابکاری عندیلی کوروب فیز چقن کلدی بونده بو دیدیلر
کویمز ناله ایله طولدردی وایلی وایلی آبو آبو دیدیلر

مولانا نهالی

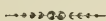
اسمی جمفردر . مولدی بروسدر . علومی ترتیب وهر فنی ترغیب ایله کورمش

فاضل و کامل، سخن آفرین . مصاحبی وزرا و امرا و هرگاه الفت و مواسقتی علما و فضلا
ایله اولوب غلطه قاضیمی ایکن فراغت اختیار ایلوب کوشه عزلتده آرام و کنج قناعتده
مقام ایدینوب تصوفه مائل، خیلی صفای خاطر حاصل ایتشدرد . طریق شعرده طرز خاصی
وبو اسلوبه کندینک اختصاصی وار . اکثر اشعاری اهل حرف حقنده واقع اولمش
لطیفه لردر . ولایت رومده دکل بلکه عربده و عجمده و پهلوی دیلده بو اسلوبه شعر دیمش
کیمسه یوق . طریقتده فرید الدهر و ممتازالعصر در . بو وادیده ، لطائف قسمنده سوز
سویانک بو قدر اولور ، آرتق دیمک اولمز . بونک کبی شعره بو جاشنی ویرمک محال
عقل و هیچ بروجهله مقدور بشر دکل . آنک اشعارین صاحب ذوق اولان معلوم و اهل
شوق بالتمام مفهوم ایدینور . جمله لطائفندن بری بوغزلدر :

غزل

همامه کیردی کوردم اونا زک بدن کوزل شو شویله دییه جک یر یوق حله کوزل
صویندی غنجه کبی چیقوب سبز جامه دن بر سوسنی فوطیله از کپیرهن کوزل
مه کله سیننه فوطه سی ابر حجاب ایدی اول کون یونارکن آچله دوشدی ایکن کوزل
کیمیمی ساعدین کیمی ساقن کوزل دیدی بن بیلدیکم اوبر پریدر جمله دن کوزل

قوجز کوزل قوجالادی دیمشک نهالی
ایکن کوزلسک آی ایکی کوزم ایکن کوزل

مولانا غزالی

« دلی برادر » دیمکله آکیلور . دیوانه رنگ ، متلون کشیدر . عالموی ترتیب
اوزره کورمش . مرحوم سلطان قورقود مؤلفاتنه مقابله جی اولمشدر . آند ، خدمتده
ایکن سلطان قورقودک یاننده خدمتن ایدن خاصه محبوبلرندن (پیاله) نام بریارار خدمتکار
غلام آدینه « الفیه و شلفیه » اسلوبنده (دافع الضوم و رافع الهموم) ادلی برکتاب تألیف
ایتدی . سلطان قورقود اینجینوب یانندن کیدردی . بروسه جوارنده کشیش طاعنده
واقع اولان « کیکلو بابا » تکیه سینه شیخ اولدی . نیجه مدت آنده ذوق و صفا کسب ایلوب
غزالی مخلص دیمکه سبب دخی اولدر . صکره دن « اغرس » مدرسه سن طلب ایدوب اول

مدرسه‌ده ایکن تقاعد اختیار ایدوب آندله اولان مدرسه‌دن بدل بر مقدار کندویه اوتوراق
[تقاعد] اچمه ایتدیروب استانبول مقابله‌سندله بشکطاش دیمکله مشهور موضعه او و حمام
و جمعه مسجدین بنا ایدوب آنده کچنورکن تلونی غالب اولوب اوینی و حمامی و مسجدینی
صاتوب کیمه شریفه شرفه‌الله جانبیه کیدوب حالیا مکه قربنده «دکه» نام قصبه‌ده اولور .
کشاده دل، هزل کوی، طبیعتی لطیفه مائل اولوب وزرا و امرا مصاحبتنه ملازمت
واولور و دولتلور خدمته مداومت ایدردی . نظم ایتدیکی لطیفه‌لرک عبارتسده تلطیف
کلام ایلوب وزنه کلن کلاتنک اکثری فاحش فحشیات نافر جام اولمغین طبع سلیم آندن
با و ذهن مستقیم ابرا ایتمه‌مک اولمز . اگرچه کندی وادی‌سندله کوزل نظمی و بی بدل
اشعاری وار، لکن ایتدیکی لطیفه‌لری غایت فاحش اولوب قلب آندن نفرت ایدوب
بزار اولور . بوخدریه اول جنس کلاتی یازمق سوء ادب فهم اولوب اول سبدن اول
لطیفه‌لردن نسنه یازمغه اقدام و اول کلاتدن بو مسوده‌یه بعض نکات ثبت ایتمه‌ک اهتم
ایتموب جمله لطیفه‌لرندن بو بر ایکی بیت یازیلوب ذکر اولندی :

نظم

کشی قادر اولوب بر دلریاه قوجوب آنی ایرشمزسه صفایه
محقق بیلکه اول کشی ولیدر ویا زنجیره چکملی دلیدر

مولانا مانی رحمه‌الله علیه

یار حصار اوغلنک اوغلیدر . بابایی استانبول قاضیسی اولمشدر . کندیمی کلیولی
قاضیسی ایکن فوت اولدی . نظمی لطیف و کندیمی ظریف، لطیفه کوی، صاحب
معرفت و اهل فضیلت، سخن آفرین و ادراکی متین کیمسه‌در . ملا زاده‌لرده بو دکلو
خوش طبع، نازک، شوخ، دلکش کشی اولمز . نظمه‌کیش لطیفه‌لرینه نهایت یوق
و اشعاری ایجره درج اولان ثقیفه‌لری ایکن چوق . جمله نظمندن بری بو بیتدرکه
ذکر اولندی :

بیت

یلبر [یالن] سکسن قتی آی اوغلانچق یوقسه کونشمیسک آی اوغلانچق

بو بر ایکی بیت دخی آنک مشهور اولان اشعارنددر :

نظم

ای آفتی دهرک، صنمی دور زمانک کور لذتی صحتته کل ظرفانک
سوزایله بر آه ایتدم ایدی یار دیدی کیم کرمیتی وار یننه بوکون خیلی هوانک

مولانا صدري رحمه الله عليه

شیخ قطب الدینک دختر زاده سیدر . مولدی از نیکدر . ملا زاده در . بابایی مرحوم سلطان قورقودک خواجه سی اولمشدر . «حکلی اوغلی» دیمکله مشهوردر . کندیزی شریفدر . علومی ترتیله کورمش اهل فضل، صنایع شعرده ماهر، اسلوب نظمده قادر قاضی اولمش کشیدر . خسرو و شیرین نظامی طرزنده خیلی مثنوی دیمشدر . اگرچه خیال انکیز و بی بدل رعنا و منتها غزللری وار وغرا زیبا وافر اشعار صاحبیدر ، لکن مثنویسی غزلیاتنه غالب و غزلیاتندن ایسه مثنویسنه هرکس طالبدر . لطافت و زاکت مثنویسنده نهایتدهدر . مثنوینک تحریرنده چسوق معانی ارتکاب ایدوبدر . غایت لطافتندن مثنویسی کمیابدر : مزاری استانبولده ادرنه قاپوسنده امیر بخاری تکیه سی قربندهدر . بومطلع آنک غایت مشهور اولان اشعارندندر :

حسن مطلع

صفحه باغه صوجدول چکدی ریحان یازدی خط لاله لر جزم وچن اعراب و فلفلر نقط
بو بیت دخی آنک مخیل اولان اشعارندندر :

بیت

قامتک شوقیله قوشلرا وچدی سروک اوسته صان قیامتدر کلور بر آیاق اوزره بیک آیاق

مولانا صبحی

«حکیم سنان اوغلی» دیمکله مذکوردر . علومی ترتیب اوزره کورمشدر . حلیه فضل ایله مزین وزیر علم ایله مبین اهل معرفت و صاحب فضیلت . کلیبولی و کوتاهیله قاضی

اولمشدرد . فن معانی و بیان و بدیع و اسلوب نظم منیع بابنده ملهم و هرفه قادر کیمسه در .
اشعاری عاشقانه و ایاتی درد مندانه . بومطلع انك اشعارندرد :

سینه مده تیغ و خنجرى اول کلمذارمك سوسنلر اولدی دائره سنده مزارمك

دیگر

دریغ تیغ جفا ایله درد ناك اولدم بو غصه دن نیده یم بیلمز هلاك اولدم

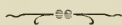

مولانا ریاضی رحمۃ اللہ علیہ

بروسه لیدر . باباسی بروسه قاضیسی اولمشدرد . باباسنه «ایم اربك» دیمکله متعارفدر .
وکندیسی اهل علمدن صاحب فضل کامل و فنون معارفله مزین فاضل کیمسه ایدی .
مدرسه یه متصرف ایکن فوت اولدی . بومطلع انك اشعارندرد که ذکر اولنور :

مطلع

نسبت ایتدیکم ایچون قامتکه کاه کهی نازدن آیانی اوزره طوره مز سرو سبی

مولانا کیری رحمۃ اللہ علیہ

اهل علم طائفه سندنرد . علومى ترتیب اوزره کورمش نازك سخندان و معانی
و بدیع و بیان طفیل اولمش اهل دل ، علم شعری خوب بیلور صاحب دل کیمسه ایدی .
اما جودت طبع قلتندن اشعاری اقل قلیل اولمغین مولانا شوقی لطیفه یوزندن اکا
بوقطعه یی دیدی :

قطعه

کیری شعر کولر آر.سند ، همان اعداد ایچنده صفره بکزر
تراید ویرر اعداده ولیکن حسابه صایمز آنی اهل دفتر

بو بر ایکی بیت انك اشعارندرد :

سوه لیدن بری سن خالق وحسنی حسنی دخیلاره [دهالره] نظرم یوق کوزدیرم هاسنی
 دیله مزدم هله بن سندن اوزیله م کسپله م نیدهیم اللهه صالدم سنی بندن کسفی

مولانا سودایی رحمة الله علیه

اهل علمدندر . مدارس کزوب علم کسب ایدوب نازک طبع، غرا کوزل غزلاری
 ورنده و بی بدل ایاتی وار . قرق کلیسا قاضیسی ایکن الله امرینه واروب جوار حقد
 مسکن طودی . مزاری قرق کلیساده در . بو بیت اشعارندندرکه ذکر اولنور :
 آه کیم ایلدی چاره بو بیچاره سنه نیدهیم نیایهیم نه قیلهیم چاره سی نه

مولانا وصالی رحمة الله علیه

آیدین ایلندندر . دیلنده لکنتی وار ایدی . قواعد شعری خسوب و اطوار نظمی
 مرغوب بیلوردی . فن بدیع و بیان و معانی اسلوب احاطه ایتمش، سخندان ملا کیمسه
 ایدی . بوسیدن هر کشینک شعرینه دخل ایدردی . اشعاری علمنه کوره دکل، چندان
 حظ اولتمز، سوزلری کرانجاندرد . وکنیدیسی حجاب پرده سی آلتنده اونودلمش قالمش،
 سنتسزک ایله معتاد اولمش، سنتسزدر دیو تهمت اسناد ایدرلردی . آکا بناء لطیفه کونه
 کاتب شوقی بو قطعه بی دیدی :

قطعه

ناسخ فن بیان یعنی وصالی حضرتی صنعت شعر ایچره اوته اوجیدر دولتسزک
 شعرین ایسترمش نجاتینک که تایوزوب بوزه همت عالینسی بالله کور همتمسزک
 شعر ایچنده غیر فرضیاتی عرض ایلر بزه نیدهلم بوسویلتور سوزدرکه «سوز سنتسزک»

بو مطلع مولانا وصالی اشعارندندرکه ذکر اولنور :

مطلع

قنی برسنجیلین شیودلی محبوب رجب که اوله حسننه مفتون عجم و ترک و عرب

بو بیت دخی، آنک غایتده مشهور اولان اشعارند:

بیت

هجر کده کوزم یاشی کوز یاغمورینه بکزر
برباره دینر دینر باشلارینه یاغماغه

مولانا غباری رحمة الله علیه

بودخی آیدین ایلندن، « اورله » نام قصبه دندر. دانشمنددر. قاضی اولمش، هر فنده
بهره مند، خیلی استقامتله چوق اعتبار بولمشدر. خوش طبع، ذهنی سلیم واشعارى
ملایم. قاضی ایکن فوت اولدی. بو ابیات آنک اشعارندندر :

ذره جه بولمیون سنده نشان دهنی غنچه دلتک اولو بن چاک ایدر اوش پیرهنی
کل رخک شوق ایله لاله شهید اولدی مکر کاول جکر سوخته نک قانه بویاندی کفنی

مولانا غلامی

قاضیدر. رعنا، لطیف غزلیاتی ونفیس ایانی وار. اهل علم قسمندندر. اشعارى
خیلی اشتهار بولمش کیمسدر. بو ابیات آنک اشعارندندر :

ای صبا طوندک ایسه لطف ایله کازار اتکن دامن کلمی صانورسک آچمک یار اتکن
آشنالق بومی ای کعبه بیگانه نواز ایل اوپه صافی الک، بز در و دیوار اتکن

مولانا کریمی رحمة الله علیه

اهل علمندندر. مدرس ازمش کیمسدر. خسوش طبع و پر ادراک والفاظی نازک

وپاك ، قاعده اشعارى خوب واسلوب كفتارى مرغوب تتبع ايتش ، سوزى پخته وگلانى
پر نكته. احوالى اشعارندن معلومدر. بو ابیات آنك اشعارندنركه ذكر اولنور :

اول ياره نوله بن قولنه جور ايسه عادت دلدارك اولور بن قولنه جورى سعادت
يارين بوليشه م ساكه ديمشدى بكا اول يار يارين ديديكى غالب آنك اوله قیامت

مولانا قادری رحمۃ اللہ علیہ

ادر نه ليدر . «عيسى فقيه اوغلى» ديمككه بيلنور . علمه مشغول ايكن جوار حقه ده
وطن طوتوب كيتدى . تازه نوجوان ايدى . اشعارده طرز خاص قوللانور واسلوب
خياله اختصاص كوستردى. خيال انكيز غرا وى بدل رعنا غزلياتى وار . بو ابیات
آنكدر :

جادو كوزك كه سحر ايله اكز جهانه باش بوزدى طلسم عقلی ايدوب كنچ عشق فاش
ميدان حسن ايچنده ايكي پهلوان كې ابرولرينى كور كه قومش بر برينه باش
بو ابیات دخى آنك غایت مشهور اولان اشعارندندر :

لىلى كې چنده قونوب كل اوتاغله مجنون كې يانار يوركى لاله داغله
هنكامه كير [*] اولورسه صراحی عجب دكل كيم نجه پهلوانى باصار بر اياغله

مولانا نیازی رحمۃ اللہ علیہ

اعل علمدندر . ملا ولدانك قرنداشيدر . اسمى الياس، قواعد ابیاتی محكم اساسدر .
خيلي اشعاره مالك ، طريق حقه سالك ، اشعارى سليس و ابیاتی نفیس كيمسه در . (نیازی)
لفظى چوق كيمسه مخلص ايدنمش ، جمله دن بونك اشعارى اخص اولوب غيريلر
اشعارينه غالب و كندوسى معارفه طالب ايلمقين بوفقيير سائرلردن بعض جهاتده بونى

ترجیح ایدوب و آنلره نسبت اشعارخی، ملیح و کشاده کورمکین بو تذکره یه بونی یازمئی اختیار و اعتبار ایتدم . (دیمتوقه) قاضیمی ایکن بروسهده امیر سلطان تکیه سینه واروب درویش اولدی . دنیا مشغله سندن فراغت ایتدی . بو مطلع آنک مشهور اولان اشعارندندرکه ذکر اولندی :

مطلع

وار مفرح نیجه معجون آله کل بازاردن کیم طولودر جرعه دانی کوکک اسراردن

مولانا جفای رحمة الله علیه

مرحوم سلطان بایزید زماننده سرای عامر یه خواجه اولوب آنده اولان اوغلانلره [چوجققره] تعلیم ایدردی . اهل علمدن ایدی . پیر اولمش ، سال خورده کیمسه ایدی . چوق معارفه مالک و ممالک نظم اکا مسالک اولوب اسلوب شعری وقاعده نظمی غایت کوزل بیلور ، بوطریقده استاد و بوقنه سالک اولانه ارشاد ایدر کیمسه ایدی . « یاقه » لفظنده بش درلو معنایه دلالت ایدر تجنیس بولوب برغزل ایتمشدر ، بوابیات آندندر :

آهم بنی بو حسرت ایله یاقه یقیندر کیم شه یوزینه بر دخی قول یاقه یقیندر
بویننده یقاسن کوروب ای دل حسدایتمه سن اندن ایراقسک آکا اول یاقه یقیندر

مولانا دعای رحمة الله علیه

بروسه لیدر . باباسی معرفدی . آتا صنعتته ارغلی وارث اولدیفی جهتندن دعای مخلص دیمکه باعث اولدر . خوش طبع ، سلامت وزنی و خوب آچیق ذهنی وار . بو ابیات آنک اشعارندندرکه ذکر اونور :

عارضک عرض ایت کله کاشنده زیبالمنسون سروه کوستر قدکی نازایله رعالمنسون
قیل مقوس قاشلرک طرف کلاهکدن نشان غره مه شکل ابروسینه غرالمنسون

بابا حسن رحمۃ اللہ علیہ

«قرہ فریہ» لیدر . علمہ طالب و معرفتہ راغب اولوب درس کورمش، درجۂ استعداد و علم ایلہ مناسبت و اتحاد بولمش ایکن صورت فقر و فنا غلبہ ایدوب سروبارهنه کدا درویش اولوب کنج فقرده قناعت اختیار ایدوب توشۂ فقر ایلہ افتخار ایلوب کچینورکن بعض اهل فساد کیجه ایلہ حجره سنه یا تدینی یره واروب کیروب برنجہ یرده محکم بره اوروب شهید ایتدیلر. بو رد العجز علی الصدر ابیات آنک اشعارندندر :

مصر حسنکده کم قیلدی کوکل جان و سری شام زلفکنده ایمش آلدی لبندن خبری
خبری فرقت کلدنکه پیام ایتدی صبا بلبلک لاله صفت قان ایلہ طولدی جگری

بهشتی رحمۃ اللہ علیہ

اسمی احمددر . «تارشدیران سلیمان اوغلی» دیمکه مشهور، صاحب جمال نوجواندی . مرحوم سلطان بایزید حضور شریفنده خدمت کهتری و ملازمت مهتری ایدردی . آخر برجژئی نسنه ایچون سلطان کیتی ستان حضرت تلیرنه نازلنوب قاجوپ پادشاه ایران، شهنشاه جهان، مربی الفضلا ، مدقق البلغا ، حمرو عجم، سلطان حسین بیقرایانه واروب آنده حضرت شیخ کرامی ملا عبدالرحمن جامی رحمۃ اللہ علیہ حضرت تلیری ایلہ مصاحبت و مناسبت ایتدی . اول دیارده برنجہ مدت اولدقندن صکره سلطان حسین بیقرایانچی ایلہ هر قسمدن وافر انواع تبرکات و هر جنسندن اجناس معتبرات کوندروب سلطان بایزید حضرت تلیرندن استشفاع ایدوب آنلر دخی دیلکلیرین قبول ایلوب آنک اول کناهندن کچوب کلوب ینه باقی عمرین آستانه سعادتلرنده کچیردی . اول عجمدن کلدیکی محالده کندی کنایه مقابله سنده پادشاهی مدح ایدوب برقصیده دیمش ایدی. بویت اول دیدیکی قصیده دندز . کنایه عفو اولمق امیدینه دیمشدرکه ذکر اولنور :

بیت

نه قول اوله که آنک اولیه جرم و کنهی نه خطا اوله که عفو ایتیه سلطان کرم

مرحوم سلطان بایزید مربالرننددر. علومى ترتيب اوزره كورمش، «خمسۀ نظامى» نى
بالتام تركى به ترجمه ايتمشدر. هر فنده ماهر، چوق معارفه قادر كيمسهدر. بو ابیات دخی
آنك اشعارنددر كه ذكر اولنور :

نظم

اوطور ییحق دیز دیزه اغیار یارک یانسه تازہ تازہ داغ اورر عاشق لرینک جانسه
فرشنگ بنیادی آب وشفقک بنیادی باد التجا یرى دکدر یوف فلک بنیاسنه

—o:~o:~o—

مولانا ترانې رحمة الله عليه

سلطان جم خواجہ سى اولمش، فاضل وکامل، تفسيره قادر و علم ظاهرده ماهر
کيمسه ايدى. دارالسلطنۀ استانبولده اولوردى. بيت المالدن تعيين اولمش اچمه سى وار
ايدى. جمعه کونلرنده وعظ ايدردى. درویش نهاد کيشى ايدى. بو ابیات
آنکدر :

جانم اول شوخ جهان اوسته ترتر ترتر تن کجى روح روان اوسته ترتر ترتر
زلف مشکينى عذارنده پريشان اوليجق سایه وش آب روان اوسته ترتر ترتر

—o:~o:~o—

سخاينى رحمة الله عليه

بودخى سلطان جم شاعرلرننددر، فصیح و بلیغ کيمسه ايدى. سلطان جم ايله غريبته
بيله کيدوب آنده قالمش ايدى. بو ابیات آنک مشهور اولان اشعارنددر :

دلبرک دردى هميشه جانمه همدردر اول سيبنددر كه چشم آب ايله همدردر
رحم ایت ای دلبر بو غمکین کوکله کیم هر نفس همدم درد وبلا و محرم هم غمدردر

—o:~o:~o—

لعلی رحمة الله علیه

سلطان جم شاعر لرندندر . خوش طبع ، نازك كيمسه اولوب ديار غربهته سلطان جم
ايله بيله كيمشدر . بو بر ايكي بيت آنك اشعارندندر كه ذكر اولور :

زاهدك فكرند ، عاشقك ديدار يار هر كشينك لاجرم باشنده برسوداسي وار
خسته جانه شول قيا باقشار ايله باقمه كيم شيوه و ناز ايله اولدردك بزي هي غمزده كار

حيدر رحمة الله علیه

سلطان جم شاعر لرندندر . سلطان جم دريا يوزينه روان اولوب عزم فرنگستان
ايدوب ترك ديار ايتدكده بيله كيدوب روزكاري و عمر ناپايداري آنكله كچيرنلردندر .
بوايات آنك اشعارندندر كه ذكر اولور :

چكمش قليجن غمزده لك قان ايده بگزور هر لحظه ده بيك بيدلي بي جان ايده بگزور
قورمش قاشي ياسيني جفا كشلره دلبز عاشقارينك جاني قربان ايده بگزور
سنبل صاچك ولاه رخك يادينه چشم قان ياش ايله اطرافي گلستان ايده بگزور

قندي سيروزي عليه الرحمه

بودخي مرحوم سلطان جم شاعر لرندندر . سيروز شهرندندر . خوش طبع و سخن
آفرين ، اشعار سبك و شيرين و نظمي مانند در ثمين كوزل و لطيف و غايت لطافتدن سوزلري
خفيف كيمسه در . ديار غربهته سلطان جم ايله قالوب آنده فوت اولوب الله امرينه
واردی . سلطان جمك مقبول مصاحبلرندندر . بو بيت مقطع آنك اشعارندندر :

قنده قدم اي صنم كلاب لعلك قندينه
كيم بكا قندي ديوبهتان ايدرسك هر نفس

جنانی رحمة الله عليه

ملا عذارینک برادریدر . چوق معارفه مالک و کنیدیسی سپاه جنکی طریقنه سالک
اولوب تیماره متصرف ایدی . مالقوج اوغلی بالی بک قیش آقینده کرکی کبی یولداشلقلر
ایدوب آنک اوکنده شهید اولدی . خوش طبع ، اشعاری سلیس و غزلیاتی نفیس .
بو بر قاج بیت آنک مشهور اولان اشعارنددرکه ذکر اولنور :

شب غمده یالکنز قالدیم ای شاه مدد سکا ایرشمز الم نیدهیم ای واء مدد
کل اسیرکه بنی دولتی کوزل باشک ایچون سندن آرمه بنی قولکم ای شاه مدد

عهدی رحمة الله عليه

سلطان بایزید زماننده دیوان عالی نشان خدمتیده اولوردی . احکام کتابت ایدودی .
کتابتی کوزل و خطی بی بدل ، حسن خطی زیاده ، کاتب شیخ زاده شاگردلرنددر .
اشعاری غرا و نظمی مستنفا ، چوق معارفه قادر و فن شعرده ماهر کیمسه ایدی . بومطلع
آنک اشعارنددر :

مطلع
قنده واردم سایه سرو بلندم وار ایکن کیمه قول اوله سنک کیی اقدام وار ایکن

مولانا شهیدی علیه الرحه

سید قاسم نکساری دیمکله مشهوردر . آل رسولنددر . علومی ترتیب اوزره کورمش
عالم و فاضل و اهل دل کامل . طریزون دیارندن مرحوم سلطان سلیم خان حضرتلری ایله
کلدی . درگاه طایفه ملازمیلرندن ایدی . خوب طبیعتی وار ، اولانجه اشعاری هموار ،
بارسی و تورکی دیلده اشعار دیمکه قادر ، سوزلری محکم و استوار کیمسه در . کنیدیسی
مرحوم سلطان سلیم ایله طریزونده اولورکن چوق مصاحبت و آرتوجق مناسبت ایتیش
ایدی . بو بیت آنک اشعارنددر :

بیت

صوفی به سوبلك خبندن سینهن سن صاف ایلسون نیجه برطعن ایلک عشاقه انصاف ایلسون

ساغری علیه الرحمه

ادرنه لیدر . « غراز علی » دیمکله مشهور و مذکوردر . طبعی هزله مائل ، لکن حسینی . دخی بی مثلد . پیشه سی غرازلقدر . علم ادوارد ، کوینده اوسته شمس نیله همدم وساز فتنده یور بکله محرم اولوب قوپوز[*] نوازلقده بر مرتبه ده مهارت و تردستلکده بر درجه ده ممارست بولمشدی که انه قوپوز آلوب پرده سن یوزدن کوتوروب چالغنه باشلا یجق زهره بی کوکدن یره ایندیروب بی اختیار رقص و سماعه کتوروب اهل مجلسک ایچنه آتش براقوب هر بری های و هویدن عالم یوزین شورش و غوغا و مستانه نعره لردن روی زمینی آشوب و بلا ایله مالا مال ایدرلردی . خوش طبع ، نازک کیمسه ایدی . دنیایه مرد مجرد کلدی کیتدی . بو بیت آنکدر :

بیت

پیر اولدی ساغری قومز الدن پیاله بی
دوشدی عصایه نرکس وزرین قدح کبی

بو قطعه آنک مشهور اولان اشعارندندر :

قطعه

آنک ایچون مزارم اوستنده بن بواشعجاری بویله وضع ایتم
که کورن صورمدین بیله حالم بوجهان ایچره نیلدم نیتدم
بره بوی سرو و کوزی بادامک شفتالوسینه طویمدم کیتدم

لقائی رحمة الله عليه

استانبول بزازستانده اوتورر صحاف ایدی . چوق معارفه مالک ، صاحب کمال ،
ظریف ، سعال زخمی عارض اولمش ضعیف مزاج کیمسه ایدی . اکثر اوقاتده کاتب شوقی
ایله مصاحبت ایدردی . اثنای مصاحبتده لطیفه گونه مولانا شوقی آکا بر قطعه دیدی .
اول قطعه بودر :

قطعه

لقائی کیم ظریفدر جهانک
دیدی براهل طب کوردکده آنی
شیشیردر بورنی سومکور دیکنجه
مرضدر بو کسلیلر واردیغنجه
بو بیت دخی مولانا لقاینک اشعارندندر :

بیت

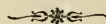
سن شاهباز ایله ایدهیم دیو دست بوس
نازکلك ایله کندی آیاغن طغان اوپر

فریدی رحمة الله عليه

« خراجی حسام » دیمکه نام بولمشد . اسکوب شهرندندر . ادرنده یکی عمارته
ودارالحدیثه متولی اولمشد . اشعارنده اینی قصدر ایدر . خوش طبع ، الفاظی هموار
ونظمی خوب واستوار کیمسه در . الله امرینه واروب مزاری ادرنده در . بو بیت
مقطع آنکدر :

مقطع

مکن دکل فریدی که مقبول شاه اوله
ایرمن مقام دولته قول مقبل اولسه

مولانا حیوی رحمۃ اللہ علیہ

آیدین ایلندن، اهل علم قسمندندر . غایت خوب نفس کیسہ ایدی . فائق پاشا
ناردهده بنا ایتدیکی جامع شریفه رغبتله کتوروب خطیب ایتشدی . بر نیجه یسیل آنده
خطیب اولوب یورورکن ممالک عقل وهوشنه لشکر هوا وهوس نفس ظلوم وسپاه
پادشاه عشق هجوم ایدوب نیجه زمان بیوش وحیران وسرکردان سودا غلبه سیله نالان
وکریان کزوب یورویوب آخر ترک دیار ایدوب ینسه آیدین ایلینه کیتدی . وطن
اصلیسی اولان (بادره) نام قصبه یه واروب آنده تصوفه مائل اولوب چوق ریاضت
ومجاهدله ایلوب نیجه خلوتلر ونیجه چلهلر چکوب صوفی اولمش ، خوش طبع
کیسه در . مزاری آیدین ایلنده ینه کندی ولایتنده بادره نام قصبه در . بو ایسات
اشعارنددرکه ذکر اولنور :

ای شه نشاه جهانم ، میر صاحب دولتم سا که قول اولمقدرجان وکوکدن نیتم
مذهب وملت صورار زاهد بکا بیلیمز می کیم لالابی عاشقم دیوانه لکدر ملت

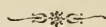
مولانا نصوحی رحمۃ اللہ علیہ

طیب فاضل وحکیم کامل، علومی ترتیب اوزره کورمش، اشعاری سلیس وغزلیاتی
نفیس، چوق معارف ضبط ایش صاحب معرفت واهل زکات، اسلوب لطائفده بی مانند
کیسه در . اهل نجوم استخراجنه تقویم یازمشدر . «تقویم نصوحی» دیمکله مشهوردر .
بواطیفه اول تقویمنددرکه ذکر اولنور :

(احکام تقویم — امر ربانی وفرمان حکیم سبحانی وهیئت فلکی وبراهین هندسی
واجرام نورانی بر موجب حساب زیج بالانی شویله اقتضا ایلرکه بوییل حامجیلر بکلیوب
دلاکله ایچرده درکار اوله لر . وناطورلر متصل پشماق سیلیمه اوزرینه اوله لر .
پازارجیلرده آله وصاتمه چوق اوله . وآرپه جیلر محتسب اوغلاننک آغزی اولچیسین
آله لرکه «آلدیغمز کیله ایله صاتارز» دیمکه مجال بوله لر . وقلایحیلر دونه دونه قازانچ ایده لر .
وآشجیلرده ماچنق یرلی چناق اوله) . جمله اشعارندن بومطلع آنکدر :

مطلع

ملك دل سنسر شها ييقلدی ويران اولدی كل انتهای فرقت وپایان هجران اولدی كل

کاتبی رحمة الله عليه

منلا عشقی شا کردیدر . کندیمی لطیف کتابت ایدر کاتب ایدی . کاتبی مخلص دیمکه
دخی سبب اولدر و علم موسیقده پهلوان کامل، کندینک و غیرک اشعارین نقش و تصنیف
باغلیوب ایرلاردی . چوق قصائد و غزلیاته مالک، خوش طبع، کشاده دل کیمسه ایدی .
سلطان محمد طاب ثراه حضرتلرینک زمانندن سلطان صاحبقران زمانه کلنجه آستانه
دولتده خدمت ایلایوب علوفیه متصرفدی . فوتی استانبولده اولدی . جماله اشعارندن
اشبو بر ایکی بیت آنکدرکه ذکر اولنور :

شول طره مسکین که رخ یاره طیاندی یانارسه نوله عود کبی ناره طیاندی
بیار ایدی دل زلفک اوچندن سرزلفک دستینه عصا صونه لی برپاره طیاندی

مولانا حدیدی رحمة الله عليه

روم اینلنده (فره جک) نام قصبه دندر . ینه اول قصبه نک خطیبی اولمشدی . حدیدی
مخلص دیمکه علت کندی صنعتی تیمورجیلک ایدی . کفاف نفسیچون حداداق ایدردی .
خوش طبع و سخندان و سوز و زننده فراوان نظمی و اشعاری وار و تواریخ آل عثمانی
پادشاه صاحبقران کلوب تحته جلوس ایدنجه نظم ایلدی . نظمی لطیف و سلیس و الفاظی
درناب کبی نفیس . بو بیت مقطع آنکدر :

بیت

شاه شهرنده حدیدی شعرک هر بیتنی مالکر مرمرلره یازمالیدر باب اوسته .

و بو بیت دخی آنک اشعارنددرکه تحریر اولندی :

کافر کوزخی یار مسلمان ایدر کبی
مژکانی طوتمش ایکی طرف تیغ بی نیام

رسمی رحمة الله علیه

بروسه لیدر . اهل صنایع دندندر . کفاف نفسی چون بزاز اولمش والاجیدر ،
کندی زماننده شعر ایله امتیاز بولمش کیمسه در . مرحوم احمد پاشانک نیجه غزلیاتی
تخمیس ایتمش قابل کشتی و کندی می دل خوش ، اشعاری خوش آینده و غزلیاتی پسندیده .
فوتی بروسه ده اولمشدر . بو ابیات آنک اشعار دندندر که ذکر اولنور :

نته کیم ساکه عادتدر نیاز اهلینه ناز ایتمک بکا هم خودرر بر نازه بیک درلو نیاز ایتمک
سجود ایتدکجه محرابه سنی یاد ایتدیکم بودر حضور قلب اولمزه درست اولمز نماز ایتمک

صدق رحمة الله علیه

آستانه سعادت آشیان ملازملر دندندر . سپاهی اوغلانلری زمره سندن ، خدمت ایدن
بنده لر دندندر . خوش کشتی ایدی . طبی ملایم و کندی می حلیم ، اشعاری نازک و پاک ،
ذاتی پر ادراک کیمسه در . بومطلع آنکدر :

دلبرک کوکلنه آهم ایتمدی اصلا اثر
کرچه دیرلر آه عاشق سنک خارادن کچر

فهمی رحمة الله علیه

معرف ملا حمیدینک شاگردیدر . « جانباز » دیمکجه مذکوردر . درگاه علمیناه

بنددلرندندر . یر ادراك، فهمی كوزل وطبی پاك، خوب آدمی كیمسه ایدی . بوابیات آنك اشعارندندر كه ذكر اولنور :

مبتلای عشق یارم بكا تدبیر ایله كز
اول طیبیه حاملی بالله تقرر ایله كز
اومارم باری خیال یار ایله جان ویره می
صورت دلدارمی قارشیمده تصویر ایله كز

مولانا نهانی رحمة الله علیه

استانبوللیدر . اسمی محمددر . علومی اصولیه کورمش اهل علمدندر . اهلیت ایله آکیلور وعاما وفضلا آره مننده فضیلت ایله مذکور کیمسه در . لکن غایتده عیاش ونهایته اوباش اولمغین فلاکت ایله فوت ایلدی . خوش طبع، ذهنی کشاده واشعاری زیاده آرتقدر . بوابیات آنك اشعارندندر كه ذكر اولنور :

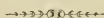
ای شكر لب طاتلی سوز مهر ومحبت آرتیرر طاتلی طاتلی آغز مه صون لقمه شفقت آرتیرر
باش قویان خاك درمیخانه یه دولت بولور می فروشك اوپك آباغنی حرمت آرتیرر

مولانا هوسی رحمة الله علیه

اسکوب شهرندندر . علمه مشغول ایکن فراغت وكثرت شغلدن برأت كوستروب شعره هوس ایتمش خوش طبع، لطیف وسبکی شیرین وخفیف اشعاری وار . بومطلع انكدر كه ذكر اولنور :

مطلع

بهار كچدیسه نوله خزان خوش كوردم زمان زمانه ایرشمز بز آنی خوش كوردم

مولانا نهانی رحمة الله علیه

قدیمی ولایت آناطولیدندر . خادم علی پاشانك مصاحبلرندندر . اسکی صاحب معرفت

کیمسه در. خوش طبع، نازک اشعاری و غرا و بی بدل گفتاری وار. بو رد العجز علی السدر
قسمندن اولان مصنع غزل آنکدرکه ذکر اولنور :

ناکیم کوره لی طلعتکی ای یوزی (قمر) (ارمق) کبی کوزمدن آفار شام و سحرما
امدر دیدی دل لعلکه دردیکه دیدی (مرك) (کرم) اولمه ایکن بندکی اولدر مکه یارا
بوابیات دخی پک مشهور اولان اشعارندندر :

تاج کلکون کیدیکیچون لاله شاهیلر کبی چکدی سوسنلر قلیج سنه سپاهیلر کبی
رافضیدر لاله آنکچون باشنده تاجی وار یاسمنلر حقه یوز طومش الهیلر کبی

مولانا محی رحمة الله علیه

آیدین ایلمندن «برکی» لیدر. اهل علم طائفه سندندر. برکی قاضیسی اولمشدر.
غایت مصاحبی لطیف و اشعاری کوزل، کنیدیسی ظریف، اکثر مصاحبی صاحب
دولتله در. اطعمه قسمن خوب پیشیردی. «پلاوجی محی» دیملکه آکیلوردی.
بوابیات اشعارندندر :

مرحبا ای جان و جانان مرحبا
ای صاحبی ظلمت رخنی آنست نار
مرحبا ای شاه خوبان مرحبا
ای دوداغی آب حیوان مرحبا

طالپی رحمة الله علیه

خوش طبع و درویش نهاد و اسلوب شعرده کامل استاد کیمسه ایدی. بوابیات
آنکدر :

آه کیم اول مهلقا بن مبتلایی کوزله من جوری عادت ایدینور مهر و وفای کوزله من
طوته لم کیم سرورا سلطان عالمسک بوکون پادشاه دهر اولان نیچون کدایی کوزله من

مولانا خاکی رحمۃ اللہ علیہ

اسمی یوسفدر . اسکو بلیدر . علوم ظاہرہ مشغول ایکن فراغت ایلدی . چوق
معرفته قادر، دیوانہ رنگ کیمسه ایدی . خیلی اشعارہ مالکدر . بو براق بیت آنک
اشعارنددرکہ ذکر اولنور :

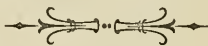
نوله جلاد ایسه غمزه ک اسیرکہ مزجی انسانی اسیرکر کور یحک کافر غریبلکده مسلمانی
زنخدانکده قویاتسون مسافردر بودرویشی بغایت کی یازقدر کیم کشی اینجیده مهمانی

مولانا حفظی رحمۃ اللہ علیہ

اسمی محمددر . اهل علم آردسندہ « صاری می » دیمکده مشهور ومذکوردر .
حافظ کلام اللہ کیمسه ایدی . حفظی مخلص دیمکده سبب اولدر . وار دار یکیکه سنده
مدرس اولمشدی . خوش طبع، اشعارای لطیف وکنندسی خیلی ظریف، اهل دل.
استانبولده ملازم ایکن کجسه ایله اولدینی اوطهده یاندینی یرده قتل ایتدیلر . ارلان
دنیاالفن آلدیلر . مزاری استانبولده غلطه یاقه سندهدر . بوایات آنکدر :

ترکس ورخساره نقد قلبی یاندردم ینه سیندهده مهرک چراغینی اویاندردم ینه
بن که آتشباز عشقم دود آهم اوقلرین آسانیلر کبی کوکه بویاندردم ینه

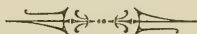

مولانا مقامی رحمۃ اللہ علیہ

سیروزلیدر . علم موسیقده بی نظیر وفن ادواردہ امیر صاحب سربر ایدی . مقامی
مخلص دیمکده دخی باعث اولدر . چوق زمان خطابت ایتیش ، مقامات بایندہ عظیم المثل
اولوب کندی زماننده واقع اولان مقام شناسلری حله خجیل قلمشدی . کوزل تصنیفلر
وغرا نقشلر تقسیم ایتکده اهلی قاتنده ارچند وتازه تازه بی بدل صوتلر باغلیوب ایرلامقده
بی مانند ایدی . صاحب معرفت اولدینی حیثیتله ارکان دولت رغبت، ایدوب کتوروب

آسمانهٔ سعادتده بیت المالدن آنچه تعیین ایلوب خطابتدن فراغت ایتدر دیر . حضرت صاحبقران ابدالله تعالی الی آخر الدوران بغداد جانبته سعادتله سفر هایونه توجه ایتدکده بغدادده فوت اولوب مزارى آنده واقع ایشلسدر . خوش طبع کیمسه ایدی . زندانه غمرا اشعارى وزیبا رعنا غزلیاتی همواردر . بوابیات آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

آه ایله جهان خلقنی یزار ایده ییمی ناله مله سک کویکی آزار ایده ییمی
دلبرلره می آلمغه میخانه جیلردن جامعه خطیم دیون عار ایده ییمی
مشهور جهان اولغه زندان آره سنده بر تازه غزل کون کی اظهار ایده ییمی

تتمه طبقه ششم

التنجی طبقهٔ بهشتده جمعیت ایدوب ذکر اولان علما و فضلا و ملا زاده لر، که هربری زیور فضل ایله مزین و حلیهٔ دانشله مین، بعضی بو عالم فائیدن محتفی اولوب جنت چنلرنده نوردن قصرلرده حور و غلمانله مصاحب و بعضی بو جهان بی وفاده موجود کنندی عالمرنده عیش و نوشده معارفه طالب اولوب سلطان کیتی ستان، پادشاه صاحبقران حضرت تیرینک دوام دولت روز افزون و قیام نظام شوکتتمونلری ادعیه سینه شب و روز مواظب و متوالی مداوم و ملازم لدر :

ریایى

طوردقجه جهان شاه جهاندار اولسون
هردمده آکا عون خدا یار اولسون
سلطان سلاطین و سلیمان زمان
تا حشره دکین دولت ایله وار اولسون

طبقه هفتم

بدنجی بهشته منسوب اولان خوش طبع آزاده دل احباب عرفان واحباب سخنندان،
شاعر نازک، فاضل کامل کیمسه لک وصفنده در، که هر بری هنیکامه لطافتده و سیاق کلام
وکیاست بیامده بروجله دقت فراست وحدت زکات ابراز ایدر لکه فصاحت محلنده سبجان
ایله فرزدق وسوز دمنده ارسطو ایله ابو علی سینا بهدق طوتارلر، الحاصل کلام موزون
باینده قیلی قرق یاروب پهلوان سخن سنج ومبارز عرصه الفاظ ونکته پرداز پنج کنجدر
سوز عقد لرنده کره کشای خرده دان ودشوار اشعار مشکلاتنده حلال چرب زبان
یاران، که بو فقیر ایله همعصر وزمان اولوب مذهب شعره یکجه ذاهب اولمشلردر، بو
جمله نك افضلی و بو زمهر نك اکی قدوة الشعراء المنفردین وزبدة الفصحاء المتجردین
کلید دار کنجینه الهی وقفل کشای خزینه نامتناهی، عشق دریاسی صدفنک دریکناسی
ومعرفت، کوکنک مهر منیر جهان آراسی .

طوتوبدر شعری جمله کائناتی

جهان استادی یعنی ملا

ذاتی

اسمی بخشى، مولدی بالیکسریدر . بر مرتبه ده جودت طبعی ولطافت ذهنی وارکه
قابل وصف دکل . بش یوز مقداری قصائدی و اوچ بیک غزلی ومثنوی طرزنده (شمع
وپر انه) آدلو بر کتاب دیوبدر، اون ایکی بیک بیت مثنویدر . آنده درج اولنان معانی
غریبه ولطائف عجیبه که اکا میسر اولدی، بر کیمسه به دخی ال ویرمدی . غزلیاتنده
خاصه معنای و کیمسه اشعارنده ایراد اولندق امثالی چوقدر . اشعاری مطبوع و ابیاتی
مصنوع، اشتهار تام واعتبار تمام بولوب شیخ وفا رحمة الله علیه سلوکنه سالک اولمش
درویش کشیدر . بو ابیات دخی آنک غزلیاتنددر که ذکر اولنور :

عاشق چون بی وجود ایتمک اولوبدر خو سکا بز عدم ملکینه محمل باغلاق یا هو سکا
چون کیدرسک بر طولوایچ باری آندن کیت دیدم کوتوروب اولدم آیانی دیدی کیم یا هو سکا

بو ابیات دخی آنک مشهور اولان اشعارنددر :

دیدم لب یاقوتکه خط گلشه ای یار دیدی که دیبه قاره خبردن دخی نهک وار
قانیی روان ایله که تیرک اوچندن زخم کبی عالمده بنم آغزی قرا وار

مولانا آهی رحمة الله علیه

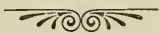
«بکلی حسن» دیمکله مشهوردر. مولدی طونه یالینده اولان (نیکولی) نام قلعه در. علوم متوالیه تتبع ایدرب کورمش ایدی. قره فربه ده مدرس ایکن فوت اولدی. مزاری آنده در. غرا غزللری ومستانه رعنا مطالعه لری وار. جمله اشعارندن بو مطلع آنکدر :

مطلع

اوچسون یا کلش خبرلر اول هانک اوستنه آشیان زاغه وارمق دوشمز آنک اوستنه
ومشوی به خیلی کوشش ایشدر. خسرو شیرین اسلوبنده بر کتابی وار، مولانا شیخی به پیرو اولمش. مثنویسی کوزل ومطبوع ونظمی لطیف ومصنوع. مسوده سن بیاض اتمکله احوال وانماض ایلمکین کیاب ونا یادر. وانشا طرزنده (حسن ودل) آدلو بر کتابی دخی وار، غایت کوزل وبی بدل یازمشدر. بو قطعه اول کتابدندرکه ذکر اولنور :

قطعه

بو فلک ششجهته ده کوکل چارمیخ اولوب صالیدی محیط حیرته ملاح امر «کن»
موج حوادث ایله هلاک اولدی عاقبت بو بحر پر خطرده که یوق آکه قعرو بن
دیار دل اول جهانده که بو روزکارد جری الیاح لیس کما تثنی السفن

شمعی رحمة الله علیه

روم ایلندندر. شیخ وفا صوفیلرندندر. شیخ حضرت تبرینک قائمقامی وخلیفه

ذوالاحترامی اولان علی دده حضور شریفلرنده سلوک ایدوب نیجه خلوتلر نیجه چلهلر
چیقاروب تربیتلرینه مقارن وهمتلرینه معاون اولوب مقام خلافتیه قدم باشمش و مرتبه
مشيخته همدم اولمش کیمسه در . ادرنده دباغلر ایچنده اولان شیخ مصلح الدین صوفی
خانسنه اعزاز و اکرام ایله شیخ نصب ایلدی . مذهب تصوفه ذاهب و طائفه صوفیوندن
راه حقه طالب اولان طلبکارلری ارشاد ایدوب مرشد اولغه اعتماد ایدوب کوندردی .
آنده اوتوروب ارشاده مشغول ایکن عشق آتشی حرارتندن وسودا غلبه سی کرمیتندن
شوریده حال و مشوش الاحوال اولوب خرابانه یوز طوتوب خرابات ایچنده فوت اولدی .
مزاری استانبولده در . خیلی نازک نظمه قادر شاعر در . اشعاری سوزناک و منقح و غرا
والفاظی پاک و مثل آمیز و فرحنازدر . بومطلع آنکدر :

مطلع

قوچم دیردم نکاری پر هنسز چورتدم واریمی قالدیم کفنسز

بو بر ایکی بیت دخی آنک اشعارنددر :

ای لبی غنجه و بلی ایجه بکا اولدی خیالک اکنجه
بولیجق سنی جامه خوابکده صانورم اوغرادم یا تور کنجه

مسیحی رحمة الله علیه

اسمی مسیحدر . روم ایلنددر . علمه مشغول ایکن فراغت ایدوب سپاهیلکه میل
ایتدی . خوش کتابتی وار ایدی . صاحب دوانلره خدمت ایتکله تیماره یازیلوب خادم
علی پاشایه چوق خدمت ایتشدر . علی پاشا فوت اولدقدن صکره یونس پاشایه ارتباط
ایدوب آنک خدمتمنده ایکن فوت اولدی، خیلی قابل یکت ایدی . خاصه معالری و کیمسه
نظمه داخل اولدق امثالی چوقدر و انشا ایله زیاده آشنالنی و مناسبتی وار ایدی .
بوایات آنک اشعارنددرکه ذکر اولنور :

خوش ایدی وصلت اولسه عادتمز لیک یوق باشده بوسعادتمز
خاقی بر بر بتوردک ای ساقی طولو اورمیشه دوندی صحتمز

مولانا رفیق رحمۃ اللہ علیہ

اماسیہ ایڈر . علمہ مشغول ایکن فراغت ایدوب سلطان بایزید و سلطان سلیم زمانندہ درکاه علیپناہده دیوان کتابتی خدمتن ایدردی . ارکان دولت قاتندہ معتبر و محترم ایکن صکره دن پیرلک دوره سنه قدم باصوب کثرت کتابتدن مردم چشمی خیره و خانہ عقلی تیره اولیجق تولیتہ سوق اولنوب محروسہ ادرندہ دارالحديث تولیتندہ فوت اولدی . مزاری ادرندہ در . خوش طبع و فصیح و سوزلری ملیح . خیلی الفاظ و اشعاره مالکدر . شکایت روزکارده برترجیع بند قصیده سی وار ، اول قصیده ده عجایب معانی و غرائب لطائف انسانی جمع ایتشد . اول ترجمہ بندی بودر :

بوزمان بر عجب زمان اولدی بخشیلقلر قامو یمان اولدی

بو برقاج بیت دخی اول قصیده دندرکه ذکر اولنور :

یازمغه قادر اولمیان برالف الار اوزره طوتلیدی خامه مثال
نازدن شویله طوتدی یوکنی کم سوز کوتورمن اولوبدر رحمال

سجودی رحمۃ اللہ علیہ

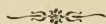
روم ایلندندر . درکاه معلا ملازمیندندر . سلحدارلر زمره سی کتابتن ایدردی . علمہ کوشش ایتمش ، خوش طبع ، پاک نهاد و فن شعرده کامل و استاد کیمسه ایدی . روانی سلطان سلیم مرحومه « برف » ردیف بر قصیده دیدی ، ایکن پسندیده دوشمه مش ایدی . روانی به بو بیت لطفه کونه دیدی :

بیت

صوغوق سوزلرله طو کدردک جهانی باشک قارلر یاغسون روانی

چوق اشعاره مالک و طریق حجه سالک اولوب کعبه شرفها الله یولنده فوت اولدی .
بوایات آنک اشعارندندر :

صائمه بلبل نغمه سی ای کاعذار اکار بنی کاشن عشمکده بو فریاد وزار اکار بنی
فرقتکده دمبدم مردمک ایدوب ای پری یاشی چوق اولسون بوچشم اشکبار اکار بنی

کشیفی رحمة الله علیه

استانبولیدر . مرحوم سلطان بایزید محروسه استانبولده بن ایتدیکی جامع شریفک
بخورجیسیدر . ملا صابی شاگردیدر . چوق معارفه مالک وطریق جزئیاته سالک ، خیلی
قصائدی وغزلیاتی وار . طرزی خواجه سی اشعارین اوقشار ، صاحب معرفت کیمسه در .
بو ابیات آنکدر :

دل غم عید وصالیکه طوترکن روزه ایدری جان رؤیت دینارک ایله نوروze
کبکک کوکی بر کوکه ویردی فلکه کهایمز ای ماه نظر آنی کورن ایلدوزه

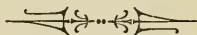

فرخی رحمة الله علیه

صار و خان ولایتنده آقحصار نام قصبه دندر . خوش طبع ، بدیهی کوی شاعردر .
چوق اشعاره مالکدر . وعلم رملی غایت خوب وفن شعری مرغوب بیلور . اشعاری
عام کیر وخوش آینده اولدینی حیثیتله بین الناس چوق اوقونور ، پسندیده در . بومطلع
آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

مطلع

مو دکادر کورینن بوسینه صد چاکده دوستم تیرکدر ریر دیکلمش خاکده

مولانا صنعی رحمة الله علیه

قسطمونیلیدر . مرحوم نجاتینک شاگردیدر . نیجه معارفه قادر وعلم شعرده ماهر

کیمسه در . سلطان محمود فوتندن صکره اوغلی سلطان اورخان نشانجیمی اولدی .
آخر دائره فلاکت ومنزله مذلته دوشوب ادرنه ده تکرری امرینه واردی . مزاری
(قیق) جانبنده در . بو ابیات آنکدر :

باشلی کوزمه زلف سپکاره کورندی ای مردم دریا سوینک قاره کورندی
حاجه کورندیه منار اوسته انوار عشاقه ده اول قامت ورخساره کورندی

مولانا سوزی رحمه الله علیه

علمه مشغول ایکن فراغت اختیار ایدوب تقاعد ایتدی . روم اینلندن (پرزرین)
نام قصبه دندر . خوش طبع ، چوق اشعاره قادر وذهنی پاک ، خوب شاعر در . میخال
اوغلی علی بك ایتدیکی غزالی نظم ایدوب اون بش بیك بیت مقصداری یازوب
کتاب ایتشد . جودت طبیی زیاده وکندیسی بی پروا آزاده ، اشعاری لطیف ، خیلی
ظریف وجود کیمسه ایدی . بو ابیات آنک اشعارندرکه ذکر اولنور :

سروقدك دیکمه سیدر شاخ کل کلزارده اشکک پرورده سیدر لاله لر کهسارده
وصل دلبردن همان دنیا متاعیدر غرض یوخسه عشق اهل نه آلدی صاندی بو بازارده

مولانا عطا رحمه الله علیه

اسکوبلیدر . علومی ترتیب اوزره کورمشد . صکره دن قراغت اختیار ایدوب
تجارته میل ایتدی . « تجنیسات کاتبی » اسلوبنده نیجه تجنیس بولوب جمع ایدوب نظمه
کتوروب کتاب ایتدی . کوزل قصیده لر وبی بدل فکرلر ایتشد . غزلیاتی خوش
ونظمی مرغوب کشیدر . بو ابیات آنکدر :

باغرم فراق اودینه یانمش کبابه بکزر کیفیت ایله شعرم رنگین شرابه بکزر
دردا بو اسکی اسکی کوینگر ایله سینهم یر یر اوجاغی قلمش شهر خرابه بکزر

مولانا نامی رحمہ اللہ علیہ

اسکوب شہر نندر . « بکلی می » دیمکھ مشهور در . علومی تتبع ایدوب ترتیب ایله
کور مشدر . قاضی اولمش، خوش طبع، عاشق مشرب وشوریده مذهب کیمسه در . بو ابیات
آنکدر :

دمی وارد کوز لرم یاشینی عمان ایلز اول پری باکه چوغ ایش ایلر همان قان ایلز
خاتم اعلی خطیله آلدی جان اقلیمنی لشکر مور ایله بوفتخی سلیمان ایلز

مولانا پناهی رحمہ اللہ علیہ

روم ایلندندر . خوش طبع، درویش نهاد کیمسه در . بو ابیات آنک اشعار ندندر که
ذکر اولنور :

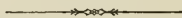
سرمه چکسون اوزینی ترکس مستانکدن شانہ نک کیتسون الی زلف پریشانکدن
قامتک نخلی بلند اولدی آکا ال ایرمن نیجه شفتالو دیرم سبب ز نخدانکدن

مولانا جمالی

قرامانیدر . خوش طبع، خاصه معانی به مالک کیمسه در . غزلیاتی پاک و کندیدی خوب
ادرا کدر . بو ابیات آنکدر :

نیلیم شول کوکلی کیم عشقکه حیران اریله نیلیم شول جانی کیم سن جانہ قربان اریله
وارمیم شول زمه کیم آندہ می ومل ایچمهیم کیرمهیم شول جمعه کیم عشاق مستان اریله

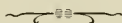

مولانا یقینی رحمہ اللہ علیہ

اسمی حسیندر . مولدی ادرنه در . باباسندن خیلی دنیا [ثروت] نالدی . قدرین بیامیوب
سهل زمانده تلف ایدوب کلاه دوزلغه هوس ایتدی . کفاف نفس مصاحق ایچون طاقیه جی
اولدی . طاقیه جیلقدہ انکن شعر آرزوسن ایدوب شعر دیر اولمشدر . فقیر بونده بر قابلیت

فهم ایدوب اهل سوق آرمسندن آلدیم چیقاردیم . اکثر عمری بو فقیر قاتنده کچمش ایدی . طبعی هزله مائل والفاظی فحشیاته قابل، مرتب دیوانی وخیلی لطیف معانی جمع ایتمش، قصائد و غزلیاته قادر و سوز و زننده ماهر شاعریدر . چوق ابو تاریخلاری وار . ادرنده واقع لاری مسجدینه « بیت العبادة » تاریخ دیمشدر . خوب مورخ ، سخن آفرین ، لطائف اهلی مصاحب ایدی . تصوفه میلی آرتق اولوب شیخ وفایه قائم مقام اولان علی ددهدن توبه ایتمشدر . درویش نهاد جوان ایدی . بو بر قاچ بیت آنک غزلیاتسندرکه ذکر اولنور :

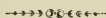
غمزهك جناسی عاشقه عین وفا کاور بماره التفاتی طیبک دوا کاور
غمزهك خیالی ایله کوکل کندودن کچر آ کدقجه خاگ پایکی کوزم طولا کاور

مولانا جلیلی رحمه الله علیه

ازنیقلیدر . علومی ترتیب اوزره کورمشدر . آخر فراغت ایدوب تصوفه میل ایلدی . صکره دن دماغنه اختلال یتشوب الله امرینه واردی . خسته نظامی بی ترجمه ایدوب بالتام ترکیجه دوندردی . الحقی یاراماز ایتدی ابو ایشدر . بو ایات آنک غزلیاتسندرکه ذکر اولنور :

ای کوکل بودنیه کی غداردر اندن صاقین حیله سی چوق، مگری چوق عیاردر اندن صاقین
کر سکا یارم دیو ایلر سه هر دم ریشخند قولنه آلدانه کیم اغیاردر اندن صاقین

کاتب حسن

روم ایلندن، مناستر نام قصبه دندر . مصر سفرنده دوشن خادم سنان پاشانک دیوان کاتبین ایدردی . زعامته متصرف کیمسه ایدی . ذاتنده خیلی ذکاوت و فطانت و طبع و ذهننده تمام استقامت و سلامت وار . شعر و انشائی چوق تبیع ایتمشدر . لکن طبعی تاریخ دیمکه قابل و اکثر ممارستی تاریخ جانبته مائل اولمغین غایت مورخدر . کوزل تاریخلر چوق دیمش . جمله تاریخلرندن بلغراد قلعه سی فتحنه دیدیکی تاریخ بودر :

کثنت تاریخنش همه اهل خرد

فتح سلطان سلیمان زمان

۹۲۷

مفتی سعدی چلبی موصوفه تاریخ بونی دیمشدر :

فقد مات شهیدا

۹۴۵

ردالعجز علی الصدر مقلوب قسمندن دخی بو برایکی بیت موعظه اسلوبنده آنکدرکه
ذکر اولنور :

بیت

مال ایچون قایغویمه ای نیک نام قدکی تا ایتسون بو چرخ لام

وحدی رحمه الله علیه

ادر نه لیدر . اسمی جعفر در . آستانه سعادت آشیانه ملازم لرننددر . ادر نه ده خاصه
خرج امینی ایکن فوت اولدی . خوش طبع ، اشعاری روان و ایاتی فراوان کیمسه ایدی .
و «آنا باجی» دیمکه مشهور بر حکایت انشا ایدوب یازمشددر ، خوشجه لطیف ایتمشدر .
بین الناس معروف و رندان آره سنده موصوفدر . بو ابیات آنک اشعار ندرکه
ذکر اولنور :

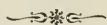
جانه سودالر صالوب بو زلف عنبر ساینه بیک بلایه مبتلا اولدی دل شیدا ینه
عشقدن پرهیز ایدم صبر ایلم دیردم ولی صبری یغمایه ویردی بر بت رعنا ینه

مولانا غریبی رحمه الله علیه

دفتدار محمود چلبی اوغلیدر . مولدی ادر نه در . لطافت طبعی غایته و نزاکت
ذهنی نه ایته . غرا اشعاری و زیبا گفتاری وار و کشندی می خوب تیر انداز و سخن پرداز .
تیر انداز لاق علمنده سر آمد و کآنکشلک فنده بی مانند ، یای چکمه که هوس ایتمش آدم
چوق ، لکن بتون پادشاه عالمپناه عسکر نده آنک یاین چکر کیمسه یوقدی . الحاصل بوفنی

کالنه يتشدرمشدی . بی بدل محبوب نوجوان ، تازه یکیت ایکن جان بردی غزالی سفرند ،
فوت اولوب الله امرینه واردی . بو ابیات آنک غزلیاتسنددرکه ذکر اولنور :

خلق عالم زار زار ایکار فغانمندن بنم قصه فرهاد قالدی داستانمندن بنم
تیر آخمدن صاقین کیم قامتم یای ایلدک غافل اولمه دوستم تیر وکاتمندن بنم

کاتب داود

روم ایلنده ، ارکنه کور یسنده اولان قصبه دندر . (رومی) تخلص ایدر خوش طبع
واستقامت ذهنی وسلامت وزنی وار . روم ایلی بکار بکیسه اصمارلزان دفتره خدمت ایدن
کتاب واول آستانیه قدیمندن انتساب ایدن بنده لردندر . زعامته متصرف و وافر اشعاره
مالک عارف کشیدر . موعظه اسلوبنده بوبرقچ بیت مربع آنکدرکه تحریر
اوانندی :

مربع

۱

هرکه دنیایه کلور آخر اجل جامن ایچر نه عجب منزل اولور کیمی قونار کیمی کوچر
جرس ناله ایله قافله عمر کچر کوس رحلت چالنور کلدی کیدر کلدی کیدر

۲

طفل ایکن کیم یسنه دولت واقبالی ویرر نوجوان اولسه دوکونلرله کلین آلیویرر
قوجهیه کوس فلک « اولدی بکم » چالی ویرر کوس رحلت چالنور کلدی کیدر کلدی کیدر

مولانا بصیری رحمه الله علیه

عجمدر . اوغرو اوغلی محمد میرزانک خدمتمنده اولوردی . ارغرو اوغلی عجمه
واروب پادشاه اولدقدده مرحوم سلطان بایزید ، ایلچیلک طریق ایله کوندردی . رومه
کلدکده اول ائشاده اوغرو اوغلی واقعهیه اوغرایوب دیار عجمه کیتمک میسر اولیبوب
بونده ، استانبولده تأهل ایلیوب قالدی . خیلی زماندن برو ولایت رومده اولمغه رومی کبی
اولوب بونده اولان روم شاعرلرینک اکثری ایله همزبان دوشوب چوق مناسطره سی

و محاوره سی بچم شد . تورکی اشعاری واردر . بو حیثیله روم شاعر لرندن عد اولوب اشتهار بولمغین بوتد کیره قید اولندی . زیاده معارفه ونیجه لطائفه قادر کیمسه در . جمله لطائفندن بری بویته در که ذکر اولور :

کوفته لر بنکیلر ده ننده طو پرلدر بوغاز حصارنده

بو برقچ بیت تورکی دیلنده دیدیکی اشعاردندر :

کیر پکک سحر از قلمری ابرولر کدر یای آکا بر بنم کیبی بلا کش او غرار ایسه وای اکا
بونه رخسار دلارا اولور ای سلطان حسن کیم فلکده رشک ایدر مهر جهان آرای اکا

سزایی رحمه الله علیه

اسمی طور اقدر . ادر نه لیدر . درگاه علم پناه بنده لرندندر . خوش آیتده اشعاری وار . الفاظی سایس وغزلیاتی نفیس کیمسه در . بویته آنک اشعاردندر .

عاشق بیچاره یه بی رحم اولور سهك بویه سن نه ارایسر کیم بیه آخر بو حالم وای من
وارینی کل شولقدر یولکده دوکدی صاحبدی کیم قالدی اکننده هان بر پاره لشمش پیرهن

مولانا سحری

اسمی محمد در . اسکوب شهرندندر . اهل فضل وصاحب کمال ، معرفتده بی مانند وفن کتابة سر آمد وعلم معانی و بیاند ، ممتاز ، فصاحت و بلاغت باینده بلند پرواز ، تتبع تواریخ ملوک و انشای دفاتر سجل و صکوکد ، ماهر اولمغله دار السلطنه استانبول و ادرنه محکمه سنده کاتب اولوب مکاتبات و مراسلات اسلوبنده ماهر و هر نوع علمه قادر ، ذهنی پاک و خوش طبع و پر ادراک یکتدر . بالفعل مولی الموالی ادرنه قاضیسی حضورنده خدمت کتابة در . بو برایکی مطلع آنک اشعاردندر :

مطلع

سنبل وریحان بنم قبر مده خار و خس یتر بوی زعفران کفن یر یر اکا ترکس یتر

دیگر

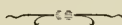
ایشمی التون ایدر ساقی کوش پیمانه‌لر
کیمیادر وار ایسه خاک درمیخانه‌لر

سیرری

مغنیسایدر . سلطان قورقود مرالرننددر . حرم خاصه خدمت ایدردی . خییلی
معرفت تحصیل ایتمش، خوب طنبور نواز ونکته پرداز . سلطان قورقود فوتندن صکره
پادشاه علمپناه خدمتترینک آستان سعادت آشیانه‌لرنده اولوب سپاهی اوغلانلری بولکنه
ضم اولاندی . بومربع اشعاردندرکه ذکر اولانور :

کلستانی عالمک دائم بکا پر خاردر بر نفس شاد اولدم فیکرم غم دلداردر
گاه دهرک قهریدر کاهی فراق یارددر قننی بیرین سویله‌یم بیک درلو دردم واردر

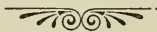

مولانا جوانی

اهل علم طائفه‌سندندر . روم اینندن، مناستر نام قصبه‌دندر . قاضی اولمش، دل خوش
کشیدر . عامکیر سوزلری ومردانه اشعاری وار . بومطلع آنکدر :

مطلع

وفا بنیادی دلبرده نوییدی استوار اولسه یابن بیچاره واغشاده‌ده صبر وقرار اولسه

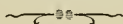

مولانا جهانی

اهل علمدندر . اناطولی ولایتدندر . علومی ترتیب اوزره کورمشددر . خلقی
وطبعی خوش یکیتدر . (یانی) نام برترسایچه محبوبه بومطلعی دیمشدرکه ذکر اولانور :

مطلع

باغ جنتدن ای کوزل یانی خوش کلور باکه کویکک یانی

طنبور نواز ولطیف خوش آواز، علم ادواردہ کوزل وساز احوال بی بدل بیلور
کیمسہدر . بو ابیات آنک اشعارندندرکہ ذکر اولنور :

ایتک آیانی ایزی کر اولسه باشمه تاج شمس وقردن ای شه آلوردم خراج وراج
ایرسه لبک زلالنه اسکندر جهان آب حیاتہ چکمز ایدی هرکز احتیاج

نرمی

اناطولی ولایتندن اهل عشرت [معاشرت] وصاحب صحبت، خوش طبع، نظمی شکر بار
ورعنا اشعاری وار . علمه مشغول ایکن متروک اولوب قالمشدر . بو ابیات آنکدر :

کوزلم قان آقیدر بزمکه میخانه کبی امهله دیبو دوداغک لب پیمانه کبی
شمع رخسارک ایله مجلس حسنکده سنک طولانیر آی ایله کون یانغمه پروانه کبی

زنجیری

صنعتی جانبازلقدیر . ایپ اوستده زنجیرله ابتدا اریزانی اول کوسترمشددر . زنجیری
تخلص ایتدیکنه دخی حکمت اولدر . خوش طبع، ساییق شاعر وکندی صنعتنده مامرددر .
بو ابیات آنک اشعارندندرکہ ذکر اولنور .

آتش عشقه کیرن مردم مردانه کرک بال ویر یاقغه جانانه پروانه کرک
بری کل لبارم ام دیدی قبول ایلمدم کل کبی کولدی دیدی سویله سکا یانه کرک
دیدم ای ماه ایکیمز بردوشک ایچنه کوروب جانی جانه قویوبن کولکچی [کوملک] بابانه کرک

سواری

ادرنه لیدر . بو دخی جانباز ومصاحبی دنوازددر . صکردهدن تصوفه میل ایتدی .
صاحب خانقاه شیخ اولدی . کندیده خیلی قابلیت واشعارنده چوق کیفیت وار . خوش
طبع کیمسہدر . بو ابیات آنک اشعارندندرکہ ذکر اولنور :

حلقه زلفکد، جان و دل معلقدر دوز بر برینه، قارشو اوینار صان ایکی جانبازدر

دیگر

ایندی دل پرتاب کندوی واروب مژگانکه کورنجه جانباز اولورکم دوشدی خنجر اوستنه

—o:~o:~o—

صفاتی

اندرنه لیدر . صنعتی جراحلقدر . فتنده استاد کامل وخوش طبع وکشاده دل . چوق
اشماره وزیاده آثاره مالک کیمسه در . بو ابیات آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

ارلمسیدی لعل دلبر کی شکر بار شعر اولمز ایدی عالم ایچره بویله قیمتدار شعر
شبه سز قلیبی عشاقک منور ایلیه مطلعنده کوسترسه کون کی دیدار شعر

—o:~o:~o—

چاغشیر جی شیخی

بروسه لیدر . علوم متداوله دن چندان بهره مند وفنون متکاثره دن سودمند دکل، لکن
مصاحبتی هرگاه اهل علم طائفه سیاه اولوب طبیعت قوتیه نظمه قادر ایش، کفاف
نفسید چون چاغشیر دیگر چاغشیر جیلوق ایدر کیمسه اولمغین « چاغشیر جی شیخی » دیمکه
آکیلور . ولایت رومده ابیات ایله مشهور مفرد کویدر . علی الفور وبدیهه دیمکه
بی نظیر ودیگر ابیاتی دخی دفعه لوح دلدہ تصویر ایدوب صورت ویرمکده ماهر، هر درلو
لطائفه قادر، اکثر لطائفده دیدیکی ابیات هزله مائل وحکایه به مبدیدر . جمله دن بری
بوکه بروسه لی حال اوغلی دیمکه معروف بر خواجه [ناجر] واردی . غایت درجه ده مالدار
ونهایت مرتبه ده صاحب کمال کیمسه ایدی . طوبوقلو دیمکه موصوف بر محبوبه عشق
ایتمش، آنک بولنه نیجه دنیا [مال] بذل ایلدوب آخر الامر الف جد وجهد ایله یانسه ایش
چاغشیر جی شیخی اول محله بو ییتی دیدی :

بیت

طوبوقلونک کومشدن قبه سینی
عجب اوردی کورتوردی ابن حال

اهل علم جنسندن «کوره کدی» دیمکله مشهور بر کیمسه وار ایدی . لطیفه کونه بویتی
آکه دیدی که ذکر اولنور :

کوره کدینک قرا بیغی
آغزنده هان صیچانه بکزر

فی ذکر النساء

بو عصرده نسا طائفه سندن ایکی خاتون ظهور بولوب هر برینک اشعاری کوزل
واییاتی بی بدل، بین الناس غزلیاتی متداول اولوب اشتهار عام و اعتبار مالا کلام بولوب
یازملری لازم کلمکین یازیلوب ذکر اولندی :

زینب خاتون

علمی ترتیب اوزره کورمش ، علم ادوارد سر آمد، فنون شعرده بی مانند، نیجه
معارفه مالک خاتوندی . بو ابیات آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

شها بو صورت زیبا سکا حقندن هدایتدر صاناسن سوره یوسف جمالکدن بر آیتدر
سنک حسنک بنم عشقم، سنک جورک بنم صبرم افندم دمبدم آرتار توکنمز بی نهایتدر

مهری خاتون

اماسیه لیدر . خوش طبع خاتوندر . مرحوم سلطان سلیم و سلطان احمد نیجه
قصیده لر و غزلار و یرمشدر . اشعاری خلق ایچنده مشهور و غزلیاتی اهل یاران
آره سنده مذکوره بو ابیات اشعارندندر :

دیدم یوزیکی کورمدم اولکی کورشد برقع کوتورب آچدی یوزین دیدی کوراشته
کوز کوردی کوکل بیلدی که بن کشته عشقم کیمسه بکا رحم ایتدی بیلشده کورشد

ولها

بد دعا ایتمزم اماکه خدادن دیلم بر سنک کیبی جننا کاره هوادار اولهسک
شمدی بر حالده یزکیم ایله ن دشمنه دیدی مهری کیبی سن داخی گرفتار اولهسک

تتمه طبقه هفتم

یدنجی طبقه بهشته جمع اولوب ذکر اولنان خوش طبع نازک ظرفا و فصحا کیمسه لر، که
مانند سرو آزاد آزاده دل و هر بری علم و دانشله فاضل و کاملاردر ، دار غروردن
رحلت ایدوب جوار حقده توطن ایدنلر الله رحمتیله آسوده و بالفعل حیات آبیله
صواریلوب قید حیاته موجود و بو سلیکد، منسلک اولوب بوزمرددن معدود اولان
یاران باصفا و دوستان پر وفا بزم فصاحتده جام سرور ایله روح پرور و بساط بلاغته
سرمست و جلوه کر و نظم کستر ازلد قلرنجه پادشاه ظل الله حضرتلرینک کلستان سعادت
سرسبز و خندان و بوستان سلطنتی تازه و شادان اولسون ان شاء الله .

قطعه

آهی کاشن عمرنی شاهک همیشه تازه وتر، خرم ایله
بورنسون مبارک کوکلنه غم اساس دولتی محکم ایله

طبقه هشتم

سکیزنجی طبقه بهشته جمعیت ایدوب ذکر اولنان ذهنی سلیم و طبیی مستقیم
کیمسه لر، که صحائف روزکارده معانی ابکارلرینه زیور نظمندن زیب و زینت و الفاظ
درربالرینه افکار طبع زخارلرندن لطافت و صورت و یروب هر بری مجالس عرفان
حضورلرنده جولان طبع ایله جلوه ساز و مجمع سخندان خدمتلرنده فکر عمیق ایله
نکته پرداز اولان بلغای فصحا ، که عشق یشه زارنده شیر غزال افکن و بعضی مجموعه
حسنی ختم ایدوب بو طریقه نونیز اولان یکتیلردر . بو جمله نك سرداری و بوفرقة نك

پیشه کاری ، فضیلت کوکنک کونشی و معرفت برجنگ نجم ماهوشی ، سپهر فضل و معالی ، مرکز دائره اهالی ، معارف ملککنک کنزی :

مولانا رمزی

اسمی مصلح الدیندر . مولدی بروسه در . کلیبولی قاضیسی ازمش ، ظاهر علومه سعی بلیغ و جهد بی دریغ ایتش ، فاضل و کامل ، چوق فته کوشش ایتش ، قواعد شعری خوب و اسلوب بدیع و بیانی مرغوب احاطه ایتش ، عربی و فارسی و تورکی اشعاری وار . هر نظامه قادر و فن معانیده ماهر . بو برقچ بیت اشعارندندر :

آرامزده ارلان هجران افندی صائمہ سندندر قضای آسمانیدر نه سندندر نه بندندر
بکم سنمک بکا دولت سکا بند ایله در شهرت شرف جانیله در جسمه ، ظهور جان بندندر
بن ای شاد جوان بختم بو کون سندن جدا دوشمک بنم نحس ستارده در ، سپهر پیره زندندر

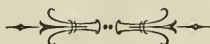

مولانا بهاری

روم ایلندندر . علوم ظاهره کوشش ایتشدر . محروسه ادرنه : مدرس اولمش ، اهلیت ایله معروف و کمال معرفت ایله موصوف کیمسه در . سلامت طبعی وار . روانی فوتنه کوزل تاریخ دیمشدر . اول دینیان تاریخدر :

جهانی سر تسمر طوتمشدی نامی امیر نظم یعنی کیم روانی
اجل جامینی ایچدی دهرالندن شود کلو کیم دوشوب مست اولدی آنی
ایشیدوب دیدی روح القدس تاریخ جانندن یا که جان آتدی روانی

۹۳۸

مولانا تقایی رحمه الله علیه

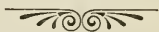
مولدی ازنیق ، اسمی محی الدیندر . آل رسولندندر . علومی ترتیب اوزره کورمش ، فاضل

و کامل، خوش طبع، قاضی اړملش کشیدر. اشعاری کوزل و غزلیاتی بی بدل و خیال انکیز و اهل آینه، اداسی پاک و نظمی سوزناک. بو بر ایکی مطلع آنک اشعارندندر :

بوسکه دل قانع اولمز وصلکک شیداسیدر دوستم معذور طوت دنیا طمع دنیا سیدر

دیگر

خاله پای یار ایچون طورمن یلرباد سحر کندوی کوسترمن اما سرمه بی کوزدن سیلر

مولانا کاجی

قرامانیدر. شیخ جمال خلیفه نك افراسندندر. اهل علم طائفه مندن، فاضل و فن شعرده کامل کیمسه در. بو مطلع آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

مطلع

میل اتمه سیمه اولمه بهاده خزف کبی در داخی اولسه کوز یاشن آلمه صدف کبی

مولانا فکری

اسمی درویش، مولدی استانبولدر. ملا زاددر. باباسی ملا ماشی دیککه مشهوردر. ثماتیه ده اولمش مدرسیندندر. کندیبی دخی قاضیدر. خیلی قابل، نازک، اهل دل، علومی ترتیب اوزره کورمش فاضل بکیتدر. مثنوی اسلوبنه کوشش ایتش، طرز مثنویده اون بش بیك بیت مقداری نظمی وار. (خورشید و ماه) آدلو کتاب یازمشدر، ایچند، چوق معانی جدید و الفاظ مختصر و مفید درج ایلدوب بیان و حکایه سنک هر مشکان حل ایدوب عیان ایلشدر. بوندن غیری دخی عجم دیلندن ترجمه ایتش خیلی مثنویسی وار. انصاف که غایت کوزل یازمشدر. خوش طبع، غزلیاتی رندانه و اشعاری نازکانه کیمسه در. بو مطلع آنکدرکه ذکر اولنور :

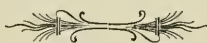
مطلع

بی خوش طوندی سکان کوی جانانک ینه میلی باکه دولت ایشیکنده ارکانک ینه

خیالی

روم ایلندندر. سلسله طریقتده حیدریدر، « بابا مست علی » کوچکلرندندر. صاحب دولتر نظرینه متعلق اولمغله خیلی اعتبار بولدی. آستان سعادت آشیان ملازمیلرندندر. لطافت طبعی نهایتده و طرز غزلده ممارستی غایتدهدر. خوش طبع، کشاده دل و نهایت مرتبهده قابل یکتندر. دینیکی غزلیانده، نیجه خاصه معنالی بولوب چوق تصرفات ایشدر. غزلده کندینک طرز خاصی وار. الحاصل کندی وادیسنده متمتع النظیره خیلی اشعار دیشدر. بو ابیات آنک اشعارنددرکه ذکر اولنور :

یولیکه سر و یروب شوکه سرورلک ایلدی	میدان عشق ایچنده دلاورلک ایلدی
کیم که بوچرخ پیره زنه مائل اولمدی	مردانهلر ایچنده عجب ارلک ایلدی
دلن خیالی صورت ادراکی قازیوب	دیوانه مشرب اولدی قلندرلک ایلدی

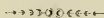
فقانی

اسمی رمضاندر. مولدی طرزونددر. طیب شاء محمدک شاکردیدر. لطف طبعی واستقامت ذهنی خوب قابل یکت ایلدی. غضبه مستحق اولوب محرومه استانبولده سیاست صلب اولندی. بو بر قاج مطلع آنک اشعارندندر :

ویردم دهان دلبره دل غائبانه بن . مقدار ذره کورمدم آندن نشانه بن

دیگر

وادی غمده بنم بجنون کبی ناشاد اولان . بی ستون عشتمده دل طفیلدر فرهاد اولان

حیرتی

واردار یکیکجه سی نام قصبه دندر. تیماره متصرف سپاهی ایلدی. عاشقانه سوزلری وخوش آینده غزللری وار. خیلی نظمسه مالکدر. قوه باصره سنه خلل و دیده منوره سنه علل یتیشوب نابینا اولمشدر. بو ابیات آنکدرکه ذکر اولنور :

نوبهار اولدی کوکل سوینه بر بی بدلی اگر اوصولو ايسهك عالمده دلی اول به دلی
ینه بر کوزلری شاهینه شکار اولدی کوکل طاقینیر باشنه بردانه کوزل طور نه تلی

مولانا عارفی

اسمی حسیندر . چوق معارفه مالک صاحب معرفت کیمسه در . آستان سعادت
آشیان کاتبلر ننددر . ارکان دولته کتابت خدمتن ایدرکن خدمتدن فراغت ایدوب
کنج حضورده قناعت یوزین کوستردی . بو ابیات آنکدر :

بنم بر لاله رخ دردیله کیم سینه مده داغم وار دمام خانقاه دلد یانار بر چراغم وار
بحمدالله امینم عارفی غوغای علمدن فراغت ملکی شاهی یم نه حکم ونه یساغم وار

مولانا روحی

مفتی علی چلینک اوغلیدر . اسمی فاضلدر . مولدی استانبولدر . الله تبارک وتعالی
کندی فضل و کرمندن حسن اقلیمنه سلطان و کشور جماله خاقان یار اتمش . حسن جمال
افروزی کوکمه کی کونشه دق طوتار . وهالال ابروسی ماء نوه بارمق باصاردی . بهار
عمری کلزار حسنی کاله ایرکور مدین سرو خرامانسه باد صرصر اجل یول بولوب
وکستان طلعتنک غنجه خنداننه دخول ایدوب جمالی کاشفی کلری هنوز نور سیده ایکن
خزان یلدرندن ازهار بوستان عالم آراسی پڑمرده اولوب استانبولده فوت اولدی .
درس کوروب دانشمند اولدیغنده دخی نارسیده تازه جواندی . طبیی سلامتی وذهنی
استقامتی بر مرتبه ده ایدی که قابل تقریر و امکان تحریر دکل . خلق و لطفنه نهایت ، طائی
سوزینه و انسانیتیه غایت یوغدی . آفتاب عالمتاب بر محبوبه تعلق و انتساب ایتمش ، کندیکنک
مصاحب همدی و مونس قدیمی بر یار وفاداری ایدی . کعبه شرفهالله سفرینه نیت
و حجاز یولینه عزیمت ایدوب اول مناسب ایله بو ابیاتی دیدی که ذکر اولنور :

عجیبی دنیاده بی نور اولورسه چشم خوبانم که بنسر کعبه به کیتدی بنم اول شاه خوبانم
سفر قیلد قجه اول ماهم جرس وار ایکلدم غمدن چکلدی قافله کیبی بنم اول ماه تابانم

بویت دخی آنک اشعارنددرکه ذکر اولئور :

بیت

هر جای دلربانك عشاقه وفاسی هفته اورته سینه وارمن آی اقبه سینه بکزر

—o—o—o—o—

مولانا نیازی

عجم ملا حافظك اوغلیدر . علوم ظاهره مشغول ، اهلیت وقابلیت ایله موالی عظام حضورلرنده مبولدر . شغل ایتدیکی یرلری بروجله کوشش و برصورتله تتبع ایدوب کورمشدرکه ییلارله علومه سعی ایدوب منتهی دیریلن کیمسه لر علوم عربیه وفنون مباحثه دن آنکله ، تکلم اتمکده عاجز وقاصردر . هر علمدن بهره مند وهرفندن سود مند . لطف طبعی نهایتده و ذکاوت عقلی غایتده قابل ، فاضل یکیندر . اشعاری میر نوابی اسلوبنده چاغتی چفتای دیلنجه در . بمطلع آنکدر :

مطلع

عشقك هواسن ایلکلی مرغ جان هوس جسم مشبك اولدی دوکندن اکا قفس
مثنوی طرزنده دخی نامه وصفنده بعض ابیات دبش ، اول ابیات ایچنده خیلی خاصه
معانی درج ایش . کوزل خیالاتی وار . نظمنده سلاست ولطافت هموارددرکه ذکر
اولئور :

مثنوی

اشبو نقش کیم یازان ارژنك چین	عنبره کافوری ایتبدر زمین
عنبری کافوره زمان ایش	پنبه آرا وزنی نهان ایش
عنبر آنک بلکی زمانی ایماس	بحر اوزره جمع اولدی نیجه خاروحس
بحره بوخطرل کلوبن موج لار	هر سطری بحر بولوب موج آتار
آتشی بحر اوستیده سوزان ایتب	بحره دخی برکی سوزی یتب
جمله بحوری بولوبن بس بحور	خط دیمه کیم دوشدی بوبحر اوزره مور
هر سطری بحره ایرر جوش ایدر	جمله سی برسرو آیینه کیدر
جمله سی چو سرو آقیغه باره	روینی پایغه سوره یالباره
بولمغه اول سروه بولار چون نثار	یوق چو لیاقت ایتلار اعتذار

رحمی

بروسه لیدر . نقاش بالی اوغلی دیمکله اشتہار و اعتبار بولمشد . علم ظاہرہ مشغول ،
طبی سلیم و ذہنی مستقیم ، شعرہ مائل ، نونیا ز قابل ، طرز غزلدہ بی بدل کوزل یکتدر .
بومطلع آنکدرکہ ذکر اولنور :

مطلع

خط نورستہ صائمہ اول کل رعنا عذارندہ خضر در خوابہ وارمش چشمہ حیوان کنارندہ
ولہ

آحمدن آسمانہ یر یر طراقہ دوشدی ترکس کبی ہر انجم کوز آچدی باقہ دوشدی

باقی

استانبولیدر . دلاک اوغلی دیمکله یاد اولنور . باباسی استنبولدہ مرحوم سلطان محمد
بنا ایتدیکی جامع شریفدہ خطیب اولمش ، زیادہ خوب نفس ، اہل کلام اللہ ، صاحب ترتیب ،
صالح ، عابد و زاہد کیمسہ ایدی . داودی بلند آواز لہ قرآن قرائت ایتدکدہ ، ایشیدنلر
غشی اولوب والہ و حیران مانند بی جان بر یردہ قالب کندیدن کیدردی . نیجہ دفعہ
مرحوم سلطان بایزیدک مجلس شریف لریسہ کیروب انعام خاصلری ایلہ معتم اوملشدی .
کندیسی دخی حافظ کلام اللہ و غایت بی بدل ، رعنا خوش ، شاہ آواز و ذہنی آچیق ، اشعاری
خوش آیندہ و غزلیاتی پسندیدہ محبوب یکتدر . بومطلع آنکدرکہ ذکر اولنور :

مطلع

نار ہجرکہ یاقہ لدن کوزلم داغ تہم سربسر قانہ بویاندی بدنم پیرہنم

دیگر

جہان خلقی قموسی عزتیلہ ارج رفعتدہ دریغا سایہ وش قالدن نیدم خاک مذلتدہ

دیگر

عارضک صفحہ کبرک ، خطک ریحاندر دھنک حقہ پردر ولبک مرجاندر

دیگر

ترکس کوزکک جانا حیرانی و مفتونی لیلی صاچکک سذبل سرو دازدہ مجنونی

فارسی

اسمی مصطفی در . مولدی استانبولدر . آستان سعادت آشیان ملازم لرندندر . پارسی
دیله مائل، خوش طبع، قابل یکیتدر . خوب اشعاری ورعنا کفتاری وار . بوابیات آنکدر :

لیلی کوریدی سنی بو حسن نو بهاده جان نقدینی صایه یدی مجنون کبی بلاده
مه شامدن کلیجی محبوب ایشقدورر کیم بوینه طوق ایدنش آلتوندن قلاده

یتیم

اسمی علیدر . باباسی آستان سعادت آشیان بنده لرندن ، یکچیری طائفه سندن اولوب
اول طائفه ایچنده زاغارجی باشی اولمشدر . کندیمی یکچیری علوفه سنه متصرف ایکن
فراغت ایلوب علمه شروع ایدوب تصوفه میل ایلدی . درویش نهاد و دریا سفرین چوغ
ایدوب کیلره متعلق اولان اصطلاحاتی ضبط ایش استاد کیمسه در . اول اصطلاحاتی نظم
ایدوب برکوزل قصیده ایشدر . کندیمی خوش طبع، اشعاری بی بدل، مجذوب صفت،
مخترع شاعر در . بو بر ایکی مطلاع آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

جنون وادیلرین کوشه بکوشه جمله بندن صور دیار عقل دور اندیشی وار کندین بیلندن صور
دیگر

مجنون ایشته بادل شیدا خبرلرین کم ایلر ایدی دشت ایله صحرا خبرلرین

سلیقی

اهل علم طائفه سندندر . علمه مشغول ، خوش طبع کیمسه در . بو مطلاع آنک
اشعارندندرکه ذکر اولنور :

مطلع

عرض حال ایتکه ای شه نیجه آچم دهنم عالمه اود براقور سوز دلمدن سخنم

محو

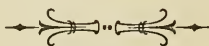
استانبولیدر . خیلی نازك طبع کیمسه در . اشعاری زندانه ومطلععلری مستانه . بو
بر ایکی مطلع آنک اشعارندندر :

مطالع

شاهم اگر چه ملاک فنا پادشاهی یز یز طریقتهک قولی یز خاک راهی یز

دیگر

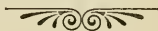
مجلسمی دیر لر آکا که پیمانه اولیه یا هر طر لوده بوسه جانانه اولیه

علومی

درکاء عالمناه یکچیر یلرندندر . استانبولیدر . شعره خیلی ممارست ایتش خوش
طبع کیمسه در . بو مطلع آنکدر :

صفاددر بکا چون هر جفاسی جانانک نوله اوصاتسه درد وغمیننه جان آنک

مشرنی

استانبولیدر . طریقتهده حیدریدر . « بابا علی مست » کوچکلرندندر . اشعاری
درد مندانه و ابیاتی عاشقانه در . بو بیت آنکدر :

بیت

دلا بلبل کبی کل یوزینه قارشو فغان ایتمه مبدا باد آهکدن اوله اول غنجه پثر مرده

نکاهی

بو دخی استانبولیدر . اخوش طبعدر . بو ابیات آنکدر :

رشته جان اوله هر تاری اگر پیرهنک دتره یه اوستکه تا اولیه آزرده تنک

کاک قدرت یازار ایکن رقم رخلرکی نقطه درکیم ورق حسنکه دوکش دهنگ

فردی

بودخی استانبولیدر . خوش طبع ، کوزل یکیتدر . درگاه علمپناه یکچریلرندندر .
بو مطلع آنکدرکه ذکر اولنور :

مطلع

هیچ یرده کوکده ذردجه یوقدر قرارمن هرچایی اولدی کون کیبی چون شهریارمن

امری

ادرنه لیدر . علم ظاهره سعی ایدرکن فراغت ایتدی . خوش طبع ، اشعاری کوزل
ونظمی بی بدل ، خوشبجه معنیلر فکر ایدر ، خیلی خاصه سوزلره قادر ومعما فتنده ماهر
یکیتدر . بو مطلع آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

مطلع

غم رخک ایله خاک اولسم ای کل رعنا مزارمه چنم اورتہ بریشیل خارا

نوشی

قونیه لیدر . نهایت درجده خوش طبع ، عاشقانه ونازک ، کوزل ، رندانه اشعاری
وسوزلری وار وکنسیدی بی مانند محبوب شکرخند یکیتدر . بو مطلع آنکدرکه ذکر
اولنور :

مطلع

خرابات اهلیم زاهد یرمدرکنج میخانه ایاغہ دوشدم آنکچون بکال ویردی پیمانه

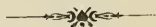

سبزی

استانبوللیدر . علوم متداوله یه مشغول ایکن شعره هوس ایتدی . ذهنتده خیالی لطافت وار، قابل یکتیدر . بو مطلع آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

مطلع

آتش عشق بیان اتمکه آچسم دهنم یانه او دلارده اودم کیم که ایشتمه سخنم

زمینی

بو دخی استانبوللیدر . شام قاضیسی ارلان اسحاق چلبی شاگردیدر . خندان رو، طبیعت شعریه سی غالب وکندیمی شعر دیمکه طالب، نوهوس تازه محبوب یکتیدر . بو مطلع آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

مطلع

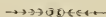
دنیا قیچنکه تازه لوبوب نوبهار اولور قانلو یاشمله یر یوزی هپ لاله زار اولور

معیدی

اسکوبلیدر . مفتی علی چلبی نك معیدی ایدی . ظاهر علومه سی ایدوب چوق قابلیت وخیلی اهلیتی وار. بو ابیات آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

بر دلبر چار ابرو کوردم دخی چاغنده واردم کوزه کوز الدن باش قودم ایاغنده ای کونی قرا قولار صورارسه کز اول ماعی بکدر کرکی کبی حکمکده یساغنده

نظمی

جامع نظائردر. ولایت رومده نه دکلو شاعر وارسه، که بر برینه نظیره لر دیمشله، جمع

ایدوب کندیبی دخی خیلی نظیره لر دیمش ، قابل واهل دل یکتدر . بو ابیات آنک اشعارنددر :

طوته لم جامی دل اکلر لب دلبر یرینه جانی کیم اکیه اول روح مصور یرینه
دله یر ایلیم دبلر ایسه ک خنجرکه دیلر سه ک صنا تیرکی کوندر یرینه

—o:~o:~o:—

شوقی

قرامانیدر . آق شهر دندندر . آل رسول دندر . طبه مائل و حکمته قابل ، معاجن و اشربه پیش یرمکده بی نظیر و فن حکمتدن خیر ، لطف طبعی نهایتده کوزل و مصاحبتی غایتده بی بدل کیسه در . بو ابیات آنک اشعارنددر که ذکر اولور :

مجلسده یکدر اولمک بن زار ونا مراده کوز کوره لعل یاری اوپمکدن ایسه باده
بازار حسن ایچنده دلال عشق الندن بر رخته ایله مسکی ویردی صاچک مزاده

—o:~o:~o:—

قدسی

استانول امینی اولان بایزید چلبی نک اوغلیدر . علوم ظاهرده مشغول ، طبیعت شعریه سی وار ، خیلی قابل یکتدر . بو مطلع آنک اشعارنددر که ذکر اولور :

بنمچون کیسه غم یر بوق دل غمخواردن غیری دوز بوق اوستمه بو چرخ کج رفتار دن غیری

—o:~o:~o:—

وجهی

کلیولیدر . خوش طبع یکتدر . بو مطلع آنکدر :

مطلع

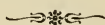
تا که کیردی دوست دشمنله محبت باغنه لرزه دوشدی جسممه دوندم خزان باغنه

—o:~o:~o:—

خطابی

آق دکزده اولان مدللای نام جزیره قلعہ سندنذر . سلیقی طبعدر . دینبکی اشعاری
اکثر علی الفور دیر، بدیهه گویدر . بومطلع مربع آنکدر که ذکر اولنور :

آه کیم حسرت ایله کوزلرمی بورودی یاش ینه قان اولدی قره باغرمک اوستنده کی یاش
خی عشقک صما ایلدی عالمره فاش سن صالین ایللر ایله بن باصیم باغریمه طاش

قندی

بروسوی ، غایت ابو شکر ریزدر . کسب معاش ایچون دکانده اوتورر . استاد
قناددر . (قندی) مخلص دیمکه دخی حکمت اولدر . لطیف اشعاری ، غرا قصیده لری وار
وزیاده ابو مورخدر . چوق ابو تاریخلر دیمشدر . جمله اشعارندن بو ابیات آنکدر :
چون طو لاشدک زلفنه ای دل پریشان اول یوری قاره بختک وار ایش نی کبی نالان اول یوری
پادشاه عالم اولور سهک رقیبا غم دکل دامن دلدار ی قو وار مصره سلطان اول یوری

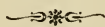

مولانا حافظ

طالب علمدر . علم ظاهره سعی ایدر کن فراغت ایدوب شعره هوس ایتدی .
سیروزلیدر . خوش طبع ، اشعاری عاشقانه و مطلع لری مستانه کیمسه در . بومطلع آنک
اشعارنددر :

مطلع

عاشق لرز ، بلازده لر ، مبتال لرز عالمده بر محبه قالمش کدار لرز

هلالی

استانبولیدر . خلیجه نازک شاعر در . شعره غایتده مائل و کنیدیسی زیاده قابل
یکتدر . بو ابیات آنکدر :

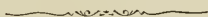
غروړ حسنله دلبركه نازه يوز طوتدی بلای عشقه عاشق نيازه يوز طوتدی
حذر قيل ای کل رعنا نیاز بلبدن هزار درد ایله اول بی نيازه يوز طوتدی

هلاکي

قرامانیدر . علم ظاهره مشغول ایکن فراغت ایدوب شعره هوس ایتدی . خوش
آینده اشعاری چوق و رعنا ایاتنک امثالی یوق . بوابیات آنکدرکه ذکر اولنور :

اکلین کوکلی کرچه می وجام اولسه کرک دوستم باکه لبکمز او حرام اولسه کرک
پرتو مهر رخک ذره جه ایلر سه طلوع ماه بدرک دونی اول کونده تمام اولسه کرک

عشقی

اناطولی جانبنده ، استانبول مقابله سنده واقع اولان اسکدار نام قصبه دندر . بابایی
درکاه معلا یکیچریلر نندندر . کندیمی دخی آستان دولت ملازم لرندن اولوب یکیچریلر
بلوکنده ایکن دیرلکندن فراغت ایدوب شعره مائل اولدی . خوش طبع ، نظمه قادر
یکیندر . بوابیات آنکدر :

چاک چاک ایتدی یاقاسن صبح صادق کبی نازه داغ اوردی فلک باغرینه عاشق کبی
لاله و نرکس طوتار بزم چنده ساعری اولمه آیق سن دخی محروم فاسق کبی

یکچی

استانبول لیدر . خوش طبع ، الماطی کوزل ورعنا غزلاری وار ، نظمی بی بدل
یکیندر . بومطلع آنکدرکه ذکر اولنور :

مطلع

کوکل آچاقلاغن ایتسون دیکز اول سرو آزاده دوشر سه یولی اوغراسون بوجای محنت آاده

درونی

از نیقلیدر . طالب علمدر . شمره میل ایتش ، رننا ، کوزل اشعار ، عاشقانه و منتها
بی بدل کفتاری وار . بوابیات آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :
چون سهپوش اوله اول دلبز شیرین حرکات قاپلامشدر صانیرم آب حیاتی ظلمات
سیره گلزمی که اول یار غم هجری ایله بری شط ایرماغیدر کوزلرمک پیری فرات

رحیق

استانبولیدر . اسمی یوسفدر . چوق معارفه مالکدر . پیشه سی عطارلقدر . ادویه
بیامکده بی مانند وخوش طبع ، درد مند کیمسه در . بو برایکی بیت آنک مشهور
اولان ایامتندندر :
ظالم یوق کولدم برکون بن اول مہارهدن بیلزم آخر بی نچون یاراتدی یارهدن
کیمسہ نک کوردیکنه راضی دکل کوکلم سنی ایکی کوزمک بری اولورسه چقسون آرهدن

جیلی

ترکاندر . دیار شرقدن کلشدر . ولایت رومه کله لی خیلی زمان اولمشدر . کندیبی
بو جمعیتده بیله بولنوب اشعار ی دخی کلی ترکی اولوب بعض یاران صفا و خلان وفا آنی
بو جمله دن آیری اولق مناسب کورمدکلری جهتن بوتذکره یه یازیلوب ذکر اولندی .
خوش طبع ، عاشق مشرب ، وافر اشعاره مالک ، اشعار ی عاشقانه والفاظی مردانه ، چوق
لوندلک ایتش لا ابالی کیمسه در . اکرچه علوم مکتسبه دن چسبدان بهره مند دکل ، لکن
جو دت طبعله نه دکل و کرکسه علی الفور شعر دیمکه قادر ، غزل و کولقده ماهر شاعر در .
بو بر قاج بیت آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

بولسون اول انجمن کیم آنده صہبا بولدی بولسون صہبا دخی کر بردلار بولدی
نیلرم اول مجلسی کیم آنده بن دیوانه برملک سیا پری وش باده پیا بولدی

قربى

طالب علمدر . ازینقلیدر . خوش طبع کیمسه در . مرحوم نجاتینک «قوینه» ردیف
بر غزلی وار ، اول غزل کنسینک خیلی مفتیخی ایدی ، آکا جواب دیمشدر . یمان
دوشمشدر . بو ابیات اول غزلدندر :

صالوب کیردکجه بوزانف پریشان قوینه غنبرینه درکه کیرمش صانکه جانان قوینه
فکر لعلک قوینه کیرسه رقیبک نوله کیم کیردی سنک خارده نک لعل بد خشان قوینه

لطیفی

قسطمونیلیدر . کتاب قسمندندر . خوش طبع ، هوشمند و اشعاری خیلی کوزل ،
خوشجه انکیزجکار قصد ایدر درد مند یکیتدر . فن شعرده چوق ممارستی و علم
انشاده زیاده قدرتی وار . بو ابیات آنک اشعارندندرکه ذکر اولنور :

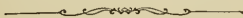
بزکیم غبار پای سک کوی دلبرز اولولرک آیانی توزی خاک کترز
نقش دوکونی آینه جانده سیر ایدر فقر وفا سریرینه مالک سکندرز
جمن یک ایتدی سبعة سیاله وقتمز ساقی بو دولت ایله شه هفت کشورز

صنعی

کلیولیلودر . خوش طبع ، کوزلجه انکیزجکار ایدر ، نازک اشعاری و غرابی بدل
کفتاری وار ، ذهنی سلیم و طبعی مستقیم یکیتدر . بو بیت آنک اشعارندندرکه ذکر
اولنور :

بیت

بختم میدر بنم ، یا ستاره کیدر سنک ایشتمز آه و ناله کی ای دل اویار اویور

تتمه طبقه هشتم

سکزنجی طبقه بهشت، مجتمع اولوب نوجوان یکیلر، که هربری سخن پرداز و لطائف نواز اولوب سوز و زنه سن معیار اتمکده صاحب عیار و کوهر سنج و اشعار نظمی میزنده وزان ناقدان سینچ اولان عشاق پر اشواق بلا زده لکه محایب نونیا ز و نوخطان نکته پرداز مصاحبتلریله مدام انیس و جایس اولوب شب و روز اوصاف حسن دلفروز ایتدکلرنجه سلطان سلاطین جهان، شهشاه صاحبقران عمر و دولتی و شوکت و نصرتی ازدیاد اوزره اولوب احبای دین و دولتی مسرور و اعدای ملک و مملکتی مقهور اولا

قطعه

آلمی پادشاه غازی صاحبقرانی سن بتون دنیا یوزینه دولت ایله پادشاه ایله
قبوس کرچه دنیا اهلنه پشت و پناد اولدی جهان خسرو لرینه ایشیکینی سجده گاه ایله
آمین

خاتمه الکتاب

کل ای درد اعلی عاشق اوله غافل	طورش سعی ایت کاوله تحصیل حاصل
یتر غم بحرینه غواص اولدک	بلا بز منده چوق رقاص اولدک
کیدر جان و کولکدن ژنک و پاصی	دیلر سهک بوله سک غمدن خلاصی
نیجه شعر و غزل نیجه ترانه	نیجه بر ایر و کتکل عامیانه
قو بو فکری شروع ایت مدح شاه،	سوزک جهد ایله ایر کور پادشاهه
که سلطان جهان صاحب نظر در	هنر قدرین بیلور صاحب هنر در
بیلور هر نقد قلبک اول عیارین	آکا کوره ایدر هم اعتبارین
ارستدور سوزی آب حیاتی	الکدور لبی قند نباتی
سوزی معجز کبی بی شک و بی ریب	مکر تعالیم ایلر هاتق غیب
سوزینک هربری بر در و کوهر	کورینور هربری بر نجم ازهر
آنک کبی بر اولو پادشاهی	نیجه مدح ایلسون کیشی کاهی
طقوزنجی آتادن ماکه وارث	نظام عالمه اول ایلدی باعث

ارنجیسیسک اجداء عظامک جهانی آنک ایچون طوتدی نامک
 آنه کدن نوله قولک اواسه وافر فزوندر تسعدن البته عاشر
 جهانک جمله در دینه ام اولدک آنکچون اشبو بزمه خانم اولدک
 جهان طور دقچه سلطان جهان اول سعادت تختی اوزره کامران اول
 آلهی دولتن پاینده ایله جهانک شاهن آکا بنده ایله

ولایت رومک آب وهواسی لطیف و آدمیسی - آب وهوا غایت لطافتندن - ظریف
 اولوب هر برینک جودت طبعی نهایتده و لطافت ذهنی غایتده در . اکثر خلقنک طبیعت
 شعریه سی غالب و کمال و معرفته طالبلر اولغین طبیعت قوتیه شعره هوس ایدوب ممالک
 نظمه دسترس بولملر در . بودیارده صاحب فضیلت و اهل معرفت کیمسه لر نهایتسزدر .
 لکن هر بری فرداً فرداً یازیلوب ذکر اولغنی اکثر کورینور ، اکثر خرد تطویل کلام
 و موجب صداع و آلام اولدینی جنتدن بو طاقه نك بعضندن فراغت کوستروب . بعضی
 غایت مشهور و متعارف اولغله یازیلوب ذکر ازلندی . الله تبارک و تعالی در کاهنه بیك بیک
 شکر لر کیم بوبنده دلخسته و افکنده خاطر شکسته ک حیات بستان پادشاه ظل الله آستانه سی
 خدمتی جویبارنده سرسبز و شادان و عمری اشجاری شکوفه لری اول اولو در کاهنک
 ملازمتی نسیمی ایله آچیلوب کشاده و خندان اولمشدر . و کونه کونه کل رخسار امور و مصالح
 ایام کورمکدن و چهره لاله عذار خدمات عوام و خراس ایتمکدن مانند نیلوفر خضرا
 صاراروب صاج صقال آغ و لغه باشلا دقده بوبنده نك کهولتی ایامی و بویکینه نك فراغت
 تمامی اولدینی تاریخده ، که خمس و اربعین و تسعماه سنه سیدر ، بو عزیزلرک جمع و ترتیبی
 و بوبنخدره نك اسلوبی یازیلوب ترغیبی میسر اولدی . و بوفقی درویش و بوحقیر دلریشک
 اقصای مرایی و نهایت درجده اهتنامی بوسنینه نك انعامی و بواجزانک اختتامیدر .
 الحمد لله که بو اوراق پریشان و بوحائف خاطر نشان پادشاه صاحبقران و جهانگیر کیتی
 ستان حضر تلرینک ایام سلطنت و زمان سعادتند ، سهولت بی بدل ایله ال ویردی .

نظام

حقه منت یازوب بو اوراق طوتدی صیت و صداسی آفاقی
 پادشاهک عزیز اسمی ایله اومارم حشره دک اوله باقی

دیگر

یارب جهانده شاه سلیمان مدام اوله عمری زمانه عمری کبی مستدام اوله
 قابوسی قوی اوله جهان پادشهری دنیا ملک لری ایشیکند ، غلام اوله

ادیب مدقق فائق رشاد بك افندی حضرتلری طرفندن ارسال واهدا بیورلمشدر .

آمد مطبعه سی معرفتیه طبع و نشرینه ، ابتدار اولنان سهی بك تذکره سی بالجه تذکر شعرانك اقدم واشهری اولقله برابر نسخه سی همان معدوم دینیه جك درجه ده اندر اولدیغندن مطبعه مذکوره نك بو خصوصه کی همی طوغروسی شایان تشکر وتبریکدر . توالیء موفقیائی جان ودلدن تمی اولنور .

سهی بك ، دیباجه کتابنده دخی بیان ایلدیکی وجه ايله ، بونی میر علی شیرنوائینك « مجالس الفانس » نامندکی تذکره سنه تقلیداً سکرز طبقه اوزرینه تنظیم وبو مناسبته « هشت بهشت » توسیم ایشدر .

واقعا آندن صکره تذکره یازان لطیفی وعاشق چاپی اثرلری ده واسع بر مقیاسده طوتمشدر ، دها بشقه برطریق اختیار ایتملرسه ده بو وانیده پیشوالری سهی ، اثرلرینك یکانه مأخذی ایسه اذتألیف بهیدر . بناءً علیه هر حالده تقدم فضیلتی میر مشار الهك ، برنجیلک شرف ومرتبتی ده هشت بهشتکدر .

جناب مؤلف ادرنه لیدر . نجاتی بکک مرباسیدر . سلطان یازید خان ثانی شهزاده لرندن سلطان محمود سنجاغه چیقیدنی زمان خدمت کتابتیه برلکده کیدوب شهزاده مشار الیه عزم دارالحلوه ایلکده درسهاده عودته دیوان هایون کاتبی اولدی . بالاخره ارکنه وادرنه ده بعض عمارات عامره تولیتیه ا کرام ایلدی . تذکره سی ادرنه دارالحدیثی متولسی ایکن [۹۴۵] یازمشدر . بمدالتمام درگاه سایانی به رفع واعلا و :

« نه ایتدم یلمزم بن دیرلکمه
که قابوکن سوردلم بیرلکمه
نوله احسان سلطان اولسه مبذول
قوجه قول قابوسنده اولسه متبول »

یتلرخی حاوی ومقدمه کتابده مندرج قصیده سیله نشانجلیق ودفتردارلق کبی بعض مناصب رفیعہ استدعا ایلدیه ده نازل امل اوله مدی . بوکده باشلیجه سبب شیخوختی اولمشدی .

مشار الهك ارتحالی ۹۵۵ ده ، ادرنه ددر . لطیفی عمرینك سکسانه بالغ اولدیغنی یازیورکه شو حالده تولدی ۸۷۵ تاریخنه وزمان حضرت فاتحه تصادف

ایلدیکی کبی تذکره سنک اثنای تحریر رنده دخی یتش یاشنده اولدینی آکلاشیلیور ، سلیم الطبع ، کریم الخلق ، ظریف ، نکته دان ، درویش نهاد ، بقیه الشعراء سالف ، پیر فصیحای خلف ایدی . احمد پاشایه یتشمش ، نجاتی بکه خدمت ایتش ، حتی نجاتی ایچون خانه سی قربنده ، شیخ وفا تر به سی جوار رنده ، بر تر به ، بر سبیل یاپدر مق صورتیه اثبات مدعای وفا کاری و صداقت شعاری ایشدر .

— استطراد —

[شیخ وفا تر به سندن آشای ، اون قبانسه کیدن یول اوز رنده ، اسکی پهلو انلر تکیه سی جوار رنده اولدیغنی تذکره لرده و سائرده کورمش اولدیغ بوتربه یی زیارت قصدیه مساعد برکونده محل مذکوره کیتعشدم . برقاج ساعت دور و دراز ، عریض و عمیق تحریات و تحقیقاتده بولندم؛ و اسفا که نه تر به دن ، نه سیدلن ، نه ده تکیه دن بر اثر خبره دسترس اوله میه رق اسلامه کرک ذاتلری کرک آناری حقنده بز ناخلفلرک کوستردیکمز شو لاقیدی قدر ناشناسانه دن طولای متاثر اولدیغ حالده عودت ایلدم . بو صبرده کوردیکم کاتب چلبی به منسوب قهرک حال خرابی سی ده تاثر می تضعیف ایلدی] .

§

عموماً تذکره لر ، باخصوص لطیفی و عاشق چلبی ، عهدی بغدادی کبی زمانی ادراک ایدنلر مشار الیهی نجاتی بکک مر بایسی اولق اوزره کوستردکاری حالده معهود اولیا چلبی ، کتابنده نجاتی بکه دائر یازدیغی فقرده شویله دیبور :

« ادرنه لی سهی بک ، نجاتی بکک قیزی آلوب بعد وفاته بر چوق اوراق پریشان الده ایدوب نجاتی اسمنی سهی به تبدیل ایل بر دیوان ترتیب ایشدر »

بر کره ، نجایتیک یالکیز بر قیزی واردی ، اوده ام ولد زاده عبدالعزیز چلبینک منکوحه سی ایدی . ثانیاً قیز ، زوجنک وفاته قدر حباله ازدواجنده قلمش و عبدالعزیز چلبینک وفاتی سهی بکک وفاتندن اوچ سنه اول وقوع بوله رق اوزمان ایسه سهی بک نجایتیک قیزی شویله طورسون ، عروس دنیا به بیه رغبت ایده جک سال و حالده دکل ایدی . ثالثاً دیوانی نجاتی بکک وفاتندن صکره دکل ، بک چوق زمان اول ترتیب ایلدی محقق و شعر ایله اشتها ری ده ده ا مقدمدر . یعنی ، دیمک ایسترم که سهی بک نجایتیک اوراق متروکه سنی — خصوصیتی حبیبیه — اله کچیره بیلمش اولسه دخی بولری اتحال و کشنده

مال ايمك تنزل وافتقارنده بولنه جق آدم لردن اولديني متبعين احوال و آثار اسلافه
عيان واوليا چلينك شو بولده كي افاده سي، اساطير اولينه رحمت اوقوده جق، سائر نقليات
ورواياتي قيبيلندن بديهي البطالاندر .

مشار اليك ديواني ده تذكرة سي كي معدوم حكمنده اولديغندن كوريله مديسه ده
بعض اسكي منتخبات كتابلارنده ، مجموعه لرده بش اون پارچه اشعاري كورلدي . احمد
پاشا ، نظامي و آنلرك پيرواني اولان سائر قدما طرزنده شعر سويلينلردن وعصرينك
متوسط شاعرلرندندر . اكر چه مقدمه ده كي قصيده ايله جابجا يازيلان قطعات ومنظوماتندن
درجه شاعريتي آكلاشيليرسه ده بو بر قاج بيت ده نمونه كفتاري اوله رق علاوه ايدلدي :

در نعت

سرو كلزار رسالتك سهی درويشكي سایه رحمتدن ايمه يار رسول الله جدا

قصائدندن

طاشي باشه باشي طاشه اوروبن سعي ايلر	ايشيك بئده سيدر اولغه چاكر خاتم
قني طاش قاتي ايسه باشي اورسه يردير	اولدي چون ايشيك طاشنه همسر خاتم
بورمه در قوس قزح، مهر جهان تاب نكين	رفعتك پارماغنه چرخ مجوهر خاتم

غزلياتندن

كلشنده غنجه اغزين اكر ، پورنار ير يوزين	شيرين لبك صفاسنه ايجسه م شراب تلخ
بولسه كوزله يردی كلشنده آياغك طوپراغن	كورمدم عالمده بن تركس كي بر كوزي آج
قاچه بندن ای پری مردملك ايله كيتمه كل	قني شيطان دير سكا انسان ياننده طورمه قاج
كويكك هر كوشه سي كوكل قوشی اوچاغدير	آياغك طوپراغی كلشندر ، ياشم ایرماغدير
شمدي كلدي صانمه كوكل ملكنه سلطان عشق	اسكيدن بو سهشوارك اول آتی اويناغدير
حرز جاندر لبلرك وصفن يازار سه نوله كيم	عقده زلفك كوكلده صاقلارم ديل باغدير
نوله بگلنسه سهی عشاق ايجنده عشق ايله	درد و محنت ايللاری شمدي آنك سنجاغدير
كون كي يوكسكدن اوچار وارسه كوی ياره صو	ياردن اوچار كورر سبز كون اول بي چاره صو

جبهه صائق نیچه در کوستردیم دشمنه
 طفل ایکن داخی کوزم صالمشیدی دامنمه
 دوکمه لر مفاقدی یاشم قطره سی پیر اهنمه
 طولادقجه قولنی یار بنم کردنمه

داغلر حلقه سی کیدردی زره لر تنه
 حق اوغلدر یاقه دن بکمه بکا اشک یتیم
 سینه ده درد غمک داغنی ستر ایتک ایچون
 سیمدن هیکل آصار بوینمه کویا منه نو

انتها

۹۱	غلامی	۷۲	صفای
۱۱۵	غریب	۷۲	صبای
۲۲	فضلی (ابوالفضل علی)	۸۸	صدک
۶۷	فخری	۸۸	صبیح
۶۵	فقیه خراسانی	۱۰۲	صدف
۹۹	فریدی	۱۱۱	صنم
۱۱۲	فهمی	۱۴۸	صنم
۱۱۱	فرصت	۱۹۱	صفاف
۱۲۵	فکر	۶۱	ضعیف
۱۲۶	فغانی	۸۲	طالع
۱۲۲	فردی	۱۰۴	طالع
۱۲۰	فارسی	۱۲	عمدی (ایمنی بازید)
۱۷	قورقود (شهراده)	۲۲	عمدی (محمود بیات)
۲۰	قدری	۱۲	عمولی (خان)
۲۴	قاسمی	۴۱	عذار
۲۷	قره جم یا ش	۴۶	عبدالغنی علی
۴۲	قطبی	۵۸	عطای
۷۴	قوامی	۶۶	علوی
۹۲	قادر	۶۸	عقیق
۹۶	قندی سیدوزی	۷۰	علی
۱۲۵	قندی	۸۲	عمودی
۱۲۴	قدسی	۹۷	عهدی
۱۲۸	قرب	۱۱۲	عطا
۴۲	کمال یا شاره	۱۲۷	عازف
۷۸	کمال صابری	۱۲۶	عقیق
۸۰	کاتب	۱۲۱	علوی
۸۹	کبیری	۱۶	غزالی
۹۱	کرمی	۹۱	عباسی

۱۵۰	نجاتی
۸۵	نجاتی
۹۵	نجاتی
۱۴۸	نجاتی
۱۰۰	نجاتی
۷۹	نجاتی
۱۰۲	نجاتی
۱۰۴	نجاتی
۱۱۲	نجاتی
۱۱۹	نجاتی
۱۱۹	نجاتی
۱۴۶	نجاتی
۱۴۵	نجاتی
۱۴۱	نجاتی
۱۴۵	نجاتی
۱۴۲	نجاتی
۴۹	نجاتی
۷۷	نجاتی
۹۰	نجاتی
۱۴۶	نجاتی
۱۱۵	نجاتی
۵۷	نجاتی
۱۰۲	نجاتی
۱۲۶	نجاتی
۱۴۵	نجاتی
۱۱۴	نجاتی
۱۴۶	نجاتی
۱۴۰	نجاتی

۱۰۱	نجاتی
۱۱۶	نجاتی
۱۱۶	نجاتی
۴۵	نجاتی
۴۱	نجاتی
۵۰	نجاتی
۷۲	نجاتی
۹۶	نجاتی
۹۹	نجاتی
۱۴۸	نجاتی
۱۱	نجاتی (نجاتی مراد)
۴۹	نجاتی
۴۶	نجاتی
۷۱	نجاتی
۸۷	نجاتی
۱۰۴	نجاتی
۱۰۵	نجاتی
۱۰۹	نجاتی
۱۱۹	نجاتی
۱۴۴	نجاتی
۱۴۱	نجاتی
۱۴۲	نجاتی
۱۴۱	نجاتی
۴۴	نجاتی (نجاتی مراد)
۲۴	نجاتی (نجاتی مراد)
۶۴	نجاتی
۶۴	نجاتی
۶۵	نجاتی
۷۱	نجاتی

3 1761 04710319 7

PL
213
S45